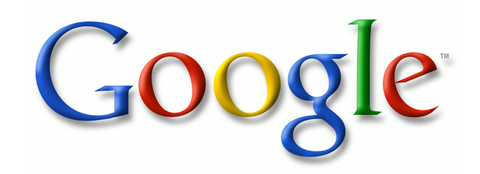
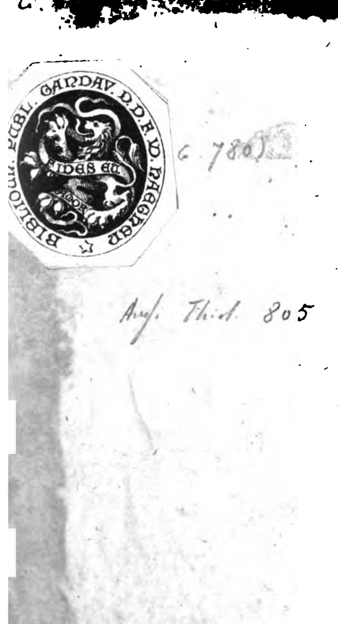

BIBLIOTH. PUBL. GANDAV. D.D.A.V. HAEGHEN
IDES EN

EPISTELEN

ENDE

EVANGELIEN

Soo die op de Sondagen ende Heylich-daghen des gheheelen Jaers inden dienst der H. Missen ghelesen worden.

TE GHENDT,
By Ian vanden Kerckhove.
1632.

EPISTELEN ENDE EVANGELIEN

Die op de Sondaghen ende andere Heylich-daghen des geheelen jaers inden dienst den H. Missen gelesen worden.

Op den eersten Sondach inden Advent.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Romeynen. *Cap.* 13.

Broeders. Wetende dat het nu de ure is / dat wy van de slaep opstan. Want nu is onse salicheyt naerder / dan doen wy totten gheloove quamen. Den nacht is voorby / ende den dach is aenghecomen. Laet ons dan wech worpen de wercken der duysternissen eñ met de wapenen des lichts bekleet worden. Laet ons als inden dach eerbaerlijck wandelen. Niet in brasseryen ende dronc-

dronckenschappen : niet in slaep-kameren ende oneerbaerheden / niet in kijvagien ende nydicheden : maer doet aen den Heere Jesum Christum.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 21.

In dien tijde: Jesus heeft tot sijnen discipelen ghesept : Daer sullen teekenen zijn in de Sonne ende Mane/ ende sterren: eñ in de landen een bangicheydt der luyden/van de verbaestheyt uyt het ghelupt der zee ende der vloeden / de menschen verdwijnende door vreese/ eñ verwachtinge der dinghen die der gheheelder werelt overkomen sullen. Want de krachten der hemelen sullen beroert worden : ende dan sullen sy den Sone des menschē sien komen in de wolcke/met grooter macht/ende majestept. Ende als dese dingen beginnen te gheschieden / siet toe/eñ heeft u hoofden op /want u-lieder verlossinge is nakende. Ende hy heeft shun een ghelyckenisse ghesept: Besiet den vyge-boom ende alle boomen : als sy nu uyt hen selven vruchten voortsbrenghen / soo weet ghy dat de somer by is. Alsoo oock als ghy dese dingen sult sien gheschieden / soo

weet/

weet / dat het rijcke Godts naer by is. Voorwaer ick segghe u-lieden / dat dit geslachte niet en sal voorby gaen / tot dat alle dese dinghen gheschieden. Hemel ende aerde sullen voorby gaen : maer mijn woorden en sullen niet voorby gaen.

Op den tweeden Sondach in den Advent.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Romeynen. *Cap.* 15.

BRoeders. Alle datter ghescreven is / dat is tot onser leeringhe ghescreven : op dat wy door verduldicheyt ende troost der schriftueren / hope hebben souden. Eñ den Godt der verduldicheyt eñ des troosts / ghebe u-lieden / dat ghy een ghevoelen hebben mooght tot malkanderen in Jesum Christum / op dat gy eendrachtelijck met eenen monde mooght Godt eerẽ ende den Vader onses Heeren Jesu Christi. Daerom ontfanght malkanderen / ghelijck Christus u oock ontfanghen heeft ter eeren Godts. Want ick segghe dat Christus Jesus een dienaer ghewcest heeft der besnij-

EPISTELEN

ENDE

EVANGELIEN

Die op de Sondaghen ende andere Heylich-daghen des geheelen jaers inden dienſt den H. Miſſen geleſen worden.

Op den eerſten Sondach inden Advent.

Epiſtel uyt den brief van S. Paulus totten Romeynen. *Cap.* 13.

Broeders. Wetende dat het nu de ure is / dat wy van de ſlaep opſtan. Want nu is onſe ſalicheyt naerder / dan doen wy totten gheloove quamen. Den nacht is voorby / ende den dach is aenghecomen. Laet ons dan wech worpen de wercken der duyſterniſſen ende met de wapenen des lichts bekleet worden. Laet ons als inden dach eerbaerlijck wandelen. Niet in braſſeryen ende

dronckenschappen: niet in slaep-kameren ende oneerbaerheden / niet in kijvagien ende nydicheden: maer doet aen den Heere Jesum Christum.

Euangelie by S. Lucas. *Cap. 21.*

IN dien tijde: Jesus heeft tot sijnen discipelen gheseyt: Daer sullen teekenen zijn in de Sonne ende Mane/ ende sterren: eñ in de landen een bangicheydt der luyden/van de verbaestheyt uyt het gheluyt der zee ende der vloeden / de menschen verdwijnende door vreese/ eñ verwachtinge der dinghen die der gheheelder werelt overkomen sullen. Want de krachten der hemelen sullen beroert worden: ende dan sullen sy den Sone des mensche sien komen in de wolcke/met grooter macht/ende majesteyt. Ende als dese dingen beginnen te gheschieden / siet toe/eñ heeft u hoofden op /want u-lieder verlossinge is nakende. Ende hy heeft hun een ghelyckenisse gheseyt: Besiet den vyge-boom ende alle boomen: als sy nu uyt hen selven vruchten voortsbrenghen / soo weet gy dat de somer by is. Alsoo oock als ghy dese dingen sult sien gheschieden / soo weet/

weet / dat het rijcke Godts naer by is. Voorwaer ick segghe u-lieden / dat dit geslachte niet en sal voorby gaen / tot dat alle dese dinghen gheschieden. Hemel ende aerde sullen voorby gaen : maer mijn woorden en sullen niet voorby gaen.

Op den tweeden Sondach in den Advent.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Romeynen. *Cap.* 15.

BRoeders. Alle datter ghescheven is / dat is tot onser leeringhe ghescheven : op dat wy door verduldicheyt ende troost der schrifturen / hope hebben souden. Eñ den Godt der verduldicheyt eñ des troosts / ghewe u-lieden / dat ghy een ghevoelen hebben mooght tot malkanderen in Jesum Christum / op dat gy eendrachtelijck met eenen monde mooght Godt eerë ende den Vader onses Heeren Jesu Christi. Waerom ontfanght malkanderen / ghelijck Christus u oock ontfanghen heeft ter eeren Godts. Want ick segghe dat Christus Jesus een dienaer gheweest heeft der besnijdenisse

 denisse

denisse voor de waerheydt Godts/om de beloften der vaderen vast te make. Maer dat de Heydenen vande bermhertichheydt Godt eeren: alsoo daer ghescheven is. Daerom sal ick u belijden onder de Heydenen/Heere/ende uwen naeme sal ick singhen. Ende wederom seydt hy: Verblijt u ghy Heydenen met sijnen volcke. Ende wederom: Looft alle ghy Heydenen den Heere/ende prijst hem grootelijck alle ghy volcken.

Ende wederom sept Isaias: Daer sal een wortel van Jesse zijn / ende die daer op staen sal om de Heydenen te regeren / in hem sullen de Heydenen hopen. Maer den Godt der hope vervulle u met alle blijdtschap en vrede in't gheloovenop dat ghy overvloedich mooght wesen in de hope / ende cracht des heylichs Gheests.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 11.

IN dien tijde: Als Joannes inde gevangenisse gehoort hadde Christus wercken / seyndende twee van sijnen discipelen heeft hy hem gheseydt: Zijt ghy die come sal/ oft verwachten wy eenen anderen? Ende Jesus antwoordende

dende heeft hesteden ghesendt. Gaet henen/boodtschapt Ioanni wederom 'tghene dat ghy gehoort ende ghesien hebt. De blinde sien / de crepele wandelen/de melaetsche worden ghesuyvert / de doove hooren / de doode verrijsen / den armen wort het Evangelie vercondicht : ende salich is hy/ die in my niet verargert en wort. Ende als sy wech ghinghen/begonste Iesus tot de scharen te segghen van Ioannes: Wat zijdy uyt ghegaen om te sien inde woestijne/ een riet metten winde beroert? Maer wat zijdy uyt-ghegaen te sien? eenen mensch die met saechte cleederen ghecleet is? Siet/die met sachte cleederen ghecleedt zijn / die zijn inder Coninghen huysen. Maer wat zijdy uyt-ghegaen te sien? eenen Propheet? Ia ick segge u/ oock meer dan eenen Propheet. Want dese is de gene daer af gheschreven is: Siet ick seynde mynen Enghel voor u aensicht/die uwe wech bereydt sal voor u.

Op den derden Sondach inden Advent.

Epistel uyt den Brief van S. Paulus totten Philippensen. *Cap.* 4.

BRoeders. Weest altijdt blyde inden Heere: wederom segghe ick / weest blyde. U manierlijckheydt zy kennelijck allen menschen. Want de Heere is na by. En weest niet sorchvuldich: maer in alle ghebedt ende smeeckinge met danck-segghinghe / laet u begeerten kenlijck worden voor Godt. Ende Godts vrede die alle verstant te boven gaet / beware u herten / ende u verstandenissen: in Christo Jesu onsen Heere.

Evangelie by S. Ian. Cap. 1.

IN dien tijde: De Joden hebben van Jerusalem Priesters en Leviten gesonden tot Joannem / op dat sy hem vraghen souden: Wie zijt ghy? Ende hy heeft bekent / en niet gheloochent. En hy heeft bekent: Ick en ben Christus niet. Ende sy hebben hem ghevraecht: Wat dan? zijdy Elias? Ende hy heeft ghesept: Ick en bens niet. Zijdy den Propheet? Ende hy heeft gheantwoort / Neen. Sy hebben hem dan ghesepdt: Wie zijdy / op dat wy moghen antwoort geven den ghenen die ons gesonden hebben? Wat segdy van u selven? Hy heeft ghesepdt: Ick ben

ben de stemme des roepende inde woestijne / maeckt recht den wech des Heeren / ghelijck Isaias de Propheet ghesepdt heeft. Ende die ghesonden ghetweest hadden / waren vande Phariseen. Ende sy hebben hem ghevraeght / ende tot hem ghesept: Waerom doopt ghy dan / ist dat ghy Christus niet en zijt / noch Elias / noch de Propheet? Joannes heeft hen gheantwoordt / segghende: Ick doope in't water: maer hy heeft in 't midden van u ghestaen / dien ghy niet en kent. Hy is't die naer my komen sal / die voor my ghestelt is / van wiens schoenen ick niet weerdich en ben den bant t'ontbinden. Dese dinghen zijn in Betanien gheschiedt over de Jordane daer Joannes Doopende was.

Op den Vierden Sondach inden Advent.

Epistel uyt den eersten Brief totten Corinthen. Cap. 4.

Broeders. Alsoo achte ons de mensche / als dienaers Christi / ende uytdeelders der verholentheden Godts. Hier wort nu onder de uytdeelders

deelders ghesocht / datter yemant
ghetrouwe mach ghevonden worden.
Maer 't is my voor 't minste dat ick
van u lieden gheoordeelt worde / oft
vanden menschelijcken daghe : maer
ick en oordeele my selven oock niet.
Want ick en kenne my niet beschul-
dicht / nochtans en ben ick daer door
niet gherechtveerdicht. Want die
my oordeelt / dat 's de Heere. Daer-
om en wilt voor den tijt niet oordee-
len / tot dat den Heere komt: die oock
verlichten sal de verborghentheden der
duysternissen / ende de raden der her-
ten openbaren. Ende dan sal eenen
yeghelijcken lof hebben van Gode.

Evangelie by S. Lucas: *Cap*. 3.

IN 't vijfthienste jaer des Keyser-
lijckx van Tyberius den Keyser / als
Pontius Pilatus regheerde 't lant
van Judeen / ende Herodes een was
van de vier vorsten / regherende Ga-
lileen / ende Philippus zijn broeder
een van de vier vorsten regherende
Itureen ende 't landtschap vanden
Traconitiden / eñ Lysanias een vāde
vier Vorsten regherende Abilinen /
onder de Princen der Priesteren Anna
ende

eñ Cayphas / is het woort des Heeren gheschiet op Joannem Zacharias sone / in de woestijne. Ende hy is gecomen in alle 't lantschap der Jordanen predikende het doopsel der penitentie tot verghevenisse der sonden: ghelijcker gheschreven is in't boeck der woorden van Isaias den Prophete: Een stemme des roepende inde Woestijne: Bereydt den wech des Heers / maeckt sijn paden recht. Alle valleye sal ghevult worden / ende alle berch ende heuvele sal vernedert worden. Ende dat crom is sal recht worden / ende de oneffen weghen sullen effen worden. Ende alle vleesch sal de salicheydt Godts sien.

Op den kers-nacht te midder-nacht.

Epistel uyt den brief van den H. Paulus tot Titum. *Cap.* 2.

Alderliefste: De gratie Godts ons Salichmaeckers heeft haer geopenbaert allen menschen / ons onderwijsende / dat wy versaeckende de ongoddelijckheydt / ende de weerlijcke begeerten / soberlijck / ende rechtveerdelijck / eñ godtvruchtelijck leven

souden in deser wereldt / verwachten-de de salighe hope ende de toecomste vande glorie des grooten Godts eñ ons Salichmakers Jesu Christi / die hy selven heeft ghegheven voor ons / om dat hy ons verlossen soude van alle ongherechticheyt : eñ voor hem selve suyveren een aengenaem volck / ghestadelijck volghende goede wercken. Spreeckt ende vermaent dit; in Christo Jesu onsen Heere.

Euangelie by S. Lucas. *Cap.* 2.

IN dien tijdt : Daer is een ghebodt uyt gegaen vanden Keyser Augustus dat de geheele werelt soude beschreven worden. Dese eerste beschrijvinghe is ghedaen vanden President van Syrien Cyrino: Ende sy gingen alle om te belijden een ieghelijck in sijn stadt. Eñ Joseph is oock opwaerts gereyst uyt Galileen van de stadt Nazareth / naer Joodtsche lant tot Davids stat / die ghenoemt wort Bethlehem / om dat hy was van den huyse / ende familie van David / om dat hy belijden soude met Maria sijn ghetrouwde huysvrouwe / die bevrucht was. Ende het is ghesciedt : doen sy daer

daer waré/ dat de dagen vervult zijn dat sy baren soude. Ende sy heeft gebaert haren eerst-geboren sone / ende heeft hem in doecken ghewonden / eñ hem neder geleyt in een kribbe/want sy en hadden geen plaets in deherberghe. Ende in't selve landt waren herders waeckende/ende houdende de nachtwaecke over haer kudde. Ende siet / de Enghel des Heeren heeft nefsens henlieden ghestaen/ ende Godts klaerheydt heeft se omscheenen: ende sy hebben gevreest met groote vreese. Ende den Engel heeft henlieden geseyt: En wilt niet vreesen: Want siet ick verkondighen u lieden een groote blijdschappe die alle den volcke zijn sal: Want u lieden is heden ghebozen den Salichmaker/de welcke is Christus de Heere in Davidts stat. Ende dat sal u een teecken wesen. Ghy sult een jonck kindeken vinden ghewonden in doecken/eñ ghe leyt in de kribbe. Ende onversienlijck isser met den Enghel ghetweest een menichte des hemelschen heyr / Godt lovende ende seggende: Glorie zy Gode in't alderhoochste / ende in de aerde vrede den menschen die van goeden wille zijn.

Inden daghe-raet.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot Titum. *Cap.* 3.

ALderliefste: De goedertierentheyt ende liefde Godts onses Salichmakers tot de menschen is gheopenbaert, niet uyt de wercken der rechtveerdicheydt die wy ghedaen hebben: maer na syn bermherticheyt heeft hy ons salich gemaeckt, door het wasschen der wedergheboorten ende vernieu winghen des Heylichs Gheests, den welcken hy in ons overvloedelijck ghestort heeft door Jesum Christum onsen Salichmaker. op dat wy door zijn gratie ghercchtveerdicht zijnde, erfgenamen souden zijn na de hope des eeuwich levens: in Christo Jesu onsen Heere.

Euangelie by S. Lucas. *Cap.* 2.

IN dit tijde: De Herders spraken tot malkanderen: Laet ons door-gaen tot Bethlehem: ende laet ons besien dat woort datter ghedaen is, 't welck de Heere ghedaen ende ons ghetoont heeft. Ende sy zijn haestelijck ghekomen: ende hebben ghevonden Mariam

ende

ende Joseph ende 't kindeken ghelept in de kribbe. Ende dit siende/ hebben sy kennisse gehadt van het woort dat tot henlieden van desen kinde ghesept was. Ende alle diet gehoort hebben/ zijn verwondert ghweest van dese dinghen die vande herders tot henlieden ghesept waren. Ende Maria bewaerde alle dese woorden/ overlegghende die in haer herte. Ende de herders zijn weder ghekeert / eerende ende lovende Godt van alle dat sy ghehoort en ghesien hadden: ghelijck tot hen ghesept was.

Inde Hooch-Misse.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Hebreen. *Cap.* 1.

GOdt hier voormaels sprekende menichmael ende in menigherley manieren tot den Vaderen door de Propheten: heeft ten laetsten in dese daghen tot ons ghesproken door den sone: den welcken hy ghestelt heeft eenen erfgenaem van alle dinghen: door den welcken hy oock de werelt gemaeckt heeft. De welcke (wat hy het schijnsel der glorien is/ ende de fi-

gure

gure ſijns ſelfſtandicheydts/ende alle dinghen draghende door't woort ſijnder kracht / ſuyveringhe der ſonden makende) ſit ter rechter zijden van de Majesteyt int hooghe : ſoo veel beter dan de Engelen ghewordẽ / hoe hy verſcheydender naem dan die beerft heeft. Want tot wien van de Engelen heeft hy tot eenighen tijde gheseyt:ghy zijt mijn ſone/ heden heb ick u ghegenereert / Eñ wederom : Ick ſal hem tot eenen vader weſen / ende hy ſal my weſen tot eenen ſone ? Eñ als hy wederom den eerſt gheboorne brenght in de werelt/ ſeydt hy : Ende dat hem alle Enghelen Godts aenbidden. Ende tot den Enghelen ſeyt hy:Die ſijn Engelen geeſtẽ maeckt/ ende ſijn dienaren een vlamme des viers. Maer tot den ſone : Uwen throon/o Godt/duert van eeuwicheyt tot eeuwicheyt : een roede der gerechticheyt / is de roede uws rijcx. Ghy hebt de rechtveerdicheyt bemint; eñ de ongerechticheydt ghehaet/daerom heeft Godt u ghesalft / uwen Godt/ met de olie der vreughden bouen uwe medeghenooten. Ende ghy Heere hebt in't beghinsel de aerde ghefticht/

sichte / ende de hemelen zijn wercken uwer handen. Die sullen vergaen / maer ghy sult altijdt blijven: ende sy sullen alle als een cleedt veranderen. Ende ghelijck een decklecdt sult ghyse veranderen / ende sy sullen verandert worden. Maer ghy blijft de selve / eñ uwe jaren en sullen niet vergaen.

Euangelie by S. Ian. Cap. 1.

IN den beginne was het woordt: ende 't woort was by Gode / ende het woordt was Godt. Dit was inden beginne by Gode. Alle dinghen zijn der door ghemaeckt / ende daer sonder en is niet gemaeckt / vã dat gemaeckt is / in hem was het leven: eñ 't leven was het licht der menschen / eñ 't licht schijnt inde duysternisse / ende de duysternissen en hebben 't niet begrepen. Daer is een mensch van Gode ghesonden ghewe'est / wiens naeme was Ioannes. Dese is ghecomen tot getuyghenisse / op dat hy getuyghenis soude gheven van't licht / op dat sy alle door hem gheloove soudẽ. Hy en was 't licht niet / maer om dat hy getuyghenis soude gheven vanden lichte. Het was eẽ waerachtich licht /

het

het welck verlicht alle menschen / in dese werelt komende. Het was in de werelt / ende de werelt isser door ghemaeckt / ende de werelt en hebet niet ghekent. Het is ghekomen in zijn eyghen / ende de zijne en hebben't niet ontfanghen. Maer alle die hem ontfanghen hebben / die hebet macht ghegheven Godts kinderen te worden: den ghenen / die in sijnen naem ghelooven. De welcke niet uyt den bloede / noch uyt de wille des vleeschs / noch uyt den wille des mans: maer uyt Godt gheboren zijn. Ende 't woort is vleesch geworden: ende heeft onder ons ghewoont / ende wy hebben zijn glorie ghesien / een glorie als des eenichs ghebooren vanden Vader / vol gratie ende waerheydts.

Op H. Stevens dach.

Epistel uyt de wercken der Apostelen.
Cap. 6. 7.

In dien dagen. Stephanus vol gratie ende sterckheydt dede wonderen ende groote tekenen, onder 't volck. Ende daer isser sommige opghestaen van der Synagogen / die ghenoempt wordt der Libertijnen / ende der Cyrenen /

renen/ eñ der Alexandrinen / ende der gheenre die van Cilicien ende Asien waren/ disputerende met Stephano: ende sy en konden niet wederstaen de wijsheyt ende den gheest die daer sprack. Dit hoorende berstende hare herten/ ende sy crijsselde met den tanden op hem. Maer want Stephanus vol was van den heyligen Gheest/ ten hemelwaert siende/heeft de glorie Godts ghesien / ende Jesum staende ter rechter zijden des crachts Gods. Ende heeft geseyt: Siet ick sie de hemelen open: ende den sone des mẽsche staēde aen de rechte zijde des crachts Godts. Ende roepende met luyder stemmen/ hebben sy haerlieder ooren ghestopt: ende hebben eendrachtelijck eenen oploop teghen hem gemaeckt. Ende worpende hem ter stat uyt / steenichden sy hem. Ende de ghetuygen hebben hare kleederen afghelept by de voeten van eenen jonghelinck die Saulus ghenoemt worde. Ende sy steenichden Stephanum die daer aenriep ende seyde: Heere Jesu ontfanght mijnen Geest: Ende de knien gebuyght hebbende / heeft met luyder stemmen gheroepen / segghende:

Heere

Heere en rekent hen-lieden dese sonde niet. Ende doen hy dat ghesept hadde / is ontslapen in den Heere.

Euangelie by S. Matheus. Cap. 23.

IN dien tijde : Jesus seyde tot de scharen der Joden / ende Princen der Priesteren. Siet ick seynde tot u Propheten ende Wijse / ende Schrifgeleerden / ende sommighe van dien sullen dooden ende cruycen : ende van dien sullen sommighe gheesselen in u Synagogen / ende vervolgen van d'een stadt in d'ander stadt / op dat al het rechtveerdich bloedt op u kome / dat ter uyt ghestort is op der aerden / van't bloet des rechtveerdighen Abels tot het bloedt van Zacharias den sone van Barachias / den welcken ghy gedoot hebt tusschen den tempel ende den outaer. Voorwaer ick segghe u : alle dese dinghen sullen komen op dit ghestachte : Jerusalem / Jerusalem / die de Propheten doodet / en steenicht de ghene die tot u ghesonden zijn / hoe dickmael heb ick u kinderen willen vergaderen ghelijck een Hinne haer kieckenen vergadert onder hare vleughelen / en ghy en hebt niet ghewilt.

Siet

Siet u huys sal u-lieden verwoest verlaten worden. Want ick segghe u: ghy en sult my van nu-aen niet meer sien/ tot dat ghy seght: Ghebenedydt zy hy die daer komt in den naem des Heeren.

Op S. Jan Evangelisten dach.

Epistel uyt 't boeck Ecclesiast. Cap. 15.

DIe Godt vreest / sal goede dinghen doen: ende die de gherechticheyt onderhoudt / sal die verkrijghen: ende sy sal hem ontmoeten als een ghe-eerde moeder. Sy sal hem spijsen met den broode des levens ende des verstants / ende met het water der salligher wijsheyt sal sy hem laven/ende sal in hem ghevestight worden / ende hy en sal niet gebooght worden: ende sy sal hem houden / eñ hy en sal niet beschaemt worden: ende sy sal hem verheffen by sijnen naesten. In 't middel der vergaderinghe sal sy zijnen mont open doen / ende de Heere sal hem vervullen met den gheest des wijsheydt/ende des verstants: ende met den cleede der glorien sal hy hem cleeden. Vrolicheydt ende verheughinghe sal hy hem tot eenen schat verga-

vergaderen: ende met eenen eeuwighen naem ſal hem de Heere onſen Godt be-erven.

Euangelie by S. Ian. *Cap.* 21.

In dien tijde: Jeſus heeft gheſeyt tot Petrum: Volght my nae. Petrus omghekeert zijnde/ heeft ghesien dien diſcipel/die Jeſus beminde/ volghende: de welcke oock in den Avondtmael gheruſt heeft op zijn borſt/ ende ſeyde: Heere/ wie is't die u verraden ſal? Als Petrus van deſen gheſien hadde/ heeft tot Jeſum gheſeyt: Heere/maer wat ſal deſe? Jeſus ſeyt tot hem: Ick wil dat hy ſoo blyve tot dat ick kome: wat leyt u daeraen? Volght ghy my. Hierom is dit woort uyt ghegaen onder de broeders/ dat deſen diſcipel niet en ſterft. Ende Jeſus en heeft hem niet geſeyt: Hy en ſterft niet: maer/ Ick wil dat hy ſoo blyve tot dat ick kome/ wat leyt u daer aen? Dit is de diſcipel die ghetuyghenis gheeft van deſen/ ende heeft dit gheſchreven: ende wy weten dat zijn ghetuygenis waerachtich is.

Op aller kinderen dach.

Epistel uyt 't boeck der Openbarin-ghen. Cap. 14.

IN die daghen. Ick heb op den berch Syon sien staen een Lam/ende met hem hondert vier-en-veertich duysent hebbende synen naem/ende syns Vaders naem gheschreven in haer lieder voor-hoofden. Ende ick heb een stemme ghehoort van den hemel/ als een stemme van veel wateren / ende als een stemme van eenen grooten donder. Ende de stemme die ick ghehoort hebbe was als der herp-slagers spelende op haer lieder herpen. Ende sy songhen als eenen nieuwen sanck voor den stoel Godts / en voor de vier dieren ende ouders. Ende niemant en konde dien sanck singen/dan die honder vier-en-veertich duysent/ die ghekocht zijn van der aerden. Dit zijnse die met vrouwen niet besmet en zijn gheweest. Want sy zijn maeghden: Dese volghen 't Lam al waer dat gaet. Dese zijn ghekocht uyt den menschen / tot eerste vruchten Gods ende den Lamme / ende in haren mont en is gheene logene gevonden/

want sy zijn sonder smette voor den throon Godts.

Euangelie by S. Matheus. Cap. 2.

IN dien tijde: Den Enghel des Heeren vertoonde hem aen Joseph inden slaep / segghende: Staet op / ende nemet kindt ende zijn moeder / ende vliet in Egypten: ende weest daer tot dat ick 't u seggen sal. Want het is voor handen / dat Herodes 't kindt soecken sal om te dooden. De welcke op staende heeft het kindt ende zijn moeder genomen des nachts / ende vertrock hem na Egypten. Ende hy was daer tot de doot van Herodes: op dat volbracht soude worden dat ghesept is van den Heere door den Propheet / segghende: Wt Egypten heb ick mijnen sone gheroepen. Herodes doen siende dat hy bedraghen was vande Wijsen / is seer gram gheweest. Ende seyndende heeft ghedoodt alle de kinderen die in Bethlehem waren / ende in alle hare palen / van twee jaren af ende daer onder / nae den tijt die hy ondervraeght hadde van den Wijsen. Doen is vervult dattet ghesept is door Jeremias den

Propheet/

Propheet / segghende: Eene stemme is in Rama ghehoort / een groot gheween ende ghehuyl / Rachel beweenende hare kinderen / ende sy en heeft niet willen vertroost zijn / om dat sy niet en zijn.

Op den Sondach na de Gheboorte ons Heeren.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Galaten. *Cap.* 4.

BRoeders. Alsoo langhen tijdt als den erfghenaem een kleyn kinde is / soo en isser gheen onderscheyt tusschen hem ende eenen knecht / hoe wel hy Heer is van allen: maer hy is onder momboirs ende voochden / tot de tijdt die den vader gestelt heeft. Alsoo wy oock / doen wy cleyn kinderen warent / soo waren wy onder de elementen deser werelt dienende. Maer doen de volheyt des tijts ghekomen is / heeft Godt sijnen sone ghesonden / ghebooren uyt een vrouwe / ghewoorden onder de wet: op dat hy de ghene die onder de wet waren / soude verlossen: op dat wy de aenneminghe tot kinderen souden ontfanghen. Maer wante

ghy kinderen Godts zijt/heeft Godt sijns soons gheest gesonden in u herten/ roepende/Abba/Vader. Soo dan hy en is nu gheen dienstknecht/maer een sone. Ende is't dat hy een sone is/ soo is hy oock erf-genaem door Godt.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 2.

In dien tijde. Joseph ende Maria de Moeder Jesu waren hen verwonderende van dese dinghen/ die van hem geseyt worden. Ende Simeon heeftse ghesegheent/ende heeft geseyt tot Mariam sijn moeder: Siet dese is ghestelt tot eenen val ende weder opstaen van veele in Israel/ ende tot een teecken daer teghen ghesept sal worden: ende door u selfs siele sal een sweert gaen/op dat ontdeckt mogen worden de ghedachten van veel herten. Ende daer was een Propheterse Anna/ een dochter van Phanuel van Asers ghe-slachte. Dese was seer out/ en sy hadde geleeft met haren man seven jaren van haren maeghdelijcken staet. En dese was een weduwe ghewest tot vier-en-tachentich jaren toe/de welcke van den tempel niet en ginck/ met vasten en bidden Godt diende nacht ende

ende dach. Ende dese op de selve ure over-komende/beleet den Heere: ende sy sprack van hem allen den ghenen die verwachtende waren de verlossinghe van Israel. Ende als sy alle dinghen volbracht hadden na de wet des Heeren/ zijn sy wederom gekeert naer Galileen in haerlieder stadt Nazareth. Ende het kint wies ende worde versterckt / vol wijsheydts: ende de gratie Gods was in hem.

Op den dach der Besnijdinghe ons Heeren.

Epistel tot Titum. *Cap.* 2.

Alderliefste. De goedertierentheydt / etc. Soeckt voor op den Kers-dach in den dagheraet, Fol. 14.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 2.

In dien tijde: Naer dat de acht daghen vervult waren dat het kindt soude besneden worden / soo is sijnen naem genoemt Jesus: Den welcken ghenoemt was van den Enghel / eer hy indt lichaem ontfanghen wiert.

Op den dach van d'Openbaringhe ons Heere.

Epistel uyt Esaias. Cap. 40.

STaet op/ wort verlicht Jerusalem/ want u licht is gecomen / ende de glorie des Heeren is over u opgheгaen : Want siet de duysternissen sullen d'aerde over-decken / ende donckerheydt der volcken: maer over u sal de Heere opgaen / ende syn glorie sal in u gesien worden/ende de Heydenen sullen wandelen in u licht / ende de Koninghen in't schynsel van uwen opganck. Heeft u ooghen op rontsomme/ende siet: Alle dese zyn vergadert/ sy zyn u ghekomen: Uwe sonen sullen van verre komen/ende uwe dochteren sullen van besyden opstaen. Dan sul-dy aen schouwen ende overvlieten : ende u herte sal hem verwonderen en verbreyt worden/als tot u sal bekeert zyn de menichte der zee / ende de sterckheydt der heydenen tot u sal ghekomen zyn. Overvloedicheyt van kemelen sal u overdecken / dromedarisen van Madian ende Epha Alle die van Saba sullen komen/ gout en wieroock

wieroock brenghende: ende lof den Heere verkondighende.

Evangelie by S. Matheus. Cap. 2.

DOen Jesus ghebozen was in Bethlehem Jude / ten tyde des Koninckx Herodis: siet de Wyse syn van den Oosten te Jerusalem ghekomen/seggende: Waer is den Koninck der Joden die gebozen is? Want wy hebben syn sterre ghesien in't Oosten/ ende zyn ghekomen hem aenbidden. Dit hoorde den Koninck Herodes/ is beroert ghewozden / ende gheheel Jerusalem met hem. Ende vergaderende alle Princen der Priesteren / ende Schrift-gheleerden des volcks/ heeft van henlieden ondersocht/ waer Christus soude ghebozen wozden. Eñ sy hebben hem gesept: In Bethlehem Jude. Want alsoo isser] gheschreven door den Propheet: Ende ghy Bethlehem landt van Juda/en zyt gheensins de minste onder de Princen van Juda: want uyt u sal uytgaen eenen Hertoghe/die myn volck Israel regeren sal. Doen heeft Herodes/de wyse stillyck tot hem gheroepende hebbende / neerstelyck van hem vernomen den tydt der sterre die hen veropen-

vaert was / ende seyndende hen in Bethlehem / heeft gheseyt: Gaet henen/ende vraecht neerstelijck van den kinde: ende als ghy't gevonden hebt/ latet my weten / op dat ick oock komende/hem aenbidde. De welcke als sy den Coninck ghehoort hadden/zijn henen ghegaen. Ende siet de sterre die sy ghesien hadden in't Oosten / ginck voor henlieden / tot dat sy komende stont boven de plaetse daer 't kindt was. Ende sy de sterre siende/sijn verblijdt gheweest met grooter blijdschap. Ende in't huys komende / hebben 't kindt met Maria zijn moeder gevonden / ende neder vallende hebben dat aenbeden. Eñ haer schatten open gedaen hebbende / hebben hem gaven gheoffert / gout / wieroock ende myrrhe. Ende antwoorde ontfanghen hebbende in den slaep/dat sy niet weder keeren en souden tot Herodem/ zijn door eenen anderen wech weder ghekeert naer hun landtschap.

Op den eersten Sondach na de Openbaringhe ons Heeren.

Epistel uyt den brief S. Pauli tot den Rom. *Cap.* 12.

Broeders.

BRoeders. Jck bidde u-lieden door de Bermhertichheydt Godts / dat ghy u lichaem wilt gheven tot een levende/heylighe/ende Godt behaghelijcke Offerande / welcke is uwen redelijcken Godts-dienst. Ende en wilt deser werelt niet gelijck worden: maer wordt verandert in de nieuwicheydt uwes sins / op dat ghy moght beproeven welck den goeden en behagelijcken en volmaeckten wille Godts is. Want ick segge door de gratie die my ghegheven is / allen den ghenen die onder u lieden zijn: dat niemant en ghevoele boven 't geve dat hy behoorte te ghevoelen / maer ghevoele tot maticheyt: een yeghelijck alsoo hem Godt ghedeylt heeft de mate des ghelooss. Want gelijck wy in een lichaem veel leden hebben / ende alle de leden 'tselve werck niet en hebben: alsoo zijn wy vele een lichaem in Christo / ende elck besonder zijn wy d'een des anders lit: in Christo Jesu onsen Heere.

Euangelie by S. Lucas. *Cap.* 2.

ALs Jesus twaelf jaren out gheworden was / doen sy volghende de ghewoonte van den feestdach / op-

ginghen naer Jerusalem/ende de da-
ghen geeynt zijnde dat sy weder qua-
men/is het kindt Jesus ghebleven in
Jerusalem/ende sijn ouders en hebbet
niet ghewetten. Maer meynende dat
hy in't geselschap was/zijn een dach-
reyse ghekomen: ende sochten hem
onder de maghen ende bekenden. Eñ
niet vindende/zijn wederom ghegaen
na Jerusalem/ hem soeckende. Ende
het is gheschiet: nae drij daghen heb-
ben sy hem ghevonden in den tempel/
sittende in't midden der Leeraers/
henlieden hoorende ende vraghende.
Eñ alle die hem hoorden verwonder-
den seere van sijn verstant en ant-
woorden. Eñ dit siende/zijn verwon-
dert gheweest. Ende sijn moeder heeft
tot hem geseyt: Sone waerom hebdy
ons aldus ghedaen? Siet u vader en-
de ick droevich wesende / sochten u.
Ende hy seyde tot hen-lieden: Waer-
om is't dat ghy my socht? En wiste
ghy niet dat ick zijn moet/ in de din-
ghen die mijns vaders zijn? Ende sy
en hebben 't woort niet verstaen/
dat hy tot hen gesproken heeft. Ende
hy is met henlieden nederwaerts ge-
gaen / ende is gekomen te Nazareth/
ende

ende hy was hem onderdanich. Ende syn moeder bewaerde alle dese woorden in haer herte. Ende Jesus naem toe in wijsheyt/ende ouderdom/ ende gratie by Gode ende den menschen.

Op den tweeden Sondach na de Openbaringhe ons Heeren.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Romeynen. *Cap.* 12.

BRoeders: Hebbende verscheyden gaven na de gratie die ons ghegeven is: 't zy prophetie / na de mate des gheloofs / oft dienst in't dienen/ 't zy die leert / inde leeringhe: die vermaent in't vermanen/ die gheeft / in een-voudicheyt : die overste is / in sorchvuldicheyt / die bermherticheyt doet / in vrolijckheyt. Liefde sonder gheveynstheyt. Hatende 't quaet : den goede aenhangende. Met liefde des broederschaps malkanderen lief hebbende. Met eerbiedinghe malkanderen voorkomende. Niet traech in sorchvuldicheydt. Vierich van gheeste: Dienende den Heere. Verblijdende in de hope. Verduldich inde verdruckinghe: ghedurich in't ghebedt. Den

noot der Heylighen te hulpe komen-de: geerne herberghende. Ghebene-dijtse die u vervolghen. Ghebenedijt/ende en wilt niet vermaledijden. Ver-blyden met de blyden/ weenen met den weenenden/ een ghevoelen met malkanderen hebbende. Niet hooch ghevoelende: maer u voeghende met den ootmoedighen.

Evangelie by S. Ian. Cap. 2.

IN dien tijde: Daer werdt een bruy-loft ghehouden in Cana Galilee/ ende Jesus moeder was daer. Ende Jesus is daer oock gheroepen en zijn discipelen ter bruyloft. Ende doen daer wijn ghebrack/ seyde de moeder Jesu tot hem: Sy en hebben gheenen wijn. Ende Jesus seyde: Wat ghe-meesschap is my met u vrouwe? Mijn ure en is noch niet ghekomen. Syn moeder seyde den dienaeren: al wat hy u seydt/ doet dat. Ende daer wa-ren ses steenen kruycken ghestelt/nae de suyveringhe der Joden/ houdende elck twee oft drij metreten. Jesus sey-de tot hen-lieden: Vult de kruycken met water. Ende sy hebben ghevult tot boven toe. Ende Jesus heeft hen-lieden

leden gheseyt: Schept nu/ ende draghet den Hofmeester. Ende sy hebbent ghedraghen. Als nu den Hofmeester gheproeft hadde het water dat wijn ghewozden was / ende niet en wiste van waer dat gekomē was/ maer de dienaers wisten't wel die't water ghepuit hadden: soo roept den Hofmeester den Bruydegom / ende seydt tot hem. Alle man stelt eerstmael goeden wijn: ende als sy wel ghedroncken zijn / dan stelt hy dat slechter is. Maer ghy hebt den goeden wijn ghehouden tot nu toe. Dit beghinsel der teeckenen heeft Jesus ghedaen in Cana Galilee: ende heeft sijn glorie gheopenbaert. Ende sijn discipelen hebben in hem ghelooft.

Op den derden Sondach na de Openbaringhe ons Heeren.

Epistel uyt den brief S. Pauli tot den Rom. *Cap.* 12.

Broeders. En wilt niet cloecksinnich zijn by u selven. Niemanden quaet voor quaet vergeldende. Besorghende goede dingen/niet alleen voor Godt/maer oock voor alle menschen.

Is't dat wesen mach / soo vele in u-lieden is / met alle menschen vrede hebbende. U selven niet wrekende / myn alderliefste : maer gheeft der gramschap plaetse. Want daer is gheschreven : Myn is de wrake / ende ick sal't vergelden / seyt de Heere. Maer is't dat u vyant hongher heeft / spyst hem : is't dat hy dorst heeft / gheeft hem te drincken. Want dit doende / suldy vierighe kolen vergaderen op syn hooft. En wilt niet overwonnen worden van't quaet / maer verwint het quaet met goedt.

Euangelie by S. Matheus. Cap. 8.

IN dien tyde : Doen Jesus neder-ghekomen was van den berch / zyn hem veel scharen ghevolght. Ende siet een malaetsch mensch komende / aenbat hem / seggende : Heere is't dat ghy wilt / ghy kont my reynighen. Ende Jesus syn handt uyt-steckende heeft hem gheraeckt / segghende : Ick wille / wordt gereynicht. Ende terstont is syn melaetsheydt ghesuyvert. En Jesus seyde tot hem : Siet dat ghy't niemandt en segghet : maer gaet he-nen ende vertoont u den Priester / ende offert de gifte die Moyses ghebooden

heeft /

heeft / tot haren ghetuyghenis. Doen hy nu te Capharnaum ingegaen was / is tot hem gekomē een honderste man / biddende hem / eñ segghende: Heere / mijnen knecht light in mijn huys gichtich / ende wort swaerlijck ghepijnicht. Eñ Jesus heeft tot hem ghesept: Ick sal komen ende hem genesen. Eñ de honderste man antwoordende / heeft ghesept: Heere / ick en ben niet weerdich / dat ghy innegaet onder mijn dach: maer segget alleenlijck met den woorde / ende mijnen knecht sal ghesont worden. Want ick ben oock een mensch onder eens anders macht ghestelt / hebbende onder my krijchs-knechten: ende ick segghe desen / gaet henen / ende hy gaet: ende den anderen / komt hier / eñ hy komt: ende mijnen dienare / doet dat / ende hy doet 't. Ende Jesus hoorende / heeft hem verwondert: Ende heeft den genen die hem na volghden ghesept: Voorwaer ick segghe u / ick en hebbe soo grooten gheloove niet ghevonden in Israel. Ende ick segghe u / datter veel van oosten ende westen komen sullen / eñ neder sitten met Abraham ende Isaac / ende Jacob in 't rijck der

hemelen / ende de kinderen des rijckx sullen uytghewozpen worden in de uyterste duysternissen / daer ghewéen sal zijn/ende knersselinghe der tanden. Ende Jesus heeft tot den hondertsten man ghesept: Gaet henen / ende ghelijck ghy gheloost hebt / alsoo ghe-schiede u. Ende de knecht is op die ure ghesont ghewozden.

Op den vierden Sondach na de Openbaringhe ons Heeren.

*E*pistel uyt S. Paul. tot den Rom. *Cap.* 13.

BRoeders. En weest niemanden iet schuldich: dan dat ghy malkanderen liefhebbet. Want die sijnen naestē bemint / die heeft de wet volbzacht. Want, Ghy en sult gheen overspel doen: Ghy en sult niet doot slaē. Ghy en sult niet stelen: Ghy en sult gheen valsch ghetuygenis gheven: Ghy en sult niet begheeren: ende soo wat ander ghebodt datter meer is / dat wozt in dit woozt begrepen: Ghy sult uwē naesten liefhebben ghelijck u selven. De liefde des naestens en doet gheen quaet. De liefde dan / is de vervullinghe des wets.

Euange

Euangelie by S. Matheus. *Cap.* 8.

IN dien tijde: Doen Jesus in een schipken opklam/ zijn hem sijn discipelen gevolght. Ende siet een groote beroerte is in de zee op-ghestaen/ alsoo dat het schipken met den baren overdeckt wierde. Ende hy sliep. Ende sijn Discipelen zijn tot hem ghekomen/ ende hebben hem ghewekt/ seggende: Heere behoet ons/ wy vergaen. Ende hy seyde hen-lieden: waerom zydy bevreest ghy kleyne van gheloove? Doen heeft hy opstaende ghebooden den winden ende der zee: ende daer is groote stilte geworden. Maer de menschen zijn verwondert ghe-weest/ segghende: wie is dese/ dat de winden ende de zee hem ghehoorsaem zijn?

Op den vijfden Sondach na de Openbaringhe ons Heeren.

Epistel uyt den Brief van S. Paulus tot den Colossensen. *Cap.* 3.

BRoeders. Doet u selven aen als uytverkorene Godts/ heylighe ende beminde/ de binnenste der bermhertichept/

richeyt / goedertierentheyt / sodmoe-dicheydt / manierlijckheydt / verdul-dicheydt: verdraghende malkande-ren / ende vergevende malkanderen / is't datter iemant tegen eenighen klach-te heeft. Ghelijck de Heere u lieden oock vergheven heeft / doet ghy oock alsoo. Maer boven alle dese / hebt de liefde / welcke is den bant der vol-maecktheydt. Ende de vrede Christi houde de overhandt in u lieder herten / inden welcken ghy oock gheroepen zijt: in een lichaem. Ende weest danck-barich. Het woort Christi woone overvloedelijck in u lieden / in alle wijs-heyt: leerende ende vermanende malkanderen met Psalmen / lof-san-ghen en gheestelijcke liedekens / in gratien singhende in u herten Gode. Alle dat ghy doet / 't zy in woorden oft in wercken / doet dat al in den naem des Heeren Jesu Christi / danckende Godt / ende den vader door hem.

Euangelie by S. Matheus. Cpa. 13.

In dien tijde: Jesus heeft tot den scharen ghesept dese ghelijckenisse. Het rijck der Hemelen is gelijck ghe-worden eenen mensche die goet saet in

in sijnen acker ghesaeyt heeft. Maer doen de menschen sliepen / is zijnen vyandt ghecomen ende heeft oncruyt op-ghesaeyt in't midden der terwen / ende is wech ghegaen. Ende doen 'tcruyt ghewassen was / ende vrucht voorts ghebracht hadde: doen openbaerde hem oock het oncruydt. Ende de knechten van der Vader des huys-ghesins tot hem comende / hebben hem ghesepdt: Heere en hebdy niet goet saet ghesaeyt in uwen acker? Waer af heeft dien dan oncruydt? Ende hy heeft henliedenghesepdt: De vyantsche mensche heeft dat ghedaen. Ende de knechten hebben hem ghesepdt: Wildy dat wy gaen ende vergaderen? Ende hy heeft ghesepdt / Neen: op dat ghy ter avonturen het oncruyt vergaderende / de terwe te samen niet uyt en roeyet. Laetse beyde wassen tot den oost: ende ten tijde vanden oost sal ick den maeyers segghen: Vergadert eerst het oncruyt / ende bindet in bondelkens om te verbranden: maer vergadert de terwe in mijn schuere.

Op den sesten Sondach nae de Openbaringhe ons Heeren.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Thessal. *Cap.* 1.

BRoeders. Wy dancken Godt altijdt voor u allen: u lieder ghedenckende in onse ghebeden / sonder ophouden / ghedachtich wesende des wercks ws gheloofs / ende aerbeydts / eñ der liefden / eñ des verduldicheyts der hopen ons Heeren Jesu Christi voor onsen Godt ende Vader. Wetende / beminde broeders / uwe verkiesinghe van Gode want ons Euangelie en is tot u lieden niet alleen inden woorde geweest / maer inde cracht / eñ inden Heyligen Gheest / ende in groote volheydt: ghelijck ghy weet / hoedanich dat wy geweest hebben onder u lieden / om uwent wille. Ende ghy zijt onse navolgers geworden / eñ des Heeren: ontfangende 't woort in veel verdruckinghe met blijdtschap des heylichs Gheest: alsoo dat ghy gheworden zijt een exempel allen den geloovighen in Macedonien eñ in Achaien. Wāt van u lieden is 't woorde

des Heeren vermaert ghewozden: niet alleen in Macedonien ende Achaien / maer in alle plaetsen is u ghelooue / 't welck tot Godt is / voor ghegaen / alsoo dat ons van geenen noode en is yet te spreken. Want sy vercondighen van ons / hoedanighen inganck dat wy tot u lieden gehadt hebben: ende hoe dat ghy tot Godt bekeert zijt vā de afgods beelden / om den levenden ende waerachtigen Godt te dienen / ēn te verbeyden zijnen sone vande hemelen den welcken hy verweckt heeft vāden dooden / Jesum / die ons verlost heeft vande toecomende gramschap.

Euangelie by S. Matheus. Cap. 13.

In dien tijde. Jesus heeft tot den scharen ghesept dese ghelijckenisse. Het rijck der hemels is den mostaert sade ghelijck / 't welck een mensch nemende ghesaept heeft in sijnen acker: het welck immers het minste is onder alle saden. Maer alst ghewassen is / soo is meerder dan alle de moes-cruyden: ende het wozt eenen boom / alsoo dat de voghelen des Hemels comen / ende woonen in sijn tacken. Een ander ghelijckenisse heeft hy hen lieden

den ghesepdt: Het rijck der hemelen is den heue ghelijck: den welcken een vrouwe nemende heeft ghevorghen in drij mate meels/tot dat het al versuert was. Alle dese dinghen heeft Jesus in ghelijckenissen ghesproken tot de scharen / ende sonder ghelijckenissen en sprack hy henlieden niet/ op dat vervult soude worden datter ghesepdt is door den Propheet/ seggende: Ick sal mijnen mont open doen in ghelijckenissen. Ick sal op worpen dinghen die verborghen zijn geweest van 't beginsel der werelt.

Op den Sondach Septuagesima.

Epistel uyt den eersten brief van S. Paulus totten Corinthen. *Cap. 9.*

Broeders: En weet ghy niet dat de ghene die in de loop-plaetse loopen/ allegader loopen / maer een ontfanght den prijs? Loopt alsoo/dat ghy vercrijghen meught. En alle die in eenen camp strijdt / die onthout hem van alle dingen. Ende die doen dat/ om dat sy een verderffelijcke croone souden ontfanghen: maer wy een onverderf-

verderfelijcke. Daerom ick loop alsoo/ niet als in't onseker: ick strijde alsoo/ niet als de locht slaende: maer ick castijde mijn lichaem/ende brenghe dat onder bedwanck: op dat ick by avontueren (als ick den anderen ghepredickt hebbe) selve niet verworpen en worde. Ick en wil niet dat u onbekent zy/ broeders: hoe dat ons Vaders alle onder de wolcke gheweest hebben/ende alle door de zee ghegaen zijn/ ende alle door Moysen ghedoopt gheweest zijn inde wolcke ende inde zee. Ende hebben allegader de selve gheestelijcke spijse geten ende alle den selven gheestelijcken dranck ghedroncken. Want sy droncken vanden gheestelijcken steen die hen na volchde / ende dien steen was Christus. Maer in vele van henlieden en heeft Godt gheen welbehaghen ghehadt.

Evangelie by S. Matheus. *Cap.* 20.

In dien tijde: Jesus heeft tot zijn Discipelen ghesepdt dese ghelijckenisse. Het rijck der Hemelen is eenen mensch die vader des huys-ghesins is ghelijck/ die ten eersten morghenstondt uyt ghegaen is / om werckliede-

den te heuren in sijnen wijngaert. Ende overcomende zijnde met den werckliedenvoor den dagelijckschen penninck / heeftse ghesonden in sijnen wijngaert. Ende uytghegaen zijnde ontrent der derden uren / heeft hy andere gesien op de merckt ledich staen / ende heeft hen ghesepdt: Gaet ghy-lieden oock in mijnen wijn-gaert / ende wat recht sal wesen / sal ick u gheven. Ende sy zijn wech ghegaen. Eñ wederom is hy uytghegaen ontrent der sester ende neghenster uren / ende heeft des-ghelijckx gedaen. Maer ontrent de elfste ure is hy uytghegaen / ende heefter andere ghevonden staende / eñ hy sepdt tot hen: Want staet ghy hier den gheheelen dach ledich? Sy seghen hem: Om dat ons niemandt ghehuert en heeft. Hy sepdt hen: Gaet ghy-lieden oock in mijnen wijngaert. Ende alst avont ghewoorden was / soo sepdt den heere des wijngaerts tot sijnen huys-meester: Roept de werckliedeu / ende betaelt henlieden den loon / beghinnende vande laetste tot de eerste. Als sy dan quamen die ontrent der elfster uren ghecomen waren / hebben elck eenen penninck ontfanghen:

fanghen: Ende de eerste oock comende / hebben ghemeynt dat sy meer souden ontfangen / ende sy hebben oock elck eenen penninck ontfanghen. Ende dien ontfanghende / murmureerden teghen den Vader des huysghesins / segghende: Dese alderlaetste en hebben maer een ure ghewrocht: ende ghy hebt-hen ons gelijck gemaeckt / die den last des daeghs ende der hitte ghedraghen hebben. Ende hy antwoordende / heeft tot eenen van hen ghesept. Vriendt ick en doe u geen onrecht / zijt ghy niet om eenen penninck met my overcomen ? Neemt dat u is / ende gaet henen. Ick wil oock desen laetsten gheven ghelijck u. Oft en is my niet gheoorloft te doen dat ick wille ? Is uwe ooghe quaet / om dat ick goet ben ? Alsoo sullen de laetste d'eerste wesen / ende d'eerste de laetste. Want veel zijnder gheroepen / maer luttel uytvercoren.

Op den Sondach Sexagesima.

Epistel uyt den tweedē brief van S. Paulus tot Corinth. *Cap.* 11. eñ 12.

Broeders. Ghy verdraeght geerne de onwijse / al zijt ghy selve wijs. Want

Want ghy verdraghet ist dat yemant u in slavernije brenghet / ist dat u yemandt verslint / ist dat yemãt neemt / ist dat he yemant verheft / ist dat yemandt u in't aensicht slaet. Ick spreke nae de onedelheyt / recht oft wy in dit deel kranck ghewreest hadden. Maer in dat yemandt stout is (ick seght in onwijsheydt) daer ben ick oock stout in. Zijn sy Hebreen / ick bent oock. Zijn sy Israeliten / ick oock. Zijn sy Abrahams saet / ick oock. Zijn sy Christus dienaers / ick oock (jae ick seght als onwijs) ick noch meer / in seer veel arbeyden / in gevangenissen overvloedelijcker / in slaghen boven maten / in doots nooden dickmael. Vanden Joden heb ick vijfmael veertich slaghen een min ontfanghen. Drymael heb ick met roeden gegeesselt geweest / eens heb ick ghesteenicht geweest / drymael heb ick schipbrekinge geleden / nacht eñ dach heb ick inde diepte der zee ghewreest / in't reysen dickmael / in perijckelen der watervloeden / perijckelen der moordenaren / perijckelen van mijn geslachte / perijckelen uyt de Heydenen / perijckelen in de stadt / perijckelen inde

woestijne/ perijckelen inde zee/ perijc-
kelen in valsche broeders/ in arbeyt
ende ellendicheyt/ in veel wakens/
in honger en dorst/in veel vastens/in
coude en naecktheyt. Sonder de din-
ghen die van buyten zijn/ mijn da-
ghelicksche neersticheydt/de sorchvul-
dicheydt voor alle de kercken. Wie
wort daer cranck/ ick en worde ooc
cranck? Wie wort daer verarghert/
ende ick en brande niet? Ist datmen
moet glorieeren/ ick sal glorieeren van
't ghene dat mijnder cranckheydt
aengaet. Godt ende de Vader ons
Heeren Jesu Christi/die ghebenedijdt
is inder eeuwicheydt/die weet dat ick
niet en lieghe. De provost van Da-
mascus van des Coninckx Arethe
volck/ bewaerde de stadt vã Damas-
cenen/ om dat hy my vanghen soude:
ende door een venster worde ick in een
mande nedergelaten over den muer/
ende alsoo ben ick sijnen handen ont-
vloden. Ist dat ick my beroemẽ moet
(ten dient evenwel niet) ick sal comen
tot de visioenen ende openbaringhen
des Heeren. Ick weet eenen mensch
in Christo over veerthien jaren ('tzy
in't lichaem oft buyten lichaem/ ick

weets niet/Godt weet het) dat sulc-
op-ghenomen was totten derden
mel. Ende ick weet dat al-sulcke
nsch (het zy in't lichaem / oft uyt
lichaem/ick en weets niet/ Godt
et het) dat hy opgenomen is ghe-
st in't Paradijs / eñ heeft gehoort
borgen woorden / die gheen mẽsch
sprekken en can. Voor al-sulcke sal
glorieren/maer van myen sal ick
niet beroemen/dat mijn kranck-
en. Wãt is't sake dat ick my ooc
l beroemen / ick en sal niet onwijs
sen. Want ick sal de waerheyt seg-
n. Maer ick wacht my dies/op dat
niemãt en achte boven 'tgene dat
in my siet/ofte iet dat hy hoort van
. Eñ op dat de grootheyt der open-
ringhen my niet en verheffe/is my
ghegeven het steecksel mijns vleesch/
atãs Engel dat hy my met vuysten
en soude. Waerom ick den Heere
maēl ghebeden hebbe/dat hy van
y soude wijcken/eñ hy heeft my ge-
idt: Mijn gratie is u genoech/ wãt
kranchte woort in de kranckheydt
lmaeckt. Hierom sal ick gheerne in
ijn krãckheden glorieren/op dat de
racht Christi in my mach woonen.

Evan-

Euangelie by S. Lucas. *Cap.* 8.

In dien tijde: Als der eene groote schare vergaderde / ende uyt alle steden haestelijck tot Jesum quamen / heeft hy ghesept door een ghelijckenisse: De ghene die saeyt / is uyt gegaen om sijn saet te saeyen. Ende als hy't saeyde / so is het een ghevallen ontrent den wech / ende het is vertreden / ende de voghelen des hemels hebben dat ghegeten. Ende 't ander is ghevallen op den steen / ende als 't uyt ghekomen was / is 't verdrooght / om dat ghet gheen vochticheyt en hadde. Ende 't ander is ghevallen tusschen de doornen: en de doornen t'samen opgewassen zijnde / hebben dat versmacht. Ende 't ander is ghevallen in goede eerde: ende uyt ghekomen zijnde / hevet hondert-fout vrucht voorts-ghebracht. Dese dinghen segghende / riep hy: Die ooren heeft om te hooren / die hoore: Ende sijn Discipelen vraeghden hem wat ghelijckenisse dat dit was. Den welcken hy ghesept heeft; V lieden is ghegeven te kennen de verborghentheyt des rijcx Godts: maer den anderen in ghelijckenissen / op dat sy siende niet

de niet en sien / ende hoorende niet en verstaen. Die is dan de ghelijckenisse. 'T saet is't woort Godts. Ende dat ontrent den wech is: dat zijnse die 't hooren / daer nae soo komt de duyvel / ende neemt dat woort van haer herte / op dat sy ghelovende niet en souden salich worden. Want dat op den steen is: dat zijnse / die als sy't gehoort hebben ontfangen't woordt met blijschappen: en dese en hebben gheen wortelen: want sy ghelooven voor eenen tijdt ende ten tijde der becoringhen scheyden sy af. Maer dat inde doornen ghevallen is: dat zijnse die 't ghehoordt hebben / ende vande sorchvuldicheden ende rijckdommen ende wellusticheden des levens / gaende versmachte worden / ende sy en brenghen gheen vruchte voorts. Maer dat in goede aerde valt: zijn de ghene die in een goet ende alderbeste herte / 't woordt hoorende ont-houden / ende in verduldicheydt vrucht voordt brenghen.

Op den Sondach Quinquagesima.

Epistel uyt den eersten brief van S. Paulus totten Corinthen. Cap. 13.

Broeders : Waer 't dat ick spraecke met der menschen ende Enghelen tonghen/ende de liefde niet en hebbe: soo ben ick geworden als een luydende metael / oft een clinckende belle. Ende al hadde ick de prophetie ende dat ick kende alle verborghentheden/ ende alle wetentheyt : ende al hadde ick alle 't gheloove/alsoo dat ick berghen versetede/ende de liefde niet en hebbe : soo en ben ick niet. Ende ist dat ick totter armen spijse bedeyle alle mijn goeden : ende al leverde ick mijn lichaem alsoo dat ick verbrandt worde / ende de liefde niet en hebbe: soo en baet my niet. De liefde is verduldich : sy is goedertieren. De liefde en is niet afgunstich/sy en doet niet qualijck : sy en wort niet opgheblasen:sy en is niet eergierich: sy en soeckt niet dat haer toebehoort : sy en wordt niet getergt : sy en denckt geen quaet / sy en verblijdt haer niet van ongerechticheyt / maer sy verblijdt haer met de waerheyt. Alle dinghen verdraecht sy/ alle dingen gelooft sy/ alle dinghen hoopt sy / alle dinghen verwacht sy. De liefde en vergaet nimmermeer : al zijn 't prophesijen/

 sy ver-

sy vergaen: oft tonghen / sy sullen op houden: oft is't wetenheydt / sy sal te niet ghedaen worden. Want eens deels weten wy / ende eens deels propheteren wy. Maer als comen sal dat volmaeckt is / dan sal te niet ghedaen worden datter eens-deels is. Doen ick een kindt was / doen sprack ick als een kindt / ick oordeelde als een kindt / ick dachte als een kindt. Maer wanneer ick een man gheworden ben / heb ick af-ghelegdt alle dat kindersch was. Wy sien nu door eenen spieghel in een donckerheydt: maer dan sullen wy sien aensicht aen aensicht. Nu kenne ick eensdeels: maer dan sal ick kennen alsoo ick oock ghekent ben. Ende nu blijven Gelooue / Hope ende Liefde / dese drij: maer de meeste van desen is de Liefde.

Euangelie by S. Lucas. *Cap.* 18.

IN dien tijde: Jesus heeft sijn twaelve Discipelen tot hem ghenomen / ende henlieden gheseydt: Siet wy gaen opwaerts nae Jerusalem / ende alle de dinghen sullen volbracht worden / die gheschreuen zijn door de Propheten van den sone des menschen.

Want

Want hy sal den Heydenen ghelevert worden / ende sal bespot ende ghegeesselt / ende bespoghen worden. Ende nae dat sy hem ghegheesselt sullen hebben / sullen sy hem dooden / en ten derden dagh sal hy verrijsen. Ende sy en hebben van dese dinghen niet verstaen. Maer dit woordt was verborghen voor hen-lieden / ende en verstonden niet datter gheseydt worde. Ende 't is gheschiedt doen hy quam by Jericho / daer sat een blinde aen 's weghs den wech bedelende. Ende doen hy hoorde de schaere voorby gaen / vraeghde hy wat daer ware. Ende sy hebben hem ghesept / dat Jesus van Nazareth voor-by ghinck. Ende hy heeft gheroepen / segghende: Jesu Davidts sone / Ontfermt u mijnder: Ende die voorby ghinghen straften hem dat hy swijghen soude. Maer hy riep noch veel meer: Davidts sone / ontfermt u mijnder. Ende Jesus stil-staende / heeft bevolen datmen dien tot hem brenghen soude. Ende doen hy nae by comen was / heeft hy hem ghevraeght / segghende: Wat wildy dat ick u doe? Ende hy heeft ghesept: Heere dat ick sien mach. Ende Jesus

heeft gheseyt: Daer is ghescreven:
De mensch en leeft alleene vanden
broode niet / maer van allen woorde
dat uyt den monde Godts gaet. Doen
heeft hem de duyvel opghenomen tot
in de heylighe stadt. Ende heeft hem
ghestelt op de tinne des Tempels/ende
heeft hem gheseyt: Ist dat ghy Godts
sone zijt / soo worpt u nederwaerts.
Want het is ghescreven: Dat hy sij-
nen Enghelen van u bevolen heeft / en
sy in haer lieder handen sullen sy u dra-
ghen / op dat ghy by avonturen uwen
voet aen den steen niet en stoot. Jesus
seyde hem: Daer is wederom ghe-
schreven: Ghy en sult den Heere uwen
Godt niet tenteren. Wederom heeft
hem den duyvel mede ghenomen op
eenen seer hooghen bergh: ende heeft
hem ghetoont alle de rijcken der we-
relt/ende haer glorie. Ende heeft hem
gheseyt: Alle dese dinghen sal ick u
gheven / ist dat ghy nedervallende
my aenbiddet. Doen seyde Jesus tot
hem: Gaet henen Sathanas/want daer
is ghescreven: Ghy sult den Heere uwen
Godt alleen aenbidden/ ende hem al-
leene dienen. Doen heeft hem de duy-
vel ghelaten: en besiet de Engelen zijn
ghecō-

ghecomen/ende hebben hem gedient.

Op den tweeden Sondach inden Vasten.

Epistel uyt den eersten Brief van S. Paulus totten Thessal. *Cap.* 4.

Broeders: Wy bidden u/ en vermanen inden Heere Jesu: dat ghy gelijck ghy van ons ontfanghen hebt/ hoe dat ghy behoort te wādelen/ ende Gode te behooghen: soo oock wandelt: op dat ghy meer overvloedich moogt worden. Want ghy weet wat ghebooden dat ick u lieden ghegeven hebbe door den Heere Jesum. Want dit is den wille Godts/ u lieden heylichmakinghe: dat ghy u onthoudet van hoererhe: op dat een yeghelijck van u lieden wete zijn vat te besitten in heylichmakinghe ende eere: niet in beweginghe der begeerlijckheydt/ ghelijck de Heydenen die Godt niet en kennen. Ende dat niemant sijnen broeder en overvalle/ ofte in eenighe sake en bedrieghe: want de Heere is eenen wreker van desen/ ghelijck wy u lieden te vooren ghesepdt/ ende betuyght hebben: Want Godt en heeft

 ons

heeft ghesept: Daer is ghescreven:
De mensch en leeft alleene vanden
broode niet / maer van allen woorde
dat upt den monde Godts gaet. Doen
heeft hem de duyvel opghenomen tot
in de heylighe stadt. Ende heeft hem
ghestelt op de tinne des Tempels/ende
heeft hem geseyt: Js't dat ghy Godts
sone zijt / soo werpt u nederwaerts.
Want het is ghescreven: Dat hy sij-
nen Engelen van u bevolen heeft / en
in haer lieder handen sullen sy u dra-
ghen/op dat ghy by avontueren uwen
voet aen den steen niet en stoot. Jesus
seyde hem. Daer is wederom ghe-
schreven: Ghy en sult den Heere uwen
Godt niet tenteren. Wederom heeft
hem den duyvel mede ghenomen op
eenen seer hooghen bergh: ende heeft
hem ghetoont alle de rijcken der we-
relt/ende haer glorie. Ende heeft hem
gheseyt: Alle dese dinghen sal ick u
gheven / is't dat ghy nedervallende
my aenbiddet. Doen seyde Jesus tot
hem: Gaet henen Satana: want daer
is ghescreven: Den Heere uwen
Godt sult ghy aenbidden/ende hem al-
leene dienen. Doen heeft hem de duy-
vel gelaten/ende siet/de Engelen zijn
ghero-

ghecomen / ende hebben hem ghedient.

Op den tweeden Sondach inden Vasten.

Epistel uyt den eersten Brief van S. Paulus totten Thessal. *Cap.* 4.

BRoeders: Wy bidden u / en smeeken inden Heere Jesu: dat ghy gelijck ghy van ons ontfanghen hebt / hoe dat ghy behoort te wandelen / ende Gode te behaghen: soo oock wandelt: op dat ghy meer overvloedich moget worden. Want ghy weet wat gheboden dat ick u lieden ghegeven hebbe door den Heere Jesum. Want dit is den wille Godts / u-lieden heylichmakinghe: dat ghy u onthoudet van hoererye: op dat een yeghelijck van u-lieden wete zijn vat te besitten in heylichmakinghe ende eere: niet in de beweginghe der begeerlijckheydt / ghelijck de Heydenen die Godt niet en kennen. Ende dat niemant sijnen broeder en overvalle / ofte in eenighe sake en bedrieghe / want de Heere is eenen wreker van desen / ghelijck wy u lieden te vooren gheseydt / ende betuycht hebben: Want Godt en heeft-

ons niet gheroepen ter onreynicheyt/ maer ter heylichmakinghe: in Christo Jesu onsen Heere.

Evangelie by S. Matheus. Cap. 17.

In dien tijde: Jesus heeft tot hem ghenomen Petrum ende Jacobum ende Joannem sijnen broeder / ende heeft hen beyden ghelevdt op eenen hooghen bergh: ende hy is voor henlieden in een ander ghedaente veranderet ghewozden. Ende sijn aensicht heeft klaer geschenen gelijck de sonne/ ende sijne cleederen zijn wit ghewozden ghelijck sneeuw. Ende siet henlieden hebben gheopenbaert Moyses en Elias/ met hem sprekende. Ende Petrus antwoordende heeft tot Jesum ghesevdt: Heere/ het is ons goet hier te zijn. Is't dat ghy wilt / laet ons hier drij Tabernakelen maken: u een/ Moysi een / ende Elie een. Daer hy noch sprack / siet eene clare wolcke heeft henlieden overlommert. Ende siet eene stemme vander wolcke / segghende: Dese is mijn beminde Sone/ inden welcken ick my wel behaecht hebbe/hoort hem. Ende de Discipelen dit hoorende / zijn op haerlieder aensicht

sicht ghevallen/ende hebben seer ghevreest: Ende Jesus is by ghecomen/ ende heeftse gheraeckt ende henlieden gheseydt: Staet op/ende en wilt niet vreesen. Ende opheffende haerlieder ooghen / en hebben niemanden ghesien / dan Jesum allein. Ende als sy vanden berch neder ginghen / heeft Jesus henlieden gheboden / segghende: En seght niemanden dit visioen: tot dat de sone des menschē van de dooden opstae.

Op den derden Sondach inden Vasten.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Ephes. *Cap.* 5.

Broeders: weest Godts naevolghers / als alderliefste kinderen: eñ wandelt in de liefde/ ghelijck oock Christus ons lief ghehadt heeft / ende hy selven voor ons ghelevert tot een offerande ende eenen slach- offer Gode tot eenen reuck der soeticheydt. Maer hoererije ende alle onsuyverheyt / oft giericheydt en worde oock niet ghenoemt onder u-lieden / alsoo den heylighen betaemt: oft oneerbaerheyt:

oft sotten-klap/oft geckernhe/ die neuegens toe en dient: maer liever danckbaerheydt. Want weet dat verstaende: dat alle hoereerder / oft onsuyveren/ oft gierige ('twelck is der afgoden-dien) gheen erfdeel en heeft in't rijck Christi / en Godts. Dat u niemant en verleyde met ydele woorden. Want om dese dinghen komt de gramschap over de kinderen der wantrouwicheyt. Daerom en wilt haer niet mede deelachtich worden. Want ghy waert voortijts duysternissen: maer nu zijdy een licht in den Heere. Wandelt als kinderen des lichts. Want de vrucht des lichts is in alle goetheydt / ende rechtveerdicheyt/ ende waerheydt.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 11.

In dien tijde: Jesus was uytwerpende eenen duyvel / ende die was stom. Ende doen hy den duyvel uyt ghewozpen hadde/heeft den stommen ghesproken: ende de scaren zijn verwondert gheweest. Ende de sommighe van henlieden hebben ghesept: Door Beelzebub den Prince der duyvelen worpt hy de duyvelen uyt. Ende de andere

andere tenterende / versochten van
hem een teecken uyt den hemel. Ende
als hy hare ghedachten ghesien had-
de / heeft hy haer lieden gheseyt: Alle rijck
dat teghen hem selven ghedeylt is : sal
verwoest worden / ende 't een huys sal
op 't ander huys vallen. Is 't dan dat
ooch Satanas teghen hem selven ghe-
deylt is : hoe sal sijn rijck staen / want
ghy segt dat ick door Beelzebub de
duyvelen uyt-worpe? Indien ick door
Beelzebub de duyvelen uyt-worpe /
door wien worpen uwe kinderen die
uyt? Daerom sullen sy u-lieden rech-
ters wesen. Maer is 't dat ick door
den vingher Godts de duyvelen uyt-
worpe: voorwaer het rijck Godts is
tot u-lieden gekomen. Als een sterck
gewapende sijn voorhof bewaert: alle
dinghen die hy besit zijn in vrede.
Maer is 't dat er eenen die stercker
dan hy is overkomt ende hem verwint:
die sal alle sijne wapens wech nemen
daer hy in betrouwde / ende sal sijne
rooven uytdeylen. Die met my niet
en is / die is teghen my: ende die met
my niet en vergadert / die verstroyt.
Wanneer den onsuyveren gheest uyt-
ghegaen is van den mensch / wandelt
hy

hy door onghewaterde plaetsen / soec-
kende ruste: ende die niet vindende / seyt
hy: Ic sal weder keeren in mijn huys /
daer ick uyt-ghegaen ben. Ende als
hy komt / vint hy't niet bessemen ghe-
suyvert ende verciert. Ende dan gaet
hy / ende neemt tot hem noch seven
ander gheesten argher dan hy-selve:
ende in-ghegaen zijnde woonen sy
daer. Ende d'uyterste van dien men-
sche / worden arger dan d'eerste. Ende
't is geschiet / als hy dese dinghen sey-
de / datter een vrouwe uyter schare
hare stemme opheffende / tot hem ghe-
seyt heeft: Salich is den buyck die u
ghedraghen heeft / ende borsten die ghy
gesoghen hebt. Ende hy heeft ghesevt:
Jae wel salich zijn sy die 't woordt
Godts hooren / ende dat bewaren.

Op den vierden Sondach inden Vasten.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Galaten. Cap. 4.

Broeders: Want het is gheschreven
dat Abraham twee sonen ghehadt
heeft: Eenen van de dienst-maecht/
een anderen van de vrije huys-vrouwe:

Maer

Maer die van der dienstvrouwe was/
is na den vleesch gheboren : maer die
van de vryer huysvrouwe was/ door
de beloften : welcke woorden door een
ghelijckenisse ghesproken zijn : Want
dit zijn de twee Testamenten. Het
eene vanden berch Sina ter slavern-
nisse barende/ de welcke is Agar (want
Sina is eenen berch in Arabien die
ghenaecht is met dien die nu is Je-
rusalem) ende sy is een slave met ha-
ren sone. Maer die Jerusalem die op-
waerts is / is vry : de welcke is onse
moeder. Want daer is ghescreven :
Verblijde u ghy onvruchtbare die
niet en baert/ berst uyt/ en roept/ die
in gheen barens noot en zijt : Want
daer zijn veel kinderen van der verla-
ten vrouwe / meer dan van dier die
eenen man heeft. Maer wy/ Broeders/
zijn na Isaac kinderen der beloften.
Maer ghelijck doen de ghene die na
den vleesch gheboren was/ vervolghde
die na den gheest was : alsoo oock nu.
Maer wat seyt de schrifture / Worpt
uyt de dienstvrouwe ende haren sone.
Want de sone der dienstvrouwe en sal
gheen erfghenaem wesen met den sone
der vryer vrouwe. Aldus Broeders

en-

en zijn wy gheen kinderen der dienst vrouwen / maer der vryer vrouwe. door welcke vryheydt Christus ons vry ghemaeckt heeft.

Euangelie by S. Ian. Cap. 6.

In dien tijde. Jesus is wech-ghegaen over de zee van Galileen / 't welck is Tiberiadis / en hem volghde een groote menichte / om dat sy de teeckenen saghen die hy dede over de gene die kranck waren. Jesus is dan op eenen berch ghegaen / ende sat daer met sijne discipelen. Ende Paesschen den feestdach der Joden was nae by. Als dan Jesus sijne ooghen opgheheven hadde / en ghesien datter een seer groote menichte tot hem ghekomen was / seyde tot Philippum: Waer van sullen wy brooden koopen / op dat dese eten moghen? Ende dat seyde hy hem beproevende. Want hy wist wel wat hy doen soude. Philippus heeft hem gheantwoort. Voor twee hondert penningen brooden en zijn heulieden niet ghenoech / op dat een yegheliick een weynich neme. Een van sijnen discipelen / Andreas den broeder van Simon Petrus seyt hem. Hier is een jonckken

jonckxken dat heeft vijf geersten brooden / ende twee visschen : maer wat zijn dese onder soo veele? Hierom seyde Jesus : Doet de menschen nedersitten. Ende daer was veel hoys in die plaetse. Soo saten dan de mannen neder / ontrent vijf duysent in ghetalle. Doen heeft Jesus de brooden ghenomen : en als hy ghedanckt hadde / heeftse ghedeylt den ghenen die neder gheseten waren : Desghelijcks oock van de visschen / soo veel als sy wilden. Ende als sy versaet waren / heeft hy sijne discipelen gheseyt : Vergadert de brockelinghen die overbleven zijn / dat se niet verloren en gaen. Dan hebben sy die vergadert / ende twelf korven ghevult met brockelinghen / die van vijf geersten brooden den ghenen die daer gheeten hadden / over ghebleven waren. Die menschen dan / doen sy ghesien hadden dat Jesus een teeken ghedaen hadde / seyden: Desen is warelijck de Propheet die in de werelt komen sal. Maer als Jesus verstaen hadde dat sy komen souden om hem te nemen / ende Coninck te maken: is hy alleen wederom op den berch ghevloden.

Op den vyfden Sondach in den Vasten.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Hebreen. Cap. 9.

Broeders: Christus een bystandich hooghe Priester der toecomender goeden / is door een meerder ende volmaeckter Tabernakel / niet met handen ghemaeckt / dat is / niet van deser schepsele: noch door 't bloet der bocken oft calveren: maer door syn eyghen bloedt eens ingegaen in het Heylich / de eeuwighe verlossinghe ghevonden hebbende. Want is 't dat het bloet der bocken en stieren / ende d'asschen van een koe-kalve ghesprenckt zynde / de besmette heylicht tot suyveringe des vleeschs: hoe veel te meer sal het bloet Christi / die door den H. Gheest hy selven Gode onbesmet gheoffert heeft / onse conscientie suyveren van de doode wercken / om den levenden Godt te dienen? Ende daerom is hy den middelaer des nieuwen Testaments: op dat de doot tusschen beyden komende / tot verlossinghe der overtredinghen die onder 't eerste Testament waren /

de

de ghene die gheroepen zijn/ontfanghen souden de beloefte der eeuwigher erfse-lijckheyt: in Christo Jesu onsen Heere.

Evangelie by *S.* Ian. *Cap.* 8.

IN dien tijde: Jesus seyde de scharen der Joden ende Prinsen der Priestere. Wie van u-lieden sal my berispen van sonde? Is't dat ick u de waerheydt segghe: waerom en ghelooft ghy my niet? Die uyt Gode is/ die hoort Gods woorden. Daerom en hoort ghy't niet/om dat ghy uyt Gode niet en zijt. Hierom hebben de Joden gheantwoort/ende hem ghesept: En seggen wy niet wel/ dat ghy een Samaritaen zijt/ende den duyvel hebt? Jesus heeft gheantwoort: Ick en hebbe den duyvel niet: maer ick eere mijnen vader/ende ghy-lieden hebt my oneert. Ick en soecke mijne glorie niet/ daer is een die se soeckt ende oordeelt. Voorwaer/voorwaer/segghe ick u-lieden/ is't dat yemant mijn woort hout/die en sal de doodt niet sien inder eeuwicheydt. Doen seyden de Joden: Nu bekennen wy dat ghy den duyvel hebt. Abraham is doot ende de Propheten: ende ghy segghe: soo wie mijn woort houdt/

houdt / die en sal de doot niet smaken
inder eeuwicheyt. Zijt ghy meerder
dan onsen vader Abraham die gestor-
ven is ? Ende de Propheten zijn ghe-
storven. Wien maeckt ghy u selven?
Jesus heeft gheantwoort : Is't dat
ick my selven vereere / soo en is myne
glorie niet. Daer is mijnen Vader die
my vereert / den welcken ghy seght/
dat het u-lieder Godt is: ende ghy en
kent hem niet / maer ick kenne hem.
Ende is't dat ick segghe/dat ick hem
niet en kenne; ick sal eenen loghenaer
zijn ghelijck ghy. Maer ick kenne
hem en houde sijn woordt. Abraham
u-lieden vader heeft hem verheught/
dat hy mijnen dach sien soude / hy
heeft hem ghesien / ende is verblijdt
gheweest. Hierom hebben de Joden
tot hem gheseyt : Ghy en hebt noch
gheen vijfftich jaren / en hebdy Abra-
ham ghesien ? Jesus heeft hen-lieden
geseyt: Voorwaer/voorwaer ick segge
u-lieden : eer Abraham wierde / soo
ben ick. Doen hebben de Joden stee-
nen ghenomen om op hem werpen.
Maer Jesus heeft hem gheborghen;
ende is uyt den Tempel ghegaen.

Op den Palm-Sondach.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Philippensen. *Cap.* 2.

Broeders. Dat ghevoelen zy in u/ het welck oock in Christo Jesu was. De welcke doen hy in Godts wesen was/en hevet voor geenen roof gheacht / Gode even ghelijck te zijne: maer hy heeft hy selven vernedert/ eens knechts wesen aennemende/den menschen gelijck geworden/ende van gedaente gevonden als een mensche. Hy heeft sy selven verootmoedicht/ onderdanich gheworden zijnde totter doodt/ende dat tot de doot des cruys. Daerom heeft hem Godt verheven: en hem gegeven eenem naem die boven alle nams is: op dat inden naem Jesu souden ghebuyche worden alle knien / der ghener die in den hemel/ op der aerden / ende onder der aerden zijn: ende dat alle tonghe soude belijden / dat de Heere Jesus Christus is in de glorie Godts des Vaders.

Evangelie by S. Matheus. *Cap.* 21.

In dien tijde: Als Jesus nae by Jerusalem was / ende te Bethphage ghekomen

ghekomen tot den berch van Olijve-
ten; doen heeft hy twee van sijn disci-
pelen ghesonden/hen seggende: Gaet
in het Casteel dat teghen u over is:
ende terstont sult ghy een ezelinne ghe-
bonden vinden / ende een veulen met
haer: Ontbint se ende brenghtse my.
Ende in dien u iemant iet seyt: segt het
dat den Heere dese van noode heeft:
ende terstont sal hyse laten gaen. Dit
is al gheschiedt/ op dat vervult soude
worden datter gheseyt is door den
Propheet/segghende: Seght der doch-
ter van Syon: Siet u Coninck
komt u sachtmoedich sittende op een
ezelinne / en op een veulen / het jonck
van een jockdraghende beeste. Ende
de discipelen gaende/ hebben ghedaen
alsoo haer Jesus gheboden hadde. ende
sy hebben de ezelinne ende het veulen
ghebracht: ende hebben haer kleede-
ren daer op gheleyt/ende hem daer op
doen sitten. Ende eene seer groote
schaere hebben haer kleederen op den
wech ghespreyt. De andere sneden tac-
ken van de boomen / ende streydese op
den wech. Ende de scharen die voor-
ginghen / ende die naer volghden/
riepen/ segghende: Hosanna den sone

[illegible]

van David: ghebenedijt zy die daer komt in den naem des Heeren.

Op den H. Paes-dach.

Epistel uyt den eersten Brief van S. Paulus totten Corinthen. *Cap. 5.*

BRoeders. Suyvert reyn uyt den ouden hebe: op dat ghy een nieuw beslacht wesen mooght / ghelijck ghy ongheheeft zijt. Want Christus is ons een offer gheslaghen Paesch-lam: Soo dan laet ons feeste houden: niet in den ouden hebe / noch in den hebe der quaetheydt / ende der archeyt: maer inde ongheheefde brooden der oprechticheyt / ende der waerheyt.

Euangelie by S. Marcus. Cap. 16.

IN dien tijde: Maria Magdalene / ende Maria Jacobi / ende Salome hebben specerijen ghekocht: dat sy komende / Jesum souden salven. Ende seer vroech op den eersten dach van der weken / quamen sy tot den grave / als de sonne nu op ghegaen was. Eñ sy seyden tot malkanderen: Wie sal ons de steen van de doze des graefs af-wentelen? Ende opsiende hebben den steen af-gewentelt ghesien. Want

hy was seer groot. Eñ ingaende in't graf / hebben sy eenen jongheling gesien / sittende ter rechter zijden / bekleedt met een wit blinckende lanck kleet: ende zijn verbaert ghewozden. De welcke seyde tot hen-lieden: En wilt niet verschzicken. Ghy soeckt Jesum van Nazareth den gecruysten: hy is verresen / hy en is hier niet: siet de plaetse daer sy hem geleyt hebben. Maer gaet henen / seght sijnen discipelen / ende Petro / dat hy u sal voor-gaen in Galileen: Daer suldy hem sien: ghelijck hy u gheseyt heeft.

Des Maendaeghs.

Epistel uyt de wercken der Apostelen. *Cap.* 10.

In die daghen. Petrus staende in't midden des volckx / heeft ghesepe: Mannen broeders / gy weet het woozt datter gheschiet is over gheheel Judeen: want beginnende van Galileen nae't doopsel dat Joannes gepzedickt heeft / hoe dat Godt Jesum van Nazareth gesalft heeft met den H. Geest ende met kracht: de welcke is voozby ghegaen wel doende / ende ghenesende alle die verdzuckt waré van den duy-

del: Want Godt was met hem. Ende wy zijn getuyghen van al dat hy ghedaen heeft in't lantschap der Joden, ende in Jerusalem: den welcken sy gedoot hebben, hanghende hem aen een hout. Desen heeft Godt ten derde daghe verweckt ende heeft hem ghegheven openbaer te worden, niet alle den volcke, maer den ghetuyghen te voren van Godt gheordineert, ons, die met hem geten ende ghedroncken hebben, na dat hy van de dooden verresen is. Ende heeft ons gheboden den volcke te prediken, ende te ghetuyghen, dat hy't is, die van Godt ghestelt is een rechter der levender ende der dooden. Desen geven alle de Propheten ghetuygenis, dat alle die in hem ghelooven vergheventisse der sonden, door sijnen naem ontfanghen.

Evangelie by S. Lucas. *Cap. 24.*

In dien tijde: Twee van Jesus Discipelen ginghen op den selven dach nae een Casteel, 'twelck gelegen was een strecke van festich stadien van Jerusalem, ghenoemt Emaus. Ende sy spraken tot malkanderen van alle dese dinghen, die gebeurt waren. Ende 't

is gheschiedt: doen sy kouten / ende under malkanderen vraeghden / dat Jesus selve aencomende met hen-lieden ginck. Maer hare ooghen waren gehouden / dat sy hem niet en souden kennen. Ende hy seyde tot hen-lieden: Wat redenen zijn dese die ghy wandelende tot malkanderen verhaelt/ende zijt droevë? Eñ een wiens naem was Cleophas / antwoordende heeft hem ghesept: Zydy alleen een vremdelinck in Jerusalem / ende en hebt niet ghe-weten wat daer in dese daghen ghe-schiedt is? Den welcken hy ghesepdt heeft. Wat? Ende sy hebben ghesept: Van Jesu van Nazareth/ die gewceest is een man een Propheet/machtich in wercke ende in woorde voor Godt/ ende voor alle 't volck. Ende hoe hem/ de overste Priesters ende onse Princen ghelevert hebben ter verdoemenisse des doodts: eñ hebben hem gecruyst. Maer wy hoopten dat hy Israel souden verlossen. Ende boven alle dese/ is 't heden den derden dach dat dese dinghen gheschiet zijn. Maer oock hebben ons sommighe van onse vrouwen vervaert/ die voor 't lichte tot den grave ghewceest hebben: ende sijn lichaem niet

niet ghevonden hebbende/zijn sy ghekomen/segghende: dat sy oock een visioen der Enghelen ghesien hebben de welcke segghen dat hy leeft. Ende sommige van die met ons waren/zijn gegaen tot den grave: en sy hebbent alsoo ghevonden / gelijck de vrouwen ghesept hebben: maer hem en hebben sy niet ghevonden. Ende hy heeft tot hen-lieden ghesept: O dwase ende trage van herten om te ghelooven in alles dat de Propheten ghesproken hebben. Ende heeft Christus dese dingen niet moeten lijden / ende alsoo ingaen in sijn glorie? Ende beghinnende van Moyses ende alle de Propheten / bediedde hen-lieden door alle de schriftturen de saken die van hem waren. Ende sy zijn ghekomen by't Casteel daer sy henen gingen: ende hy veynsde hem verder te gaen. Ende sy hebben hem gedwongen/seggende: Blijft by ons / want het wort avont / ende den dach is nu gevallen. Ende hy is met hen binnen ghegaen. Ende 't is ghschiet: als hy met hen-lieden ter tafelen sat/dat hy het broot genomen heeft/ende hevet ghebenedijt ende gebroken / ende gaft hen-lieden. Ende

hare ooghen zijn gheopent / ende sy worden hem kennende / ende hy is verdwenen uyt haren ooghen. Ende sy hebben tot malkanderen ghesept: Was ons herte niet brandende in ons / doen hy sprack op den wech / ende ons de schriftuten opende? Ende opstaende op de selve ure zijn sy wederom ghegaen in Jerusalem: ende sy hebben gevonden t'samen vergadert de elve / ende de ghene die met hen-lieden waren / segghende: Dat den Heere waerlijck opghestaen is / ende heeft hem Simoni gheopenbaert. Ende sy vertelden de dinghen die in den wech ghescshiedt waren: ende hoe dat sy hem ghekent hebben in't breken des broodts.

Des Dinxdaeghs.

Epistel uyt de wercken der Apostelen. *Cap.* 13.

In die daghen Paulus opstaende ende met der handt hen deende swijghen / heeft ghesept: Ghy mannen broeders / kinderen des geslachts van Abraham / ende die onder u-lieden Godt vreesen: u-lieden is't woordt der salicheyt ghesonden. Want sy die te Jerusa-

Jerusalem woonden/ende hare Prinncen/ Jesum niet kennende / hebben oock de stemme der Propheten/ die op allen Sabbath-dach gelesen worden/ hem oordeelende vervult: Ende geene sake ter doot in hem vindende/hebben van Pilato begheert/dat sy hem dooden souden. Ende als sy't al volbracht hadden dat van hem geschreben was/ hebben sy hem van den houte doende/ in een graf ghelept. Maer Godt heeft hem ten derden daghe van der doodt verweckt. De welcke is ghesien gheweest tot veel daghen van de ghene die met hem op ghegaen waren van Galileen naer Jerusalem / die tot nu toe sijne ghetuyghen zijn tot den volcke. Ende wy verkondighen u de beloftenisse / die tot onsen vaderen ghedaen is: want dese heeft Godt volbracht uwen kinderen / verweckende Jesum Christum onsen Heere.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 24.

IN dien tijde: Jesus heeft ghestaen in't midden van sijne discipelen en seyde tot hen: Vrede zy u/ ick ben't en wilt niet vreesen. Maer sy verbaest zijnde ende verschrickt/ meynden dat

sy eenen gheest saghen. Ende hy heeft hen-lieden ghesept: Waerom zydy ver-eert / ende waerom klimmen de ghe-dachten in u herte? Besiet mijn han-den ende voeten/want ick ben't sel-ve. Tast ende siet / want eenen gheest en heeft vleesch noch beenderen / gelijck ghy my siet hebdy. Ende doen hy dat gesept hadde/ heeft hy hen-lieden ghetoont handen ende voeten. Ende doen sy noch niet en gheloofden/ ende verwondert waren van blijdschap/ heeft hy ghesept: Hebben hier iet dat men ete? Ende sy hebben hem voor ghebrocht een stuck van eenen ghe-braden visch / ende een honichrate. Ende doen hy geten hadde voor hen-lieden / nemende de blevelingen heeft hen die ghegeven. Eñ heeft tot hen-lieden ghesept: Dit zijn de woorden die ick ghesproken hebbe tot u-lieden/ doen ick noch met u was; dat noodich was vervult te worden alle dat in de wet Moysi / ende in de Propheten en-de Psalmen van my gheschreven is. Doen heeft hy hen-lieden 't verstant gheopent / dat sy de Schriftturen sou-den verstaen / ende hy heeft hen ghe-sept: want het soo gheschreven is / eñ alsoo

alsoo moest Christus lijden/ ende ten derden daghe verrijsen van de doodt: ende in sijnen naem ghepredickt worden penitentie / ende vergevenisse des sonden onder alle volcken.

Op den eersten Sondach na Paesschen.

Epist. uyt den 1. brief van S. Ian. *Cap. 5.*

ALderliefste. Alle dat uyt Godt gheboren is / verwint de werelt. Ende dit is de victorie / die de werelt verwint / ons gheloove. Wie isser die de werelt verwint / dan die ghelooft dat Jesus is de Sone Godts? Dese is't / die gekomen is door't water ende 't bloet / Jesus Christus. Niet in't water alleen: maer in't water ende 't bloet. Eñ 't is de gheest / die betuycht dat Christus de waerheyt is. Want drij zijnder die ghetuyghenisse geven in den Hemel: De Vader / 't Woort / eñ den H. Gheest / ende dese drij zijn een. Eñ drij zijnder die ghetuygenis gheven op d'aerden: De gheest / 't water eñ 't bloedt: ende dese drij zijn een. Is't dat wy der menschen ghetuyghenis ontfanghen: Godts ghetuyghenis is

meerder. Want dat is Godts ghetuyghenis dat meerder is / want hy getuyghenis ghegeven heeft van synen sone. Die in Godts sone ghelooft / heeft Godts ghetuyghenis in sy selven.

Euangelie by S. Ian. Cap. 20.

In dien tyde: Als het avont was op dien dach den eersten der Sabbath daghen / en de dooren ghesloten waren / daer de discipelen vergadert waren uyt vreese der Joden: Jesus is gekomen / ende heeft ghestaen in't midden / ende heeft hen gesept: Vrede zy u. En als hy dit ghesept hadde / heeft hen-lieden getoont de handen ende de zyde. De discipelen dan syn verblijt geweest / den Heere ghesien hebbende. Doen heeft hy hem wederom gesept: Vrede zy u. Ghelijck den Vader my gesonden heeft / alsoo seynde ick u-lieden. Als hy dit ghesept hadde heeft hy op haer gheblasen ende hen-lieden gesept: Ontfanght den H. Gheest / der welcker sonden ghy vergeeft / die worden hen-lieden verghe ven: ende der welcker ghy houdt / die zijn gehoudt. Maer Thomas een van de twaelven / die ghenaemt is Didymus / en was met

met hen-lieden niet/doen Jesus quam. D'andere discipelen dan hebben hem gheseyt: Wy hebben den Heere ghesien: Maer hy heeft hen-lieden gheseyt: Ten zy dat ick in sijn handen sie de gaten der naghelen/ende mijnen vingher steke in de plaetse der naghelen/ende mijn handt steke in zijn zijde/ick en sals niet ghelooven. Ende naer acht daghen / waren sijn discipelen wederom binnen: ende Thomas met hen-lieden. Jesus is ghekomen met ghesloten dooren ende heeft ghestaen in't midden/ende gheseyt / Vrede zy u. Daer nae seyt hy tot Thomas: Brenght uwen vingher hier inne / en besiet mijn handen / ende brenght u handt voorts / ende steckt se in mijn zijde / ende en wilt niet ongheloovich wesen / maer gheloovich. Thomas heeft gheantwoort / ende hem gheseyt: Mijn Heere ende mijn Godt. Jesus seyde hem: Om dat ghy my ghesien hebt Thoma/ hebdy gheloofte: salich zijnse die't niet ghesien en hebben / en gelooft hebben. Jesus heeft noch veel andere teekenen ghedaen voor't aensicht van sijnen discipelen / die niet gheschreven en zijn in desen boeck.

Maer dese zijn ghescreven / op dat ghy ghelooven soudt / dat Jesus is Christus den Sone Godts : ende op dat ghy ghelooven de / het leven hebbet in sijnen name.

Op den tweeden Sondach na Paeschen.

Epistel uyt den eersten brief van S. Peeter. *Cap. 2.*

BRoeders. Christus heeft voor ons gheleden / u-lieden exempel achterlatende / dat ghy sijn voetstappen soudt volghen. Die gheen sonde gedaen en heeft / noch daer en is gheen bedroch gevonden in sijnen mont. De welcke als hy vermalendijdt worde / niet en vermalendijde: als hy leedt / en dreychde hy niet. Maer hy leverde hem selven over den genen die hem onrechtelijck oordeelde. Die onse sonden selve ghedraghen heeft in sijn lichaem op't hout: op dat wy den sonden gestorven zijnde der rechtveerdichept souden leven. Door wiens stramen gy genesen zijt. Want ghy waert gelijck dolende schapen: maer ghy zijt nu bekeert tot den herder ende Bisschop uwer sielen.

Euan-

Euangelie by S. Ian. Cap. 10.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesproken tot de Phariseen. Ick ben een goet Herder. Een goedt Herder gheeft sijn siele voor sijn schapen. Maer een huerlinck / ende die gheen herder en is / wiens de schapen niet eyghen en zijn / die siet den wolf comen / ende verlaet de schapen / ende vliet: ende den wolf grijpt ende verstroydt de schapen. Maer den huerlinck vliet om dat hy een huerlinck is / ende hy en draeght geene sorghe voor de schapen. Ick ben een goedt herder: ende ick kenne mijne schapen/ende de mijne kennen my. Ghelijck my den vader kent / alsoo ken ick den vader: ende mijn siele stelle ick voor mijn schapen. Ende ick heb ander schapen die van desen schaepstal niet en zijn: ende die moet ick oock hier by brenghen: ende sy sullen mijn stemme hooren: ende 'tsal eenen schaepstal worden/ ende eenen herder.

Op den derden Sondach na Paesschen.

Epistel uyt den 1. brief S. Pauli van S. Peeter. Cap. 2.

Alderliefste: Ick bidde u-lieden/ dat ghy als uyt-landers en vremdelingen u onthout van vleesschelijcke begheerlijckheden / die teghen de siele strijden / hebbende uwe wandelinge goet onder de Heydenen: op dat zy/ in't ghene dat sy van u-lieden in achter-clap spreken als van quaet-doenders / uyt de goede wercken u-lieden aenmerckende/ Godt moghen glorificeren in den dach der besoeckinghe. Daerom weest om Godt alle menschelijcke creatuere onderdanich: 't zy den Coninck als den oversten: t'zy den Vorsten / als van hem gesonden/ ter wraken der quaet-doenders/ maer ten love der goeden: want alsoo is den wille Godes/ dat ghy wel-doende der onwijser menschen onwetentheyt doet stom blijven: als vry zijnde/ ende niet als de vryheyt hebbende tot een decksel der quaedheyt/ maer als dienaers Godes. Eert alle menschen: hebt de broederschap lief. Vreest Godt: eert de Coninck. Gy knechten weest met alder vreesen uwen Heers onderdanich/ niet alleen den goeden ende beleefden/ maer oock den onbeleefden. Want dit is gratie in Christo Jesu onsen Heere.

Evan-

Euangelie by S. Ian. Cap. 16.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesepdt tot sijn discipelen. Een luttel tijts/ ende ghy en sult my nu niet sien: ende wederom/ een luttel tijdts/ ende ghy sult my sien, want ick gae tot den vader. Hierom hebben sommighe van sijne discipelen tot malkanderen ghesept. Wat is dat/dat hy ons sept: Een luttel tijdts/ende ghy en sult my niet sien: ende wederom een luttel tijtds/ ende ghy sult my sien: want ick gae tot den vader? Aldus sepden sy: Wat is dat/ dat hy sepdt? Een luttel tijts? Wy en weten niet wat hy sepdt. Ende Jesus heeft bekent/dat sy hem wilden vraghen: ende heeft henlieden gesept. Ghy vraeght hier af onder malcanderen/om dat ick ghesept hebbe. Een luttel tijts/ ende ghy en sult my niet sien: ende wederom een luttel tijdts/ eñ ghy sult my sien. Voorwaer/voorwaer ick segghe u/ dat ghylieden sult schreyen ende weenen/ ende de weerelt sal blyde zijn/ende ghy-lieden sult bedroeft zijn/ maer u droefheydt sal in blijschap verandert worden. Een vrouwe heeft droefheydt als sy baert/

om

om dat hare ure ghecomen is: maer als sy een kindt ghebaert heeft / soo en gedenckt sy der banghicheyt niet/ om de blydtschap / want daer een mensch ghebozen is in de wereldt. Aldus dan / hebt ghy nu oock droefheyt. Maer ick sal u wederom sien / eñ dan sal u herte blyde zijn: eñ u blijdtschap en sal niemandt van u lieden nemen.

Op den vierden Sondach na Paesschen.

Epistel uyt den brief van S. Iacob. Cap. 1.

ALder-liefste. Alle beste gave / ende alle volmaeckte ghifte is van boven / nederdalende van den vader der lichten: by den welcken gheen veranderinghe en is / oft overlommeringhe der verkeeringen. Want by willichlijck heeft hy ons voorts ghebracht door d'woorde der waerheyt / op dat wy zijn souden eenighe eerstelinghen sijns schepsels. Ghy weetet mijn alderliefste broeders. Maer alle mensch zy rasch om te hooren: maer traech om te spreken / ende traech tot gramschap. Want de gramschap des mans / en

en wercket Gods rechtveerdicheyt niet. Daer om wechworpende alle onsuy-verheyt en over bloedicheyt der quaet-heyt: ontfanght in sachtmoedicheyt het ingeplant woordt / t'welck u-lie-den sielen can salich maken.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 16.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesepdt tot sijn discipelen: Jck gae tot hem die my ghesonden heeft: ende niemant van u lieden en vraecht my / waer gaet ghy? Maer om dat ick u dit ghe-sproken hebbe / heeft de drofheyt u herte vervult. Maer ick segghe u de waerheydt/t'is u oorbaerlijck dat ick gae. Want is't dat ick niet en gae/ den trooster en sal tot u niet comen: maer is't dat ick wech gae / ick sal hem tot u lieden seynden. Ende als dien sal ghecomen zijn / die sal de we-relt straffen van sonde / en van recht-veerdicheydt / ende van oordeel. Van sonde/om dat sy in my niet gelooft en hebben. Maer vande rechtveerdicheyt: want ick tot den vader gae/ende ghy en sult my nu niet meer sien. Ende van oordeel: want den prince deser wereldt nu gheoordeelt is. Jck heb u noch

noch veel te segghen: maer ghy en condt dat nu niet draghen. Maer als dien geest der waerheyt sal gecomen zijn / die sal u alle waerheyt leeren. Want hy en sal van hy selven niet spreken: maer al dat hy hooren sal / dat sal hy spreken: ende de toecomende dinghen / sal hy u vercondighen. Die sal my verclaren: want hy sal vâden mijnen nemen / eñ u lieden vercondigen.

Op den vijfden Sondach na Paesschen.

Epistel uyt den brief van S. Iacob. Cap. 1.

Alderliefste. Weest doenders des woorts / ende niet alleen hoorders / u selven bedriegende. Want soo wie een hoorder des woorts is / ende gheen doender: dese sal ghelijcken wesen by eenen man aensiende het aensicht zijnder gheboorten in eenen spiegel: want hy heeft hy selven aensien / ende is wech ghegaen / ende terstont heeft hy vergheten / hoe danich dat hy ghewees heeft. Maer die aenmercke in de wet der volmaeckter vryheydt / ende daer in blijft / niet ghewordē

zijnde

[illegible]nde een vergetelijck hoorder / maer
een doender des wercks: dese sal salich
wesen in zijn doen. maer ist dat ie-
mant meynt dat hy Godts dienstich /
is / niet bedwingende sijn tonge / maer
verleydende sijn herte: desens Godts
dienst is ydel. De suyveren en onbe-
vleckten Godts-dienst by Godt ende
den Vader is dese: Te besoecken de
weesen ende weduwen in haer-lieder
verdruckingen / ende hy selven onbes-
met te houden van deser werelt.

Euangelie by S. Ian. Cap. 16.

In dien tijde: Jesus heeft ghesepdt
tot sijn discipelen. Voorwaer / voor-
waer ick segghe u: Soo wat ghy van-
den Vader in mijnen naem begheert /
dat sal hy u gheven. Tot nu toe en
hebdy niet begheert in mijnen naem.
Begheert / ende ghy sult ontfanghen:
op dat u blijschap mach vol zijn. Dit
heb ick u lieden in ghelijckenissen
ghesprooken. De ure compt / dat ick nu
tot u-lieden door ghelijckenissen niet
en sal spreken: Maer ick [illegible] u open-
baerlijck vanden Vader vercondigen:
In dien dach sult gy in mijnen naem
begheeren. Ende ick en seg u niet /
dat

dat ick den Vader voor u sal bidden
Want den Vader selve u-lieden lief
heeft / om dat ghy my lief ghehadt
hebt / ende hebt ghelooft dat ick van
Godt uytgegaen ben. Ick ben van den
vader uyt-ghegaen / ende ghecomen
inde wereldt: wederom verlaet ick de
werelt / ende gae tot den Vader. Sijn
discipulen segghen hem: Siet ghy
spreeckt nu openbaerlijck / ende ghy
seght gheen ghelijckenissen. nu weten
wy dat ghy alle dinghen weet / ende
ten is van geenen noode / dat u yemant
vraghe. Daer-door gheloouen wy / dat
ghy van Godt uyt-ghegaen zijt.

Inde Cruys-daghen.

Epistel uyt den brief van S. Iacob. Cap. 5.

Alderliefste. Belijdt deen den anderen uwe sonden: ende bidt voor malkanderen / op dat ghy mooght salich worden. Want het ghestadich gebedt des rechtveerdighen vermach seer vele. Elias was een lijdelijck mensche onser ghelijck / ende heeft door een ghebedt ghebeden / dat het niet reghenen en soude opder aerden: ende ten heeft in drye jaren ende ses

maenden

[illegible]reden niet gheregheur. Ende hy
[illegible]eft wederom ghebeden: ende den he-
[illegible]el heeft reghen ghegheven / ende de
[illegible]erde heeft hare bruchten ghegheven.
[illegible]ijn broeders is't dat iemandt van
[illegible]-lieden doolt van de waerheyt / ende
[illegible]em iemant bekeert: die moet weten:
[illegible]at soo wie den sondaer van de dolin-
[illegible]he sijns weechs doet bekeeren / zijn
[illegible]ele van der doot verlossen sal / ende
[illegible] menichte der sonden bedecken.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 11.

[illegible] dien tijde: Jesus heeft ghesepdt
[illegible]tot sijn discipelen. Wie van u-lieden
[illegible]l eenen vriendt hebben / ende sal te
[illegible]iddernacht tot hem gaen / en hem
[illegible]gghen: Vriendt / leent my dry broo-
[illegible]en: want mijnen vriendt is van den
[illegible]ech tot my ghekomen / ende ick en
[illegible]ebbe niet dat ick hem voorstellen
[illegible]nochte: Ende die van binnen ant-
[illegible]woordende / segghe, En wilt my niet
[illegible]noepelijck wesen: mijn doore is nu
[illegible]ghesloten / en mijn kinderen zijn met
[illegible]my in de slaepkamer / ick en kan niet
[illegible]pstaen ende u gheven. Ende is't dat
[illegible]y blijft kloppende: ick segge u lieden /
[illegible]l en sal hy't opstaende hem niet ghe-
ven /

ven / om dat sijnen vriendt is: noch-
tans om sijn moeyelijckheyt sal hy
opstaen/ende hem gheven soo veel als
hyer van noode heeft. Ende ick segge
u-lieden: Begeert / ende u sal ghege-
ven worden: soeckt/ende ghy sult vin-
den: klopt / ende u sal open ghedaen
worden. Want alle die begheert / die
ontfanght: ende die soeckt / die vindt:
ende den kloppenden sal open ghedaen
worden. Maer wie van u-lieden be-
gheert van sijnen vader broot / sal hy
hem eenen steen gheven? Oft eenen
visch/sal hy voor eenen visch hem een
serpent gheven? Oft begheert hy een
ey:sal hy hem eenen scorpioen bieden?
Indien dan dat ghy-lieden / niet te-
ghenstaende dat ghy quaet zijt/uwen
kinderen weet goede gaven te geven:
hoe veel te meer sal uwen vader van
den hemel den goeden gheest gheven
den ghenen die't van hem begheeren.

Op ons Heeren Hemel-vaert dach.

Epistel uyt de wercken der Apostelen
Cap. I.

De eerste woorden heb ick ghe-
maeckt / O Theophile / van alle
't ghene

de ghene dat Jesus heeft begonnen te doen ende te leeren / tot op den dach / dat hy gebiedende door den heylighen Gheest den Apostelen / die hy vercoren hadde / opghenomen is. Den welcken hy hy selven oock heeft levende ghetoont / nae syn lijden / door veel teeckenen / veertich dagen lanck hen-lieden openbarende / ende sprekende van het rijcke Godts. Ende met hen etende / heeft hen gheboden / dat sy van Jerusalem niet gaen en souden / maer dat sy verwachten souden de belofte des Vaders / de welcke ghy ghehoort hebt (seyde hy) door mijnen mont. Want Joannes heeft wel ghedoopt in t'water / maer ghy sult ghedoopt worden met den heylighen Gheest niet lange na dese dagh. ☩. De ghene dan die daer by een gecomen waren / vraeghden hem / segghende: Heere sult ghy in deser tijdt Israel het rijck weder oprechten? Ende hy heeft henlieden ghesept: Ten behoort u niet toe te weten de tijden oft stonden / die den Vader gestelt heeft in sijne macht: maer ghy sult ontfanghen de cracht des H. Geests over u comende / ende ghy sult my ghetuygen zijn in Jerusalem / en
in

in gheheel Judeen ende Samarien ende tot het uyterste der aerden. Ende doen hy dit ghesept hadde/is hy (daer sy't saghen) opgheheven: ende een wolcke heeft hem wech-genomen van haren ooghen. Ende doen sy hem gaende inden hemel aensaghen / siet twee mannen hebben by hen-lieden gestaen in witte cleederen: de welcke oock ghesept hebben: Ghy Galileesche mannen / wat staet ghy opsiende ten hemel-waert? Desen Jesus die van u lieden opgenomen is inden hemel/sal alsoo comen/gelijck ghy hem hebt ghesien gaende inden hemel.

Euangelie by S. Marcus. Cap. 16.

IN dien tijde: Doen de elf Discipelen ter tafelen ghesetten waren / heeft hen Jesus gheopenbaert / ende heeft haer verweten haer-lieder onghelovichepdt / ende hartheydt der herten: want sy en hebben den ghenen die ghesien hadden dat hy verresen was/ niet gelooft. Ende hy heeft henlieden ghesepdt: Gaende henen in de gantsche werelt / predickt het Euangelie allen creaturen. Die gheloobven sal/ en ghedoopt sal zijn / sal salich worden:

den: maer die niet ghelooft en sal hebben / sal verdoemt worden: Ende dese teeckenen sullen hen-lieden volgen die ghelooven sullen: Door mijnen naem sullen sy duyvelen uyt-worpen. Met nieuwe tonghen sullen sy spreken / serpenten sullen sy wech nemen. Eñ is't dat sy iet doodelijcks drincken / dat en sal hen-lieden niet hinderen. Op de siecken sullen sy de handen legghen / ende sy sullen wel te pas worden. Eñ de Heere Jesus / na dat hy hen-lieden ghesproken hadde / is opghenomen inden hemel: ende is gheseten ter rechter handt Godts. Ende sy-lieden wech ghereyst zijnde / hebben over al ghepredickt: den Heere mede werckende / ende het woordt versterckende met navolghende teeckenen.

Op den Sondach na ons Heeren Hemelvaert.

Epistel uyt den eersten brief van S. Peeter *Cap.* 4.

Alder-liefste. Weest voorsienich: ende waeckt in ghebeden. Maer voor al niet malkanderen ghestadige liefde hebbende: want de liefde over-

deckt de menichte der sonden. Weest gheerne malkanderen herberghende sonder murmuratie. Een yeghelijck alsoo hy de gratie ontfanghen heeft/ aen malkanderen die aendienende/ ghelijck goede uytdeylders des menigherhande gratie Godts. Is't dat iemant spreeckt/die spreke als Godts woorden: is't dat yemandt dient; die als uyt der kracht die Godt gheeft. Op dat Godt in alle dinghen gheeert worde door Jesum Christum onsen Heere.

Euangelie by S. Ian. *Cap.* 15.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesevt tot zijn discipelen. Als den trooster sal ghecomen zijn / den welcken ick u seynden sal vanden vader / den gheest des waerheydts / die vanden vader voort comt: die sal ghetuygheniis geven van my. Ende ghy sult getuygenis geven / want ghy vanden beginne met my zijt. Dit heb ick tot u ghesproken / op dat ghy niet verargheret en sout worden. Uyt de Synagoghen sullen sy u werpen. Maer de ure comt / dat alle de ghene die u dooden: sal meynen Gode dienst te doen. Ende dit

dese sullen sy u doen / om dat sy den va-
der niet en kennen / noch my. Maer
dit heb ick u ghesegdt: op dat ghy (als
haer-lieder ure sal ghecomen zijn / ge-
dachtich soudt wesen / dat ick u lieden
ghesegdt hebbe.

Op den H. Sinxen-dach.

Epistel uyt den wercken der Apostelen.
Cap. 2.

Als de daghen van Pinxteren ver-
vult wierden / waren al de disci-
pelen te samen in de selve plaetse. Eñ
daer is onversienlijck een gheluyt
vanden hemel ghescheit als eens aen-
comenden crachtighen wints: ende
heeft het gheheel huys vervult daer
sy gheseten waren. Ende hen hebben
gheopenbaert gedeelde tongen gelijck
vier / ende het heeft gheseten op een
yeghelijck van hen-lieden. Ende sy
wierden alle vervult met den heyli-
ghen Gheest: ende hebben begonnen
te spreken met verscheyden tonghen:
na dat den heylighen Gheest hen gaf
uyt te spreken. Ende te Jerusalem
waren Joden woonachtich / godtvruc-
tighe mannen van alle natie die on-
der den hemel is. Ende als dese stem-

me gheschiedt was/isser eene menichte by een ghekomen/ ende is van herten verslaghen gheweest/ want een yeghelijck hoorde hun met haer eygen tale spreken. Ende sy verschrickten alle/ ende waren verwondert / segghende: Siet/en zijn alle dese die daer spreken niet Galileeusche mannen. Ende hoe hebben wy een yeghelijck onse tale ghehoort daer wy in gheboren zijn: Parthen ende Meden/ ende Elamiten/ ende die woonen in Mesopotamien/ in Judeen ende Cappadocien/ Ponten ende Asien / Phrygien ende Pamphylien/ Egypten ende de deelen van Libyen : welck is ontrent Cyrien/ ende de uytlandtsche Romeynen : Joden oock ende Joden ghenooten / Creetsche ende Arabische / wy hebben des hooren spreken in onse talen de groot-dadighe wercken Godts.

Euangelie by S. Ian. Cap. 14.

IN dien tijde : Jesus heeft ghesepdt tot zijn discipelen. Soo wie my lief heeft/die sal mijn woordt houden: ende mijnen vader sal hem lief hebben / ende wy sullen tot hem komen / ende woon-ninghe by hem maken. Wie my niet

lief

lief en heeft/ die en hout mijn woordt niet. Ende 't woort dat ghy ghehoort hebt/en is mijn niet maer des genes die my ghesonden heeft / des vaders. Dit heb ick tot u-lieden ghesproken by u blyvende. Maer den trooster den H. Gheest / den welcken den vader in mijnen naem seynden sal / die sal't u al leeren/ ende sal't u al ingheven / al wat ick u ghesept hebbe. Ick laet u-lieden vrede: ick geve u-lieden mijnen vrede. Niet ghelijck de werelt gheeft/ gheve ick en u. En laet u herte niet ontstelt worden oft vreesen. Ghy hebt ghehoort dat ick u lieden ghesept hebbe: Ick gae ende kome tot u. Waer 't sake ghy my lief hadt / ghy soudet u doch verblijden / om dat ick tot den vader gae; want den vader is meerder dan ick. Ende nu heb ick't u ghesept / eer dat gheschiede; op dat ghy, als't gheschiet is mooght ghelooven. Nu voortaen en sal ick niet veel met u spreken / want den prince deser werelt komt / ende in my en heeft hy niet. Maer op dat de werelt kenne dat ick den vader lief hebbe / ende ghelijck my den vader ghebooden heeft / alsoo doe ick.

Des Maendaeghs.

iftel uyt de wercken der Apostelen.
Cap. 10.

N die daghen. Petrus zijnen mont
open doende heeft ghesegdt / Ghy
manns broeders: De Heere heeft ons
gheboden den volcke te predicken / en
ghetuygen / dat hy 't is / die van
Godt ghestelt is rechter der levenden
ende dooden. Desen gheven alle de Pro-
pheten ghetuyghenis dat alle die in
hem gelooven / verghevenisse der son-
den ontfanghen door zijnen naem.
Doen Petrus noch dese woorden
sprack / is den heyligen Gheest geval-
len op alle die 't woort hoorden. Ende
de gheloovighen uytter besnijdenisse /
die met Petro ghecomen waren / heb-
ben haer seer verwondert / om dat de
gratie des Heylichs Gheests oock op
de Heydenen uyt ghestort was. Want
sy hoordense spreken met tonghen /
ende Godt grootelijck loven. Doen
heeft Petrus gheantwoort: Can oock
iemant 't water verbieden / dat dese
niet en souden gedoopt worden / die den
Heyligen Gheest ontfanghen hebben /
ghelijck wy? Ende hy heeft bevolen
dat men

datmen se doopen soude in den naem des Heeren Jesu Christi.

Evangelie by *S.* Ian. *Cap.* 3.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesept tot Nicodemus. Alsoo lief heeft Godt de [illegible]elt ghehat / dat hy zijnen eenigen Sone gegeven heeft: op dat alle die in hem gheloost / niet en vergae / maer hebbe het eeuwich leven. Want Godt en heeft sijnen sone in de werelt niet ghesonden / dat hy de werelt verdoemen soude: maer om dat de werelt door hem behouden soude worden. Soo wie in hem gelooft die en wordt niet verdoemt; maer die niet en ghelooft / die is nu verdoemt: om dat hy niet en ghelooft inden naem vanden eenighen ghebozen sone Godt. Ende dit is die verdoemenisse: want 't licht is in die werelt ghecomen / ende de menschen hebben de duysternissen liever ghehadt dan 't licht: Want haer lieder wercken waren quaet. Wât alle die qualijck doet / die hatet 't licht: ende hy en komt totten licht niet / op dat sijne wercken niet gestraft en souden worden. Maer die de waerheydt doet / die komt tot het licht / op dat

syne wercken vertoont moghen wor-
den/ want sy in Gode ghedaen zyn.

Des Vincrdaeghs.

Epistel uyt de wercken der Apo-
stelen. *Cap.* 8.

IN die daghen. Doen de Apostelen
die te Jerusalem waren / ghehoort
hadden / dat Samarien het woort
Godts ontfanghen hadde: hebbende
tot henliede gesonden Petrum en Jo-
annem. De welcke als sy ghekomen
waren/hebben voor henlieden ghebe-
den/dat sy den H. Gheest souden ont-
fangen. Want hy en was noch niet
gecomen in iemanden van dien: maer
sy waren alleen gedoopt in den naem
des Heeren Jesu. Doen leyden sy de
handen op hen-lieden/ende sy ontfin-
ghen den Heylighen Gheest.

Euangelie by S. Ian. *Cap.* 10.

IN dien tijde: Jesus heeft geseyt tot
de Phariseen. Voorwaer/ voorwaer
ick segghe u lieden; die door de deure
niet in en gaet inden schaepstal der
schapen / maer van elders in klimt/
dat is een dief ende een moordenaer.
Maer

Maer wie door de deure ingaet / dat is een herder der schapen. Ende voor desen doet den deur-bewaerder open / ende schapen hooren syne stemme: ende zijn eygen schapen roept hy by name / ende leyt die uyt. Ende als hy zijn eyghen schapen uyt gelaten heeft / soo gaet hy voor haer: ende de schapen volghen hem / want sy kennen syne stemme. Maer eenen vremden en vol-ghen sy niet / maer sy vlieden van hem want sy en kennen de stemme der vremden niet. Dese gelijckenisse heeft henlieden Jesus ghesepdt. Maer sy en verstonden niet wat hy hen sprack. Jesus dan heeft hen wederom ghesepdt. Voorwaer / voorwaer ick segghe u: dat ick ben de deure der schapen. Alle die ghecomen zijn / dat zijn dieven ende moordenaers: maer de schapen en hebben henlieden niet gehoort. Ick ben de deure. Soo wie door my in gaet / die sal behouden worden: ende hy sal in gaen ende uyt gaen / ende sal weyden vinden. Een dief en komt niet / dan om te stelen / ende te dooden ende te verderven. Ick ben ghecomen / dat sy souden 't leven hebben: ende overvloedelijcker hebben.

Op des H. Drijvuldicheydts dachs.

ſtel by S. Paul. tot den Rom. *Cap.* 11.

O Dieyte der rijckdommen vande wijsheyt ende wetenheyt Gods: onbegrijpelijck zijn ſijne oordee- / eñ hoe onbeſprokelijck zijn ſijne we- ! Want wie heeft den ſin des Hee- ghekent / Oft wie heeft ſijn raetſ- n geweeſt. Oft wie heeft hem eerſt zheghevem / ende tſal hem weder ont: worden! Want uyt hem / ende z hem / ende in hem zijn alle din- n. Hem zy eere ende glorie / inder vicheyt der eeuwicheden / Amen.

angelie by S. Matheus. *Cap.* 28.

dien tijde: Jeſus heeft tot zijnen iſcipelen geſeyt. Mijn is alle macht gheven inden Hemel ende inder de. Daerom gaende / leert alle volc- / doopende die inden naem des ders / ende des Soons / ende des liche Gheeſt: leerende henlieden erhouden al dat ick u lieden beve- hebbe. Ende ſiet / ick ben met u- en alle daghen / tot de voleyndin- des werelts.

Den

Den eersten Sondach na Sincxen.

Euangelie by S. Lucas. *Cap. 6.*

IN dien tijde: Jesus heeft gheseyt tot zijn discipelen: Weest bermhertich/ ghelijck oock u-lieder vader bermhertich is. En wilt niet oordeelen / ende ghy en sult niet gheoordeelt worden: en wilt niet verdoemen / ende ghy en sult niet verdoemt worden. Vergeeft/ ende u sal vergheven worden. Een goede ende opghehoopte / ende gheschudde/ende over-loopende mate sullen sy in uwen schoot gheven. Want met der selver mate daer ghy mede metet / sal u weder ghemeten worden. Ende hy seyde hen een ghelijckenisse. Kan de blinde den blinden leyden? En vallen sy niet beyde in de gracht? De discipel en is boven sijnen meester niet. Maer een iegelijck sal volmaeckt wesen /. is't dat hy is ghelijck sijnen meester. Ende wat siet ghy een vese in uwes broeders ooghe; maer en aenmerckt niet den balck die in uwe ooghe is? Oft hoe mooght ghy uwen broeder segghen: Broeder/laet my de vese

uyt uwe ooghe worpen: selve den balck in u eyghen ooghe niet siende? Ghy gheveynsde / worpt eerst den balck uyt uwe ooghe: ende dan sult ghy voort sien / dat ghy de vese moogt uyt uwes broeders ooghe nemen.

Op den Feest-dach des H. Sacraments.

Epistel uyt den eersten Brief van S. Paulus tot den Corinthen. *Cap.* 11.

BRoeders. Ick heb van den Heere ontfanghen 't ghene dat ick u lieden oock over-ghelevert hebbe: Hoe dat den Heere Jesus in den nacht als hy gelevert worde / heeft ghenomen 't broot / ende danckende heeft ghebroken ende ghesept: Neemt ende etet: Dit is myn lichaem / dat voor u sal gelevert worden: Doet dat tot mynder ghedenckenissen. Desghelijcks oock den kelck / nae dat hy het avontmael gheten hadde / segghende. Desen kelck is 't nieuwe Testamente in mijn bloet. Doet dit / soo dickmael als ghy dien drincken sult / in mijnder ghedenckenissen. Want soo dickwils als ghy eten sult dit broot / ende desen kelck

kelck drincken: suldy des Heeren doot verkondigen/tot dat hy komt. Daerom, soo wie dit broodt eet / oft den kelck des Heere onweerdelijck drinct: die sal des lichaems ende bloedts des Heeren schuldich wesen: Maer de mensche proeve hem selven / ende ete alsoo van dien broode/eñ drincke van den kelcke. Want soo wie onweerdelijck eet ende drinckt/ die eet eñ drinckt hem selven 't oordeel/niet onderschep-pende het lichaem des Heeren.

Euangelie by S. Ian. *Cap. 6.*

In dien tijde: Jesus heeft tot de scharren der Joden ghesept: Mijn vleesch is waerlijck spijse: ende mijn bloedt is waerlijck dranck. Soo wie mijn vleesch etet / ende mijn bloedt drinckt: die blijft in my / ende ick in hem. Ghelijck my de levende vader ghesonden heeft / ende ick leve door den vader: alsoo die my eet / die sal oock leven door my. Dit is't broodt / dat van den hemel afghekomen is. Niet ghelijck u vaders geten hebben het manna / ende zijn ghestorven. Wie dit broodt eet die sal inder eeuwicheyt leven.

Op den tweeden Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den 1. brief van S. Ian. *Cap.* 3.

ALderliefste, En wilt niet verwonderen / is't dat u de werelt hatet. Wy weten dat wy over-ghebracht zijn van de doot tot het leven / want wy de broeders lief hebben. Wie niet lief en heeft: blijft in de doodt: Alle die zijnen broeder haet: is een doot-slagher. Ende ghy weet dat gheen doot-slagher het eeuwich leven heeft in hem selven blijvende. Daer aen hebben wy Godts liefde ghekent/dat hy zijne siele voor ons ghestelt heeft/ende wy moeten oock onse sielen voor onse broeders stellen. Die't goet deser werelt heeft / en siet zijnen broeder noot hebben/ ende sluyt sijn binnenste toe van hem: hoe blijft de liefde Godts in hem? Mijn kinderkens en laet ons niet lief hebben met den woorde / noch met der tonghen: maer met de wercken ende waerheydt.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 14.

IN dien tijde: Jesus heeft den Phariseen dese ghelijckenisse gheseydt:

Een

Een mensch heeft een groot avontmael gehouden: ende heefter veel gheroepen. Ende op de ure des avondtmaels, heeft hy sijnen knecht ghesonden om den genooden te segghen/ dat sy komen souden / want nu alle dinghen bereyt waren. Ende sy hebben alle te samen haer begõst te ontschuldighen : D'eerste heeft hem gheseydt: Ick heb een lant-huys gekocht: ende 't is my noodich dat ick uyt gae ende dat besie : Ick bidde u / verontschuldicht my. Ende de ander heeft gheseyt : Ick hebbe vijf jocken ossen ghekocht / ende ick gae die proeven : Ick bidde u / verontschuldight my. Ende een ander heeft ghesept : Ick heb een huys-vrouwe getrouwt / ende daerom en kan ick niet komen. Eñ de knecht weder ghekeert zijnde heeft dit al sijnen Heere gheboodtschapt. Doen heeft de Vader des huysghesins ghestoort zijnde/ geseyt tot sijnen knecht: Gaet haestelijck uyt op de straten eñ wijcken der stadt ; ende brenght de arme ende krancke/ ende blinde / ende kreupele hier binnẽ. Ende de knecht heeft ghesept: Heere/ 't is ghedaen ghelijck ghy bevolen hebt / ende daer is noch

plaets

plaetse. Ende de Heere heeft tot synen dienaer ghesept: Gaet uyt in de weghen ende tuynen / ende dwinghtse binnen te komen / op dat myn huys vervult worde. Want ick segghe u-lieden / dat niemant van de mannen die gheroepen zijn / myn avontmael sal smaken.

Op den derden Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den eersten brief van S. Peeter. Cap. 5.

ALderliefste. Verootmoedicht u onder de machtighe hant Godts / op dat hy u verheffe in den tydt des versoeckens. Alle uwe sorchvuldicheyt op hem worpende; want hy heeft sorghe voor u-lieden. Weest sober ende waeckt: want uwe wederpartye de duyvel / gaet om als eenen brieschenden Leeu soeckende wien hy verslinden mocht. Den welcken weder-staet sterckt zijnde in 't gheloove / wetende dat het selve lijden uwer broederschap gheschiet / die in der werelt is. Ende den Gode alder gratien / die ons gheroepen heeft in zijn eeuwighe glorie in Christo

Christo Jesu / sal ons eenen kleynen tijdt lijdende selve volmaakt / versterc-ken ende bevestighen. Hem zy glorie ende heerlijckheydt in d'eeuwicheyde der eeuwicheden / Amen.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 15.

IN dien tijde: De tollenaers ende sondaers quamen tot Jesum/op dat sy hem hooren souden: Ende de Phariseen ende Schrift-gheleerden murmureerden/segghende: Dese ontfanght de sondaren/ ende eet met haer. Ende hy heeft tot hen ghesegt dese ghelijckenisse/ segghende: Wat mensch isser onder u lieden die hondert schapen heeft: ende is't dat hy een van die verliest / en verlaat hy niet de negen ende negentich in de woestijne / ende gaet tot het gene dat verlozen was/tot dat hy't vint? Ende als hy dat gevonden heeft / leght hy't op zijn schouderen / hem verblijdende: ende t'huys komende/roept sijn vrienden/ ende gebueren t'samen/segghende tot haer: Verblijdt u met my: want ick hebbe mijn schaep ghevonden / dat verlozen was. Ick segghe u/ datter oock alsoo blydschap sal zijn in den hemel over eenen son-

daer.

daer penitentie doende / meer dan over negen-en-neghentich rechtveerdige/die geen penitentie en behoeven. Oft wat vrouwe isser, hebbende thien penningen / is't dat sy eenen penninck verloren heeft / en ontsteeckt sy niet een keersse / ende keert het huys uyt/ ende soeckt neerstelijck tot dat sy dien vindt? Ende als sy dien ghevonden heeft roept de vriendinnen ende gheburinnen te samen/ segghende: Verblijt u met my/ want ick heb den penninck vonden / dien ick verloren hadde. Alsoo segghe ick u sal daer blijschap wesen voor de Engelen Godts / over eenen sondaer die penitentie doet.

Op den vierden Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Romeynen. *Cap.* 8.

Broeders. Ick houde dat het lijden van desen tijdt niet weert en is der toekomender glorien / die in ons sal gheopenbaert worden. Want het verbeyden der creaturen verwacht de openbaringhe van Godts kinderen. Want de creature is der ydelheyt onderwor-

verworpen niet willens/maer om sij-
nen wille diese onderworpen heeft op
hope: Want oock de creature selve sal
verlost worden van den dienst der
verderfenissen / totter vrijheydt der
glorien van de kinderen Godts.
Want wy weten / dat alle creature
versucht / ende als barende arbeydt
tot noch toe. Ende niet alleen sy/
maer oock wy selve/die de eerste vruch-
ten des geests hebben/ versuchten sel-
ve oock in ons/ verwachtende de aen-
neminge der kinderen Godts (name-
lijck) de verlossinghe ons lichaems:
in Christo Jesu onsen Heere.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 5.

IN dien tijde. Als de scharen Jesum
overvielen om't woort Godts te hoo-
ren: ende hy stont by het water van
Genesareth. Ende hy heeft twee sche-
pen ghesien staende neffens 't water.
Maer de visschers waren nederwaerts
ghegaen ende wiesschen hare netten.
Ende op-klimmende in een schip / 't
welck Simon toe-behoorde/ heeft hem
ghebeden / dat hy't een weynich van
den landen af-stieren soude. Ende
sittende leerde hy de scharen uyt het
schipken.

schipken. Ende als hy opghehouden hadde van spreken / heeft tot Simeonem ghesept: Vaert naer de diepte ende worpt u-lieder netten uyt om te vanghen. Ende Symon antwoordende heeft hem ghesept: Meester / alle den nacht arbeydende en hebben wy niet ghevanghen: maer in u woordt sal ick het net uyt worpen. Ende doen sy dat ghedaen hadden / hebben sy eene groote menichte van visschen ghevanghen. Ende haer-lieder net scheurde. Ende sy hebben haer mede-gesellen / die in 't ander schip waren / ghewenckt / dat sy souden komen / ende hen-lieden helpen. Ende die zijn ghekomen ende hebben beyde de schipkens ghevult / soo dat sy by naer sonken. 'T welck als Simon Petrus sach / is ghevallen op syn knien voor Jesum / segghende: Heere / Gaet uyt van my / want ick ben een sondich mensch. Want eene verschrickinghe hadde hem bevanghen / ende alle die met hem waren / voor den vanck der visschen die sy ghevanghen hadden. Desghelijcks oock Jacobum ende Joannem Zebedeus sonen / die Simons mede-ghesellen waren. Ende Jesus seyde tot Simon:

Simon: En wilt niet vreesen / van nu voortaen sulby menschen vanghen. Ende de schepen aen't landt ghestiert hebbende / zijn sy hem ghevolght / alle dinghen verlatende.

Op den vijfden Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den eersten Brief van S. Peeter. Cap. 3.

ALder-liefste. Weest alle eendrachtich in't ghebedt / medelijden hebbende / lief-hebbers der broederschept / bermhertich / sedich / oodtmoedich: Niet weder gevende quaet voor quaet / noch vermalendijdinge voor vermalendijdinge: maer contrarie / ghebenedijdende: Want daer toe zijt ghy-lieden gheroepen / dat ghy de benedictie erffelijck besitten soudt. Want wie 't leven wille lief hebben / ende goede daghen sien: die bedwinghe sijn tonghe van't quaet / ende zijne lippen datse gheen bedroch en spreken. Hy wijcke van 't quaet / ende doe goedt: hy versoecke den vrede / ende volghe den. Want de ooghen des Heeren zijn op de rechtveerdighe / ende zijn ooren

oozen zijn tot haerlieder ghebeden. Maer het aensicht des Heeren is op de gene die quaet doen. Ende wie is't die u hinderen mach / is't dat ghy nae-volgers zijt van goedt? Maer is't dat ghy oot iet lijdet om de rechtveerdicheyt / salich zydy. Maer en vreest haer-lieder vreese niet / ende en wort niet verslaghen. Maer heylicht den Heere Jesum Christum in uwe hert.

Evangelie by S. Matheus. Cap. 5.

IN dien tijde. Jesus heeft tot zijn discipelen ghesepdt. Voorwaer ick segghe u: ten zy dat u rechtveerdicheyt overvloediger zy dā der Schrifs geleerden ende Phariseen / ghy en sult in't rijck der hemelen niet komen. Ghy hebt ghehoort dat den ouderen gesept is: Ghy en sult niet doot-slaen: Ende soo wie doot-slaet: die sal des oordeels schuldich wesen. Maer ick segghe u-lieden: Soo wie op zijnen broeder gram is / die is des oordeels schuldich: Eñ soo wie tot zijnen broeder sept Raca: die sal des raets schuldich wesen. Ende soo wie sept ghy dwaeg: die sal des helschen viers schuldich wesen. Waerom is't dat ghy
olye

uwe gifte offert aen den outaer / ende daer gedachtich wordt / dat u broeder iet tegen u heeft uytstaende / laet daer u gifte voor den outaer / en gaet eerst u versoenen met uwen broeder: ende dan komende suldy u gifte offeren.

Op den sesten Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Romeynen. *Cap. 6.*

BRoeders: Wy alle die in Christo Jesu zijn gedoopt / zijn in zijn doode ghedoopt: want wy zijn met hem 't samen begraven door 't doopsel in den doot: op dat ghelijck Christus verresen is van de dooden door de glorie des vaders / wy oock alsoo souden in nieuwicheydt des levens wandelen. Want is't dat wy mede ingheplant zijn ghewoorden ter gelijckenissen van sijnder doodt / soo sullen wy oock mede der verrijsenissen ingheplant wesen. Dit wetende / dat onsen ouden mensch mede ghecruyst is: op dat te niet ghedaen worde het lichaem der sonde / op dat wy voortaen der sonden niet en dienen. Want die ghestorven is /

is / die is gherechtveerdicht van de sonde. Ende is't dat wy met Christo ghestorven zijn / wy gelooven dat wy oock te samen met hem leven sullen. Wetende dat Christus verrysende van de dooden/nu niet meer en sterft: de doot en sal over hem voortaen gheen heerschappye meer hebben. Want dat hy ghestorven is / dat is hy eens der sonden ghestorven: maer dat hy leeft/ dat leeft hy Gode. Alsoo ghy oock/ acht u selven daer voor dat ghy der sonde ghestorven zijt / maer Gode levende / in Christo Jesu onsen Heere.

Evangelie by S. Marcus. Cap. 8.

In dien tyde: Als daer een groote schare was met Jesu/en niet en hadden dat sy eten souden: sijn discipelen t'samen gheroepen hebbende / heeft hen ghesept: My ontfermt over de schare / want siet sy blijven nu dry daghen by my/ende sy en hebben niet dat sy eten mogen. Ende is't dat ickse onghespijst laet gaen nae haer-lieder huys/ sy sullen op den wech flau worden: want de sommighe van hen-lieden zijn van verre ghekomen. Ende zijne discipelen hebben hem gheantwoordt.

[illegible]. Van waer soude iemandt dese hier connen versaden met brooden inde woestijne? Ende hy heeftse hem gevraeght: Hoe veel brooden hebdy? Die welcke hebben geseydt: Seven. Ende hy heeft der scharen gheboden te sitten op de eerde. Ende nemende de seven brooden / danckende heeftse ghebroken / ende hy gaffse sijnen discipelen dat sy die voor-legghen souden: ende sy hebbense den scharen voorghestelt. Ende sy hadden een luttel visschkens / ende heeft die oock ghebenedijt / ende bevolen dat men se voorstellen soude. Ende sy hebben gheten / ende zijn versaet. Ende sy hebben opghenomen dat ter overbleven was van den brockelinghen / seven manden. Ende die daer gheten hadden / waeren omtrent vier duysent: ende hy heeftse laten gaen.

Op den sevensten Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Romeynen. *Cap. 6.*

Broeders. Ick spreke menschelijck / om de cranckheydt uwes vleeschs. Want ghelijck ghy u leden overghe-

gheven hebt te dienst der onsuyverheyt ende der ongherechticheyt tot der ongherechticheyt: alsoo geeft u-lieden nu te dienen der rechtveerdicheyt / ter heylichmakinghe: Want doen ghy slaven der sonden waert / waerdy vry vander rechtveerdicheyt. Wat vruchte dan hebdy doen gehadt in sulcke dingen / daer ghy u nu af schaemt? Want het eynde van die is de doot. Maer nu vry ghemaeckt zijnde van de sonden / ende gheworden dienst-knechten Godts / hebdy uwe vruchte in de heylichmakinge / maer het eynde dat eeuwich leven. Want den loon der sonden is de doodt: maer de gratie Godts is 't eeuwich leven in Christo Jesu onse Heere.

Euangelie by S. Matheus. Cap. 7.

In dien tijde: Jesus heeft gheseyt tot sijn discipelen. Wacht u van de valsche Propheten die tot u komen in schaeps kleederen / maer binnen zijn 't grijpende wolven. Van hare vruchten sult ghy hen kennen. Vergadert men druyven van doornen: oft vijgen van distelen? Alsoo / elcken goeden boom brenght goede vruchten voort: maer eenen quaden boom / brenght quade

vruchten

vruchten voort. Eenen goeden b
en kan gheen quade vruchten
brenghen: noch eenen quaden b
goede vruchten. Alle boom die g
goede vruchten voort en brenghe
afghehouwen ende in't vier ghe
van worde. Daerom uyt hare vr
sulduyse kennen. Niet alle die to
seyt/Heere/Heere/sal ingaen in't
der hemelen: maer die daer doe
wille myns vaders die in de hen
is/die sal ingaen in't rijck der he

Op den achsten Sondach n Sincxen.

Epistel wyt den brief van S. Paulu den Romeynen. *Cap.* 8.

Broeders. Wy zijn schuldena niet den vleesche/op dat wy na vleesch souden leven: want is't ghy na den vleesch leeft: ghy su le ven. Maer is't dat ghy door den g de wercken des vleeschs doodet: sult leven. Want alle die door gheest Godts ghedreven worden: zijn kinderen Godts. Want gh hebt niet ontfanghen den gheest slavernijs wederom in de vreese: m

ghy hebt ontfanghen den gheest der aen-neminghen der kinderen in den welcken wy roepen: Abba / Vader/ Want desen selven gheest gheeft ghetuygenis aen onsen geest/dat wy kinderen Gods zyn. Eñ is't dat wy kinderen zijn:soo zyn wy oock erfghenamen: Namelijck erfgenamen Godts ende mede erfghenamen Christi.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 16.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesept tot syn discipels dese gelijckenisse. Daer was een rijck mensch die eenen Hofmeester hadde: ende desen is by hem over ghedraghen / als oft hy sijn goet verquist hadde. Ende hy heeft hem gheroepen ende tot hem ghesept: Wat hoor ick die van u: Geeft rekeninghe van u hof-meesterschap: want ghy en sult voortaen niet meer moghen hofmeester wesen. Ende den hoofmeester heeft ghesept in sy selven: Wat sal ick doen / want mijn Heere my de hofmeesterschap afneemt / Ick en kan niet graven: ick schaem my te bedelen. Ick weet wat ick doen sal/op dat/ soo wanneer ick afghestelt sal zijn van't hof-meesterschap / sy my in hare huysen

huysen ontfangen. Ende tot hem ge-
roepen hebbende eenen yeghelijcken
van de schuldenaers sijns heeren/ sey-
de tot den eersten: Hoe veel zijt ghy
mijnen heere schuldich? Ende die heeft
gheseyt: hondert vaten olie. Ende
hy heeft dien gheseyt: Neemt u hant-
schrift/ ende sit haestelijck/ schrijft vijf-
tich. Daer na heeft hy den anderen
geseyt: Maer ghy hoe veel zijdy schul-
dich? De welcke heeft gheseyt: Hon-
dert maten terwe. Hy seyde hem:
Neemt uwen brief/ ende schrijft tach-
tentich. Ende de Heere heeft den on-
rechtveerdighen hofmeester ghepresen/
dat hy voorsichtichlijck ghedaen had-
de: want de kinderen deser werelt
zijn voorsichtigher/ dan de kinderen
des lichts in haer gheslachte. Ende
ick segghe u lieden: Maeckt u vrien-
den van den Mammon der ongerech-
ticheyt/ op dat sy u ontfangen (wan-
neer u ontbreken sal) inde eeuwighe
tabernakelen.

Op den neghensten Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Corinthen. *Cap.* 10.

Broeders. En laet ons niet zijn be-
gheerende 't quaet / ghelijck die
oock begeert hebben. Noch en wordet
gheen afgodes aenbidders: ghelijck
de sommighe van hen-lieden / alsoo
ghescreven is. Het volck heeft ghese-
ten om t'eten ende te drincken / ende
zijn opghestaen om te spelen. Noch en
laet ons niet hoereren gelijck de som-
mige van hen-lieden gehoereert heb-
ben / ende daer isser op eenen dach drie
en-twintich duysent gevallen. Noch
en laet ons Christum niet tenteren /
ghelijck de sommighe van hen-lieden
ghetenteert hebben / ende zijn van den
serpenten vernielt. Noch en murmu-
reert niet / ghelijck de sommighe van
hen-lieden ghemurmureert hebben /
ende zijn vernielt van den verderve-
re. Want alle dese dinghen gheschie-
den hen-lieden in figure: maer zijn
gescreven tot onser vermaninghe / op
de welcke de eynden der eeuwen ghe-
komen zijn. Daerom / soo wie hem sel-
ven laet duncken dat hy staet / die sie
toe dat hy niet en valle. Gheen beko-
ringhe en bevanghe u / dan die men-
schelijck zy. Ende Godt is ghetrou-
we: die u niet en sal laten ghetenteert
worden

worden boven dat ghy vermooght: maer hy sal oock metter tentatien een uytkomen geven: op dat ghy't soudt kunnen verdraghen.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 19.

In dien tijde: Als Jesus by Jerusalem quam/siende de stadt heeft over die geweent/segghende: O waer't dat ghy oock bekendt hadt/en dat immers in desen uwen dach / die u tot vrede is: maer nu zijn die dinghen voor uwe ooghen verborghen. Want daer sullen daghen over u komen: ende u vyanden sullen u omlegghen met eenen walle/ende sy sullen u omringen/ en u van alle zijden benauwen: en sy sullen u neder ter aerden worpen/ ende u kinderen die in u zijn: ende sy en sullen in u den eenen steen op den anderen steen niet laten/om dat ghy den tijt uwer besoeckinghen niet ghekent en hebt. En in den Tempel ghegaen zijnde / heeft begonst uyt te worpen die daer in verkochten en kochten/ hen segghende: Daer is ghescheven: Mijn huys is een huys des ghebets: maer ghy-lieden hebt dat een spelonke der moordenaren ghemaeckt. En hy was daghelijckx leerende in den tempel.

Den thiensten Sondach na Sinexen.

Epistel uyt den eersten Brief van S. Paulus tot den Corinthen. *Cap. 12.*

BRoeders. Ghy weet/ hoe dat ghy doen ghy Heydenen waert tot de stomme afgodts beelden/ na dat ghy gheleydt wordet gaende waert. Daerom maeck ick u-lieden kennelijck/ dat niemandt in den Gheest Godts sprekende/ Jesum en verbloeckt. Ende niemant en kan segghen/ Heere Jesu: dan door den Heylighen Gheest. Dan daer zijn verscheyden gratien/ maer 't is den selven gheest. Ende daer zijn verdeylinghen der diensten: maer 't is de selve Heere. Ende daer zijn veelderley werckinghen: maer 't is den selven Godt/ die 't al werckt in allen. Ende eenen yegelijcken wordt de openbaringhe des gheests ghegheven tot oirbaerlijckheydt. Den eenen wordt door den gheest ghegheven het woordt der wijsheydt: ende den anderen het woordt der wetentheydt/ door den selven gheest. Den anderen 't gheloove door den selven geest: den anderen de gratie der

der ghesontmakinghen / door den selven gheest: den anderen de werckinghe der crachten: den anderen prophetie / den anderen onderscheydinghe der gheesten: den anderen verscheyden talen: den anderen uytlegghinghe der talen. Maer alle dese dinghen werckt den eenigen en den selven gheest / deylende eenen legelijcken alsoo hy wilt.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 18.

IN dien tijde: Jesus heeft tot sommighe die op haer selven betrouden als rechtveerdighe / ende versmaedden de andere / ghesproken dese ghelijckenisse: Twee menschen zijn opghegaen inden tempel om te bidden: den eenen was een Phariseus / ende den anderen een Publicaen. Den Phariseus staende / heeft dit gebeden by hy selven: Godt / ick dancke u dat ick niet en ben ghelijck de andere menschen / roovers / onrechtveerdighe / overspeelders / als oock desen Publicaen: Ick vaste twee mael inde weke / ick ghebe thiende van alle dat ick besitte. En de Publicaen van verre staende / en wilde oock zijne ooghen niet op-heffen ten hemel-waerts / maer sloech zijne borst seggende: Godt

weest my sondaer ghenadich. Ick segghe u / dese is gherechtveerdicht neder ghegaen in syn huys meer dan dien. Want alle die hem verheft / die sal vernedert worden: ende die hem vernoetmoedicht / sal verheven worden.

Op den elfsten Sondach na Sinxten.

Epistel uyt den eersten brief van S. Paulus totten Corinthen. *Cap.* 15.

BRoeders. Ick make u kenlijck het Evangelie / dat ick ghepredickt hebbe / welck ghy oock ontfanghen hebt / in 't welcke ghy oock staet / ende waer door dat ghy oock salich wordt: by wat redene dat ick u lieden ghepredickt hebbe / ist dat ghy 't onthouden hebt / ten zy dat ghy te vergeefs gheloofst hebt. Want ick hebbe u lieden ten eersten overghelevert / welck ick oock ontfangen hebbe: dat Christus ghestorven is voor onse sonden / na de schrifturen: ende dat hy begraven is: en dat hy verresen is ten derden daghe / na de schrifturen: en dat hy gesien is van Cephas / ende daer na / van de elve. Daer na is hy gesien gheweest

meer

meer dan van vijf-hondert broe
de samen: van de welcke de somm
tot nu blijven / maer de sommigl
ontslapen. Daer na is hy gesien
Jacobus / ende daer na van alle
postelen. Maer ten laetsten van a
hy oock gesien van my als van e
ontijdichlijck geboren. Want ick
de minste vande Apostelen: di
weerdich en ben een Apostel gen
te worden / want ick Gods kercke
valght hebbe. Maer door de g
Gods ben ick dat ick ben / en sijn
tie en heeft in my niet ydel gewe

Euangelie by S. Marcus. Cap.

IN dien tijde: Jesus uytgaende
de palen van Tyrus / is gekom
Sidon tot de zee van Galileen /
schen de middelste palen des la
der thien steden. Ende sy breng
hem eenen dooven ende stommen
baden hem / dat hy hem de hand
leggen wilde. Ende nemende hem
de scharen besijden / heeft zijn vin
ren in sijn ooren ghesteken: ende
spouwende / heeft sijne tonghe
raeckt. Eñ opsiende naer den he
heeft versucht. ende hem ghes

Ephphetha / dat is / wordt gheopent. Ende terstont zijn syne ooren gheopent / ende den bandt synder tonghen wiert ontbonden / ende hy sprack wel-comelijck. Ende hy heeft hen lieden verboden / dat sy't niemanden seggen en souden. Maer hoe hy't hen lieden meer verboot / hoe zij't meer verkondichden / ende soo veel te meer verwonderden sy hen / segghende: Hy heeft al wel ghedaen / de doove heeft hy doen hooren / ende de stomme doen spreken.

Op den twaelsten Sondach na Sinxen.

Epistel uyt den 2. brief van S. Paulus totten Corinthen. *Cap. 3.*

Broeders. Wy hebben alsulcken betrouwen door Christum tot Godt: niet dat wy bequaem ghenoech zijn om iet uyt ons selven te dencken / als uyt ons selven: maer onse bequaemheydt is uyt Godt. Die ons oock bequame dienaers des nieuwen Testaments gemaeckt heeft: niet door de lettere / maer na den gheest. Want de letter doodet: maer den gheest maeckt levende. Is't dat de bedieninghe des doodts / met letteren gedruckt in

in steenen / in glorie heeft ghew
soo dat de kinderen van Israel nie
konden sien in Moyses aensicht /
de glorie sijns aensichts / die te n
ghedaen wordt: hoe en sal niet m
de bedieninghe des gheest in gl
zijn? Want is't dat de bedienin
der verdoemenissen in glorie is: v
te meer is de bedieninghe der rec
veerdicheydt overvloedich in glori

Evangelie by S. Lucas. Cap. 10.

IN dien tijde: Jesus heeft tot sij
discipelen ghesept. Salich zijn
ooghen die sien 't ghene dat ghy si
Want ick segghe u / dat veel Proph
ten ende Koninghen hebben will
sien 't ghene dat ghy siet/ende en he
bent niet ghesien; ende hooren 't gh
ne dat ghy hoort / ende en hebben
niet ghehoort. Ende siet/een wet-g
leerde is opghestaen / hem tenteren
en segghende: Meester/wat doende sa
ick 't eeuwich leven besitten/ Ende h
heeft tot hem ghesept: wat ister in
wet geschreven? hoe leesdy? Hy ant
woordende heeft ghesept/Ghy sult/d
Heere uwe Godt lief hebben uyt gh
heel u herte/ende uyt geheel u siele/e

 uyt

ille u crachten/ en uyt allen u ver-
:ende uwen naesten/gelijck u sel-
Ende hy heeft hem geseyt: Ghy
recht geantwoort/doet dit / ende
sult leven: Maer hy willende sy
n rechtveerdich maken/heeft tot
m ghesegt: En wie is mijn nae-
ende Jesus dit op-nemende heeft
ᴛ: Een mensch quam af van Je-
lem na Jericho/ende is gevallen
er de moordenaers / de welcke
en hem oock berooft/ende als sy
gewont hadden/zijn sy wech ge-
/latende hem half levende. Ende
ghesciet datter een priester
den selven wech af quam / ende
gesien hebbende /is voorby ghe-
. Desghelijcks oock een Levit/
hy ontrent de plaetse was/ ende
sach / is voorby ghegaen : maer
Samaritaen over wech gaende/
effens hem ghecomen: ende hem
de / is met bermherticheyt be-
cht ghewerst. Ende by comende/
t zijn wonden verbonden / olie
e wijn daer in gietende: ende hem
de hem op sijn last-draghende bee-
heeft hy in een herberge gebracht/
r ghedragen sorghe voor hem. Ende des
ander

anderen daechs heeft hy twee penningen voort-ghebracht / ende heeft den weert/gegeven ende ghesept/Draeght sorghe voor hem: en al wat ghy daer boven verlegghet/sal ick (als ick wedercomen ben) u wederom geven. Wie dunckt u dat van desen drijen de naeste gheweest is den ghenen/ die onder de moordenaren gevallen is? Ende hy heeft ghesepdt. Die bermhertichept aen hem ghedaen heeft. Ende Jesus heeft hem ghesepdt: Gaet henen/ende doet-ghy oock desghelijcks.

Op den der-thiensten Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Galaten. Cap. 3.

Broeders. Abrahe zijn beloften toeghesept / ende sijnen sade. Hy en sept niet/Ende sade/als in vele: maer als in eenen/Ende uwen sade / welck is Christus: Maer dit segh ick. De wet die naer vier hondert en dertich jaren ghemaeckt is / en maeckt het verbont van Gode bevestichde / niet van ontweerden/om te niet te doen de belofte. Want is de erffelijckheyt uyt de

de wet / soo en is sy nu uyt de belofte niet: maer Abrahe heeft Godt die ghegheven door de belofte. Waer toe is dan de wet? Sy is gestelt om de overtredinghe / tot dat komen soude 't saet / aen welck hy beloofft hadde: ende sy is door de Enghelen gheordineert door de handt des middelaers. Ende een middelaer en is niet vā eenen alleen / maer Godt is een. Is dan de wet teghen Godts beloften? Dat sy verre. Want waer der een wet ghegheven die levende konde maken: de rechtveerdicheydt ware waerachtelijck uyt de wet. Maer de schrifture heeft al besloten onder de sonde: op dat de belofte uyt het ghelooue Jesu Christi den gheloovighen soude ghegheven worden.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 17.

In dien tijde: Doen Jesus reysde na Jerusalem / ginck hy door 't midden van Samarien ende Galileen. Ende doen hy quam in een kasteel / sijn hem thien melaetsche mannen te ghemoet ghekomen. De welcke hebben van verre ghestaen: ende hadden haer stemme opgheheven / segghende: Jesu meester ontfermt u onser. De welcke als hy

hy ghesien hadde heeft ghesept: Gaet henen vertoont u den Priesteren. Eñ 't is ghescHiedt: doen sy ginghen / zijn sy ghesuyvert. Maer een van dien / soo hy ghesien heeft dat hy ghesuyvert was: is weder ghekeert met luyder stemmen Godt grootelijck lovende: eñ hy is voor zijn voeten op zijn aensicht gevallen / danckende. Ende dese was een Samaritaen. Ende Jesus antwoordende heeft ghesept: En zijn der niet thien ghesuyvert: ende waer zijn de neghen? Daer en is niemandt ghevonden die weder ghecomen is / eñ Gode glorie ghegheven heeft / dan desen vreemdelinck. Ende hy heeft hem ghesepdt: Staet op / gaet henen / want u gheloove heeft u ghesont ghemaeckt.

Op den vier-thiensten Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot den Galaten. Cap. 5.

BRoeders. Wandelt inden gheest / ende ghy en sult de begheerten des vleesch niet volbrenghen. Want het vleesch begeert tegen den gheest: ende de gheest teghen het vleesch. Want dese zijn malckanderen teghen: alsoo dat

dat ghy niet en doet al 't ghene dat
ghy wilt. Is't dat ghy door den geest
ghelepdt wordt / ghy en zijt onder de
wet niet. Maer de wercken des vleesch
zijn openbaer / de welcke zijn Hoere-
rhe / onreynicheydt / oneerbaerheydt /
oncuysheydt / afgoderhe / tooverhe /
vyantschappen / kijfvagien / nijdighe
verbolghinghen / gramschappen / kijf-
dinghen / tweedrachten / secten / nij-
dicheden / dootslagen / dronckenschap-
pen / brasserhen / ende deser ghelijcke.
de welcke ick u voorsegghe ghelijck
ick te voren ghesepdt hebbe: Dat de
ghene die sulcke doen / het rijck Godts
niet beerven en sullen. Maer de
vrucht des gheests is liefde / vreuchde /
vrede / verduldicheydt / goedertieren-
heydt / goedtheydt / lanckmoedicheydt /
sachtmoedicheydt / ghetrouwicheydt /
seeghbaerheydt / eerbaerheydt / reynic-
heydt. Teghen sulcke en is de wet niet.
Maer die Christo toebehooren / hebben
haerlieden vleesch ghecruyst met de
ghebreken ende quade begheerten.

Evangelie by S. Matheus. Cap. 6.

In dien tijde. Jesus heeft ghesept tot
zijn Discipelen. Niemant en can
twee

twee heeren ghedienen: want h
den eenen haten/ende den anderen
hebben: oft hy sal den eenen verdr
eñ den anderen versmaeden. Ghy
cont Gode eñ den rijckdommen
gedienen. Daerom segge ick u-lie
en zijt niet sorghvuldich voor u
wat ghy etet sult: noch voor u licha
wat ghy aendoen sult. En is de
niet weerdigher dan de spijse? en
lichaem weerdigher dan het kle
Aensiet de voghelen des hemels/ w
sy en saeyẽ noch en maeyen niet/
en vergaderen in de schueren
ende uwen hemelschen vader voe
En zijdy niet veel weerdiger dan
Ende wie isser van u-lieden/ d
dencke nde/ kan tot sijnder lengh
eenen cubitus toe doen? Ende
zijdy sorghvuldich voor kleeding
Aenmerckt de lelien des velts/ h
wassen: sy en arbeyden noch en s
nen niet. Maer ick segh u, dat S
mon in alle zijne glorie niet gekl
en is ghewee st als een van dien.
dan dat Godt het gras des ve
't welck heden is/ ende morghe
den oven geworpe wort/ alsoo kl
het veel te meer u/ ghy van kle
ghelo

gheloove? Daerom en wilt niet sorchvuldich zyn / segghende: Wat sullen wy eten oft drincken / oft waer mede sullen wy ghedeckt worden? Want alle dese dinghen soecken de Heydenen. Want uwen hemelschen Vader weet / dat ghy alle dese dinghen behoeft. Daerom soeckt eerstmael het rijcke Godts / ende zijn rechtveerdicheyt: ende alle dese dinghen sullen toegheworpen worden.

Op den vijfthienden Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den Brief van S. Paulus tot den Galaten. Cap. 5. 6.

Broeders. Ist dat wy na den gheest leven / laet ons na den gheest oock wandelen. En laet ons niet ydel glorie begheerich worden / malkanderen terghende / malckanderen benydende. Broeders / al ist dattet een mensch haestelijck gevallen is in eenich misdaet: ghy / die gheestelijck zijt / onderwijst alsulcke inden gheest der saechtmoedicheyt: aenmerckende u selven / dat ghy oock niet getenteert en wordt. Draecht d'een den anderens lasten / en alsoo sult ghy de wet Christi volbrenghen.

Want

Want soo wie hem laet duncken /
hy wat is / daer hy niet en is : die
bedrieght hy selven. Maer een yeghel[ick]
proeve syns selfs werck : ende alsoo
[sal] hy aen hy selven alleenlijck glorie [heb]
ben / ende niet in een andere: Want
yeghelijck sal synen last draghen.
Wie ondertwesen wort met den woo[rde]
die deele mede in alle goeden den [ghe]
nen die hem leert / En wilt niet d[wa]
[len] Godt en wordt niet bespot. W[ant]
wat den mensch sal ghesaeyt hebb[en]
dat sal hy oock maeyen. Want [die]
in syn vleesch saeyt : die sal van[t]
vleesche oock verderbinghe maey[en]
maer die in den geest saeyt / sal va[n]
geest het eeuwich leve maeyen. [Ende]
[laet ons] goet doende en laet ons niet ver[drie]
ghen : wantte synen tyde sullen [wy]
maeyen sonder ophoudt. Daerom [want]
wy tijdt hebben / laet ons goet doe[n]
eenen yeghelijcken : maer alderm[eest]
aen de huysghenooten des gheloo[fs].

Euangelie by S. Lucas, *Cap.* 7.

IN dien tijde : Jesus ghinck tot [een]
Stadt / die ghenaemt wort Na[im]
ende syn Discipelen gingen met h[em]
ende een groote schaere. Ende doen

qu

quam by de poorte der stadt: siet daer
wordé eenen dooden uyt ghedraghen/
een eenich sone sijns moeders: ende
dese was weduwe: ende daer was een
groote schare der stadt met haer. De
welcke als de Heere gesien hadde/met
bermhertichepdt op haer beweeght
zijnde/heeft tot haer ghesept: En wilt
niet weenen. Ende hy is aenghegaen/
ende heeft de bare gheraeckt: eñ diese
droegen/bleven staen. Ende hy seyde
Jonghelinck / ick segghe u / staet op.
Ende die doot was is recht op ghese-
ten: ende heeft begonst te spreken. Eñ
hy heeft hem sijnder moeder gegeven.
Ende een vreese heeft henlieden alle
bevangen/ende sy loofden Godt gro-
telijck / segghende: Een groot Pro-
pheet is onder ons opghestaen / ende
Godt heeft zijn volck besocht.

Op den sesthiensten Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot-
ten Ephesien. *Cap. 3*

BRoeders. Ick bidde u dat ghy niet
en verslauwet in mijne verdruc-
kinghen voor u leden/ welck u lieder
glorie

glorie is. Ter saken van desen/buy-
ghe ick mijn knien totten vader ons H[eeren]
Jesu Christi/uyt den welcken a[lle]
vaderlijckheyt inde hemelen ende
d'aerde genoemt wordt/ op dat hy
lieden ghebe na de rijckdommen s[ijn-]
der glorien/ met cracht door zijn[en]
gheest versterckt te worden in den i[n-]
wendigen mensche: dat Christus in
herten mach woonen door 't gelooue
inde liefde ghewortelt ende ghefu[n-]
deert/ op dat ghy met alle de heylig[en]
mooght begrijpen/ welck dat is
breedde ende lenghde/ ende hooghd[e]
en dieptemom oock te weten de uyt-[ne-]
mende liefde der kennisse Christi/[op]
dat ghy vervult mooght worde in a[lle]
volheyt Godes. Maer den genen d[ie]
machtich is alle dingen te doen ove[r-]
vloedelijcker dan wy begeeren oft ove[r-]
vloeliger dan wy begeeren oft ve[r-]
staen/ na de cracht die in ons werck[t]
hem sy glorie inde kercke/ ende [in]
Christo Jesu in alle gheslachten v[an]
eeuwicheyts der eeuwicheden/Amen.

Euangelie by S. Lucas. Cap. 14.

IN dien tijde: Doen Jesus ginck in[t]
huys van eenen Prince der Phar[i-]

se[...]

en op een sabbath dach om broot te
ten/ saeghen sy hem gade. Ende siet e
yn watersuchtich mensch was voor
em. En Jesus antwoordende heeft
hesprokt tot de wetgheleerde en Phari-
een/ segghende: Ist gheoorloft op den
abbath dach te genesen? En sy hebben
ghesweghen. Maer hy nemende
hem tot hem/ heeft hem ghenesen/ ende
aten gaen. Ende antwoordende tot
henlieden/ heeft ghesproken: Wiens van
u lieden ezel oft osse sal inden put val-
len: ende en sal dien niet terstont uyt
trecken op den sabbath dach? Ende sy
en conden hem hier op niet gheantwoor-
den. En hy seyde oock tot den gheroe-
pen eene ghelijckenisse/ aenmerckende
hoe dat sy d'eerste sitplaetse vercosen/
segghende tot henlieden: Als ghy tot
bruyloft ghenoot zijt/ soo en sit in d'eer-
ste plaetse niet/ op aventure ofte ie-
mant eerlijcker dan ghy van hem ghe-
noot ware/ ende dat die comende/ die
u ende dien ghenoot heeft/ tot u segghe:
Gheeft desen plaetse: en dat ghy dan
beghint met beschaemtheden de laet-
ste plaetse te nemen. Maer als ghy
gheroepen zijt/ gaet ende sit inde laet-
ste plaetse: op dat die u ghenoot heeft/

als

als hy comt/ u segghe: Vriendt klimt opwaerts. Dan sal 't u eere wesen voor de ghene die daer t'samen met u ten selen sitten. Want alle die hem verheft/ sal vernedert worden: ende die hem vernedert/ sal verheven worden.

Op den seven-thiensten Sondach na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Ephesien. Cap. 4.

BRoeders. Ick ghevanghen inden Heere bidde u lieden: dat ghy weerdichlijck wandelt nae den roep/ daer door ghy gheroepen zijt/ met alder oetmoedicheyt ende sachtmoedicheyt/ met verduldicheyt/ verdraghende malckanderen in de liefde/ sorghvuldich om te bewaeren de eenicheyt des gheests/ inden bande des vreds. Een lichaem ende eenen geest: ghelijck ghy gheroepen zijt in eene hope uwer roepinghe. Eenen Heere/ een ghelove/ een doopsel: Een Godt ende Vader van allen/ die boven alle is ende door alle/ ende in ons allen. Die ghebenedijt is inde eeuwicheden der eeuwicheden/ Amen.

Evan-

n dien tijde: De Phariseen zijn tot
Jesum ghecomen: ende een van hen-
lien een leeraer der wet: heeft hem
ondervraeght/hem temterende: Meester/
welck is't groot ghebodt in de wet?
Jesus heeft hem ghesept: Ghy sult
den Heere uwen Godt lief hebben/
uyt gheheel u herte/ ende uyt gheheel
u siele/ ende uyt gheheel u verstandt.
Dit is't meeste ende t'eerste ghebodt/
ende het tweede is desen ghelijck/
Ghy sult uwen naesten lief hebben
als u selven. In dese twee gheboden
hanghet de gheheele wet ende de Pro-
pheten. Ende als de Phariseen ver-
gadert waren/ heeft hem Jesus ghe-
vraeght/ segghende: Wat dunckt u van
Christus? wiens sone is't? Sy seggen
hem Davidts. Hy sept tot hen: Hoe
noemt hem dan Davidt inden geest/
Heere/ segghende: Den Heere heeft
tot mynen Heere ghesept: sit tot myn-
der rechter zijde/ tot dat ick uwe vy-
anden stelle tot een voetbanck uwer
voeten? Ist dan dat Davidt hem Hee-
re noemt: hoe is't sijnen sone? Ende
niemant en conde hem een woort ge-
antwoor-

antwoorden: noch niemandt en heeft hem vervout van dien dagh voorts hem meer te vraghen.

Op den acht-thiensten Sondagh na Sincxen.

Epistel uyt den 1. brief van S. Paulus totten Corinthen. *Cap.* 1.

BRoeders! Ick dancke mijnen Godt altijt voor u, om de gratie Godts, die u lieden ghegheven is in Christo Jesu: dat ghy in alles rijck ghewor- den zijt in hem, in allen woorde, en in alle wetenschap, gelijck de ghetuy- genis Christi in u bevestight is, alsoo dat u niet en ghebreeckt in eenighe gratie, verwachtende de openbaringhe ons Heeren Jesu Christi: de welcke u sterken sal ooc onstraffelijck sal versterken totten eynde, in den dach der toekomsten ons Heeren Jesu Christi.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 9.

IN dien tijde. Jesus op klimmende in een schipken, is over de zee ghe- varen, ende is ghecomen in sijn stadt. Ende siet sy brochten eenen gichtighen

mensch ligghende in een bedde. Ende
Jesus siende haerlieder geloove/ heeft
totten gichtighen mensch gheseyt: Ver-
trouwt sone/ u sonden worden u verghe-
ven. Ende siet/ sommighe van Schrift-
gheleerden seyden in hen selven. Dese
blasphemeert. Ende als Jesus haer-
lieder ghedachten gesien hadde/ heeft
gheseyt. Waerom dencket ghy quaet
in u herten? Wat is lichter om segh-
ghen? U sonden worden u vergheven:
oft te segghen: Staet op ende wandelt.
Maer om dat ghy weten sout dat de
sone des menschen macht heeft op der
aerde de sonden te vergheven/ doen
seyde hy den gichtighen mensche: Staet
op/ neemt u bedde/ ende gaet in u
huys. Ende hy is op ghestaen/ ende
vaert sijn huys ghegaen. Ende de scha-
ren dat siende/ hebben ghevreest: ende
Godt gheloofd die sulcke macht den
menschen ghegheven heeft.

Op den neghen-thiensten Son-
dagh na Sinxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus
totten Ephesien. Cap. 4.

Broeders, wordt vernieuwt met
den gheest van verstande: ende
doet

doet aen den nieuwen mensch/ die na Godt gheschapen is in rechtveerdic-heyt/ ende heylicheyt / der waerheyt. Daerō afleggende de logene/ spreecke de waerheyt een yeghelijck met synen naesten: want wy zijn malkanders leden. Wordt gram / en̄ en wilt niet sondighen: en laet de sonne niet on-dergaen over u gramschap. En wilt den duyvel geen plaetse gheven. Die ghestolen heeft / en stele nu niet meer: maer arbeyde liever / werckende met synen handen dat goet is/ op dat hy hebbe waer af dat hy gheven mach den ghenen die ghebreck lydet.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 22.

IN dien tijde: Jesus sprack den Princen der Priesteren ende Phari-seen in ghelijckenisse / segghende: Het rijck der hemelen is ghelijck ghewor-den eenen mensch wesende Coninck/ die synen sone een bruyloft bereydt heeft. Ende heeft syn dienaren gesonden om de ghenoodde ter bruylofte te roepen: ende sy en wilden niet comen. Wederom heeft hy ander knechten ghesonden/ segghende: Seght den ge-nooden / siet ick hebbe mijn maeltijde berey-

ut / mijn Meren ende ghemeste
en zijn ghedoodt / eñ alle dingen
bereet / comt tet bruyloft. Maer
n hebben't niet gheacht / ende sy
wech gegaen / d'eene tot syn lant
s / eñ d'ander tot syn neeringhe.
er d'andere hebben syn knechten
houden / ende hen versmaetheden
gedaen hebbende ghedoot. Ende
'i't den Coninck ghehoort hadde /
ram ghetoꝛnen : eñ syn heyren
sendende / heeft die doodtslaghers
doot / eñ haerliedet stadt verbrant.
en seyde hy syne knechte. De bruy-
is immers bereyt: maer die ghe-
t waren / en zijns niet weerdigh
weest. Daerom gaet tot de uyt-
ghen der wegen: ende alle die ghy
dt / roept die tet bruyloft. Ende
knechten uyt ghegaen zijnde in de
gen / hebben vergadert alle de ghe-
die sy von den / goede eñ quade / eñ
bruyloft is vol gasten ghewoꝛden
tafelen sittende. Eñ den Coninck
in ghecomen dat hy sien soude die
tafelen saten: ende heeft daer eenen
nsch ghesien niet ghecleet wesende
et t'bruylofts kleet : Ende hy seyde
hem? Vrient hoe zijdy hier in geco-
men /

[illegible] niet hebbende het bruyloft kl[...]
Ende hy werde stom. Doen seyd[...]
Koninck den dienaers, Met gebon[...]
handen ende voeten worpt hem i[...]
uytterste duysternissen / daer schrey[...]
ghe ende knersselinghe der tanden [...]
zal. Want veel sijnder gheroep[...]
maer luttel uytvercozen.

Op den twintichsten Sond[...] na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Pau[...] totten Ephesen. *Cap.* 5.

BRoeders. Siet hoe ghy behoe[...]
lijck [...] wandelen: niet [...]
onwijse / maer als wijse / den tijdt u[...]
coopende / want de daghen quaet zi[...]
Daerom en wilt niet onvoorsicht[...]
worden: maer verstaende welck [...]
wille Godts is. Ende en wilt n[...]
dronckin worden van den wijn / d[...]
[...] is: maer wort ver[...]
met den heylighen Gheest / sprekt[...]
tot malkanderen met Psalmen e[...]
Lof-sanghen / ende gheestelijcke lie[...]
kens / singhende ende spelende [...]
Heere in uwe herten: Altijdt van a[...]
dinghen dauckende Godt ende [...]

Vadre / inden naem ons Heeren Jesu Christi. Malcanderen onderdaen in de vreese Christi.

Evangelie by S. Ian. Cap. 4.

In dien tijde: Daer was een coninxken / wiens sone sieck was te Caphernaum. Dese doen hy gehoort hadde dat Jesus van't Jodesche lant quam in Galileen / is hy tot hem ghegaen / ende badt hem dat hy nederwaerts komen soude / ende sijnen sone ghesont maken. Want hy begonste te sterven. Hierom heeft Jesus tot hem gheseyt. Ten zy dat ghy teeckenen ende wonder wercken siet / soo en ghelooft ghy niet. Het coninckxken seyde tot hem: Heere / komt af eer dat mijn sone sterve. Jesus seydt hem: Gaet henen / u sone leeft. Den mensch heeft t'woort ghelooft t'welck hem Jesus gheseyt hadde / ende hy ginck. Ende als hy nu af komende was / zijn hem de knechden te ghemoet ghecomen ende boodtschapten / segghende / dat sijnen sone leefde. Doen heeft hy van henlieden ghevraecht de ure / in de welcke hy beter te passe gheworden was. Ende sy hebben hem gheseyt: Dat hem ghisteren

heeren te seven uren de koortse verlaten heeft. Aldus heeft den vader ghekent dat het de ure was in de welcke hem Jesus seyde: U sone leeft. Ende hy heeft gelooft / ende gheheel syn huys.

Op den xxj. Sondagh na Sinxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Ephesen. *Cap. 6.*

BRoeders. Wordet versterckt inden Heere / ende inde macht synder sterckheyt. Doet u aen de wapeninge Godts: op dat ghy staen moeght teghen de listen des duyvels. Want wy en hebben geenen kamp tegen vleesch ende bloet: maer teghen de Princen ende machticheden / teghen de regeerders der wereldt deser duysternissen / teghen de gheestelijcke boosheden in der locht. Daerom neemt aen de wapeninghe Godts / op dat ghy in den quaden dagh moeght wederstaen / eñ in alles volkomen staende blijven: Staet dan u lendenen omgegort hebbende met de waerheyt / eñ aengedaen hebbende het pantsier der rechtveerdicheyt / eñ de voeten gheschoeyt hebbende

Vader / inden name ons Heeren Jesu Christi. Weest malcanderen onderdanich in de vreese Christi.

Evangelie by S. Ian. Cap. 4.

IN dien tijde: Daer was een Coninckxken / wiens sone kranck was te Capharnaum. Dese doen hy gehoort hadde dat Jesus van't Jodtsche lant quam in Galileen / is tot hem ghegaen / ende badt hem dat hy nederwaerts komen soude / ende sijnen sone ghesont maken. Want hy begonste te sterven. Hierom heeft Jesus tot hem gheseyt: Ten zy dat ghy teeckenen ende wonderwercken siet / soo en ghelooft ghy niet. Het Coninckxken seyde tot hem: Heere / komt af eer dat mijn sone sterve. Jesus seydt hem: Gaet henen / u sone leeft. Den mensch heeft t'woort ghelooft t'welck hem Jesus gheseyt hadde / ende hy ghinck. Ende als hy nu af komende was / zijn hem de knechten te ghemoet ghecomen ende boodtschapten / segghende dat sijnen sone leefde. Doen heeft hy haerlieden ghevraeght de ure / inde welcke hy beter te passe gheworden was. Ende sy hebben hem gheseyt: Dat [illegible] gi-

steren

Heeren te seven uren de koortse verlaten heeft. Aldus heeft den vader ghekent dat het de ure was in de welcke hem Jesus seyde: U sone leeft. Ende hy heeft gelooft / ende gheheel syn huys.

Op den xxi. Sondagh na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Ephesen. *Cap. 6.*

BRoeders. Wordet versterckt inden Heere / ende inde macht synder sterckheyt. Doet u aen de wapeninge Godts: op dat ghy staen moeght teghen de listen des duyvels. Want wy en hebben geenen kamp tegen vleesch ende bloet: maer teghen de Princen ende machticheden / teghen de regeerders der werelde deser duysternissen / teghen de gheestelijcke boosheden in der locht. Daerom neemt aen de wapeninghe Godts / op dat ghy in den quaden dagh moeght wederstaen / en in alles volkomen staende blijven: Staet dan u lendenen omgegort hebbende met de waerheyt / en aengedaen hebbende het pantsier der rechtveerdicheyt / en devoeten ghescheort hebbende

de met een bereytsel van veerdic-
t des Evangelie des vredes. In
dinghen nemende den schilt des
loofs / met den welcken ghy alle
ighe pijlen vanden alderboosten
eghe uytblusschen. Ende neemt
de helm der salicheyt / eñ t'sweert
gheests / t'welck is Godts woort.

vangelie by S. Mattheus, Cap. 18.

e dien tijde: Jesus heeft tot syn
iscipulen gheseyt dese ghelijcke-
e: Het rijck der hemelen is gelijck
en mensch wesende Coninck / die
t synen knechten heeft willen re-
ninghe houden. Ende doen hy be-
nst hadde te rekenen / is hem een
nghebracht die hem thien duysent
nden schuldich was. Ende doen hy
t en hadde waer mede betalen /
eft den Heere geboden dat men hem
rcoopen soude / eñ syn huysvrauwe
e kinderen / eñ alle dat hy hadde /
betalinghe doen. Maer de knecht
der-vallende badt hem / segghende:
bt patientie met my / ende ick sal't
l betalē. Ende de Heere ontfermdē
s knechts / heeft hem laten gaen
de de schult quyt gescholden. Ende

de selve knecht uyt ghegaen zijnde/ heeft ghevonden een van sijn mede-knechten/ die hem hondert penninghen schuldigh was: ende houdende worghde hem segghende: Betaelt dat ghy schuldigh zijt. Ende sijnen mede-knecht neder-vallende badt hem/ segghende: Hebt patientie met my/ ende ick sal 't u al betalen. Ende hy en heeft niet ghewilt: maer hy is wech ghegaen/ ende heeft hem in den kercker gheworpen/ tot dat hy de schult betalen soude. Sijn mede-knechten dan siende dat er gheschiedde/ zijn seer bedroeft gheweest/ ende zijn ghekomen/ ende hebben haren Heere vertelt al dat er gheschiet was. Doen heeft hem sijnen Heere gheroepen/ ende heeft hem gheseyt: Ghy boose knecht/ alle die schult heb ick u quijt ghescholden/ om dat ghy my gebeden hebt: en behoorde ghy dan oock uwes mede-knechts niet ontfermen/ ghelijck oock ick uwer ontfermt hebbe? Ende sijnen Heere gram wesende/ heeft hem den pijnighers ghelevert/ tot dat hy alle de schult betalen soude. Alsoo sal oock mijn hemelsche Vader u lieden doen/ is 't dat ghy jegelijck sijnen broeder uyt uwer herten niet en vergeeft.

Op den xxij. Sondagh na Sinxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Philippensen. *Cap. 1.*

Broeders. Wy betrouwen in den Heere Jesu / dat die ghene die in u het goet werck begonnen heeft / dat noch volbrenghen sal tot inden dagh Christi Jesu. Gelijck wy behoorlijck is / dat wy u alle dit gevoelen / dat ick u lieden hebbe in 't herte / ende in mijn banden / ende in 't verantwoorden / ende vastmaken van 't Evangelie / dat ghy alle mede-ghesellen zijt van mijnder blijschap. Want Godt is mijn ghetuyghe hoe dat ick u alle gader begheere in 't binnenste Jesu Christi. Ende dat bidde ick / dat u liefde meer ende meer magh overvloedigh worden in kennisse ende in alle verstande / op dat ghy mooght beproeven het beste dinghen / op dat ghy moghet oprecht ende sonder misdaet wesen tot den dagh Christi / vervult met de vrucht der rechtveerdigheyt door Jesum Christum / ter glorien ende ter love Godts.

Evan-

Evangelie by S. Mattheus. C

IN dien tijde: De Phariseen
gegaen hebben raedt gheh
dat sy Jesum in syne woorde
gen souden. Ende sy seynden t
hem hare discipelen met den
dianen / segghende: Meester
ten dat ghy waerachtigh zi
den wech Godts in der wa
heyt / en ghy en draeght na ni
den. Want ghy en siet de per
der menschen niet aen. Seg
dan / wat dunckt u: is't gheoorl
cijns-penninck den den Keyser
ven / of niet? Ende Jesus ke
hare valscheyt heeft ghesegt:
geveynsde / wat tempteerdy my?
my de munte des cijns-penni
Ende sy hebben hem eenen pe
voort ghebracht. Ende Jesus
tot hen-lieden ghesegt: Wiens
beelt / ende dit op-schrift? Sy se
hem / Des Keysers. Doen sey
hen-lieden: Gheeft dan den
weder dat des Keysers is: ende
dat Godts is.

Op den xxij. Sondagh na Sinxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Philippensen. Cap. 1.

BRoeders. Wy betrouwen in den Heere Jesu / dat hy die in u het goet werck begonnen heeft / dat noch volbrengen zal tot den dagh Christi Jesu. Gelijck my behoorlijck is / dat ick u alle te gevoelen van dat ick u lieden hebbe in 't herte / ende in mijn banden / ende in 't verantwoorden / ende bevestighen van 't Evangelie / dat ghy alle mede-ghesellen zijt van mijnder blijschap. Want Godt is my ghetuyghe / hoe dat ick u alle gader beghere in 't ingewandt Jesu Christi. Ende dat bidde ick / dat u liefde meer ende meer overvloedigh moghen in kennisse / ende in alle verstande / op dat ghy moeght beproeven wat beter is / op dat ghy moeght zijn oprecht ende sonder misdaet tot den dagh Christi / vervult met de vrucht der rechtveerdicheyt door Jesum Christum / ter glorien ende lof Godts.

Evan-

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 22.

IN dien tijde: De Phariseen wechgaende hebben raedt ghehouden/ dat sy Jesum in syne woorden vangen souden. Ende sy seynden tot hem haer-lieder discipelen metten Herodianen/ segghende: Meester wy weten dat ghy waerachtigh zijt/ ende den wech Godts in der waerheyt leert/ en ghy en vraeght na niemanden. Want ghy en siet de persoonen der menschen niet aen. Seght ons dan/ wat dunckt u: is 't gheoorloft den tyns-penninck aen den Keyser te gheven/ oft niet? Ende Jesus kennende hare valscheyt heeft gheseyt: Ghy gheveynsde/ wat tempteerdy my? Toont my de munte des tyns-penninghs. Ende sy hebben hem eenen penninck voort ghebrocht. Ende Jesus heeft tot hen-lieden gheseyt: Wiens is dit beelt/ ende dit op-schrift? Sy segghen hem/ Des Keysers. Doen seyde hy hen-lieden: Gheeft dan den Keyser weder dat des Keysers is: ende Gode dat Godts is.

Op den xxiij. Sondagh na Sinxeren.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Philipp. Cap. 3. ende 4.

BRoeders. weest mijne navolghers: ende neemtse waer/ die alsoo wandelen / gelijck ghy onse maniere hebt. Want daer wandelen vele / van den welcken ick u dickmael seyde (maer nu segghe ick 's ooc al weenende) dat sy zijn vyanden des Cruys Christi: der welcker eynde is de verdoemenisse: der welcker Godt den buyck is: ende haer-lieder glorie is tot haerder schande / de welcke aertsch ghesint zijn. Maer onse conversatie is in de hemelen. Van waer wy ooc den Salighmaker verwachten onsen Heere Jesum Christum/ die het lichaem onser vernederinghe sal hervormen / dat ghelijck makende den lichaeme sijnder claerheyt / na de werckinghe / waer mede hy ooc alle dinghen hem selven onderworpen kan. Alsoo mijn alder-liefste ende ghewenschte broeders / mijn blijtschap en mijn croone: staet alsoo in den Heere alder-liefste. Evodiam

diam bidde ick / ende Syntp
smeecke ick / dat sy eens ghesin
in den Heere. Oock bidde ick u
oprechte mede-paer / helptse di
my gheaerbeyt hebben in't Eu
lie / met Clemens / en d'ander
helpers des welckers namen zij
boeck des levens.

Evangelie by S. Mattheus. Cap

IN dien tijde. Doen Jesus t
schars sprack / siet daer is een
ce tot hem ghecomen / ende ae
hem / segghende: Heere myn do
is nu ghestorven: maer comt /
u handt op haer / ende sy sal
Ende Jesus opstaende volghde
en syn discipelen. Ende siet een
we die den vloet des bloets twa
ren lanck geleden hadde / is va
ter aen hem ghecomen / ende hee
uytterste boozt van synen klee
raeckt. Want sy seyde in haer s
Is't dat ick alleenlijck syn klee
rake / ick sal ghesont zijn. Ma
sus om gekeert zijnde / ende ha
de / heeft ghesteyt: Betrouwt do
u geloove heeft u ghesont gem
Ende de vrouwe is op de ure g

ghewozden. Ende doen Jesus ghecomen was in des Princen huys/ ende de pijpers ende gherucht-makende schare ghesien hadde/ seyde hy: Gaet wech/ want het meysken en is niet doot/ maer sy slaept. Ende sy bespotteden hem. Ende als de schare uyt ghedreven was: is hy in ghegaen/ eñ heeft haer handt ghenomen. Ende het meysken is op ghestaen. Ende dese fame is uyt ghegaen in alle dat landt.

Op den xxiiij. Sondagh na Sincxen.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Colossensen. *Cap.* 1.

BRoeders. Wy en houden niet op voor u lieden te bidden/ ende te begeeren dat ghy moogt vervult worden met de kennisse Godts/ in alle wijsheyt ende gheestelijcken verstande/ op dat ghy mooght weerdichlijck wandelen/ Gode in alles behaghende: in alle goede wercken vrucht doende ende wassende in de kennisse Godts: versterckt in alle deught na de macht synder claerheyt: in alle verdul-

[verdraechsaem]heyt eñ lanckmoedicheyt / met
blijdschap / danckseggende den Va-
der / die ons bequaem ghemaeckt
heeft tot 't deel van de erfenisse der
heylighen in het licht: die ons verlost
heeft uyt de macht der duysternissen /
eñ heeft ons over gheset in 't rijcke
sijns lieven soons / in den welcken
wy verlossinghe hebben / ende ver-
gevenisse der sonden.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 24.

In dien tijde: Jesus heeft tot sijn
discipelen gheseyt: Als ghy sien sult
de afgrijsselijckheyt der verwoestin-
ghe / die van Daniel den Propheet
gesproken is / staende in de heylige plaet-
se (die 't leest / die verstae het:) soo wie
dan in het Joodtsche landt is / die vlie-
de tot de berghen: ende die op 't dack
is / en come niet af om yet uyt sijnen
huyse te halen: ende die in 't velde is /
en keere niet weder om sijnen rock te
halen. Maer wee den ghenen die in
die daghen swanger zijn ende
soogen. Maer bidt dat u vluchte
niet en gheschiede in den winter / ofte
op den sabbath-dagh. Want daer sal
dan sijn groote verdruckinghe wesen /
dat

van [illegible] van 't beghinsel der werelt
tot nu toe niet gheweest en heeft / noch
gheschieden en zal. Ende ten waer dat
die dagen gekort geweest hadden/ alle
vleesch en zoude niet saligh worden:
maer om d'uytvercozene sullen die
daghen verkort worden. Is't dat u
yemandt seyt: siet hier is Chri-
stus / oft daer: en willet niet gheloo-
ven. Want daer sullen valsche Chri-
sten/ en valsche Propheten opstaen:
ende sullen groote teeckenen en won-
der wercken gheven: alsoo dat oock
de uytvercozene (waert moghelijck)
in dwalinge souden ghelept worden.
Siet ick hebt u te voren geseyt. Daer-
om of 't dat sy u lieden segghen: siet
hy is in de woestijne: en wilt niet uyt-
gaen. Siet hy is in 't binnenste des
huys: en willet niet ghelooven. Want
ghelijck den blixem van den oosten
uyt-comt/ en schijnt tot in den westen:
alsoo zal wesen de toecomste van den
sone des menschen. Soo waer dat li-
chaem is / daer sullen oock de arenden
vergaderen. Ende terstont na de ver-
druckinghe van die daghen / zal de
sonne verduystert worden / ende de
mane en sal haer licht niet gheven/
ende

ende de sterren sullen van den hem[el]
vallen / ende de krachten der hemel[en]
sullen beroert worden: ende dan [sal]
het teecken van den sone des mens[chen]
ghesien worden in den hemel. En[de]
dan sullen alle gheslachten der aer[de]
groot ghescrey maken: ende sul[len]
den sone des mensche sien komen [in]
de wolcken des hemels / met groo[te]
macht ende Maiesteyt. Ende hy [sal]
syn Enghelen seynden met een tro[m-]
pet / ende groote stemme / ende die [sul-]
len zijn uytvercoren vergaderen [van]
de vier winden / van het upperste [der]
hemelen / tot haren eynde toe. Le[ert]
van den vijghboom een gelijckeni[sse].
Als nu syn tacken teer zijn / ende [de]
bladeren voort comen / soo weet ty [dat]
den somer by is. Alsoo oock wann[eer]
ghy alle dese dinghen siet / soo w[eet]
dattet na by in de doer is. Voorw[aer]
ick segghe u: dit gheslachte en zal [niet]
voorby gaen / tot dat alle dese din[ghen]
ghescieden. Hemel ende aerde sul[len]
doorgaen: maer myn woorden en [sul-]
len niet voorby gaen.

SO wanneer daer xxvj. Sondaghen comen na Sinxten / dan leest men op den xxiiij. Sondagh d'Epistel en t'Evangelie van den sesten Sondagh na d'Openbaringhe ons Heeren.

Ende als daer xxvj. Sondaghen comen / soo leest men den xxiiij. Sondagh d'Epistel ende t'Evangelie van den v. Sondagh na d'openbaringhe ons Heeren / ende op den xxv. Sondagh d'Epistel ende t'Evangelie van den sesten Sondagh na d'Openbaringhe ons Heeren.

Is't datter xxvij. Sondaghen comen: soo leest men den xxiiij. d'Epistel ende t'Evangelie van den iiij. Sondagh na d'Openbaringhe des Heeren den xxv. van den v. den xxvj. van den vj. Sondagh.

Alster xxviij. Sondaghen comen / soo leest men op den xxiiij. t'Evangelie van den iij. Sondagh na d'Openbaringhe des Heeren. Ende den xxv. t'Evangelie van den iiij. Den xxvj van den v. Den xxvij. van den vj. Sondagh. Ende op den laetsten

Son-

Op den Feest-dagh der Kerck wy-Sondagh/ wordt altijt ghelesen d'Epistel ende Evangelie hier ghestelt voor den [illegible]. Sondagh en [illegible] [illegible].

Op den Feest-dagh der kerck-wijdinghe.

Epistel uyt t' boeck der Openbaringhe van S. Ian. Cap. 21.

IN die daghen. Ick hebbe ghesien de H. Stadt/ dat nieuw Ierusalem nederdalende uyt den hemel van Gode / bereydt gelijck een bruydt verciert voor haren man. Ende heb gehoort een groote stemme, van den throon seggende: Siet het tabernakel Godts met de menschen / ende hy sal met henlieden woonen. Ende sy sullen sijn volck zijn: ende Godt selve met hen-lieden / sal haerlieder Godt zijn. Ende Godt sal alle traenen van haren ooghen af-vaghen/ eñ de doodt en sal niet meer wesen/ noch jammerlijck gheklaen / noch gheroep / noch pijne en salder meer zijn / want die eerste zijn wech ghegaen. Ende die in den throon sat/ heeft ghesept: Siet ick maeck al nieuw.

Evan-

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 19.

In dien tijt als Jesus inghegaen zijnde
de doorwandelde Jericho. Ende
siet een man ghenaemt Zacheus: en
dese was een Prince der Publicanen
ende de selve was rijck. Ende hy soch-
te Jesum te sien wie hy was: ende en
conde niet om der scharen wille/ want
hy cort was van persoone. En voor-
loopende is gheclommen op eenen wil-
den vijghboom/ om dat hy hem sien
soude/ want hy moeste aldaer door-
gaen. En doen Jesus tot de plaetse ghe-
comen was/ opsiende heeft hem ghe-
sien ende tot hem ghesept: Zachee/
daelt haestelijck af/ want heden moet
ick in u huys blijven. Ende hy is
haestelijck afghecomen/ en heeft hem
blijdelijck ontfanghen. Ende als sy 't
alle saghen murmureerden sy seg-
ghende: dat hy tot eenen sondighen
mensch ter herberghe ghegaen was.
Maer Zacheus staende heeft tot Je-
sum ghesept. Siet Heere de helft van
mijnen goede ghever ick den armen:
ende so ick yemant yet bedroghen
hebbe/ dat gheve ick vierdobbel we-
derom. Jesus seyde tot hem: Heden
is

is desen huyse salicheyt gheschiedt: om dat dese ook is een sone van Abra-hams. Want de sone des menschen is ghecomen om te soecken ende saligh te maken dat er verloren was.

Op den Feest-dagh van S. Andries.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Romeynen. *Cap.* 10

Broeders. Want met der herten ge-looft men ter rechtveerdicheyt: maer met den monde wert de belij-dinghe ghedaen ter salicheyt. Want de Schrifture seyt, Alle die in hem ghelooft / en zal niet beschaemt wor-den. Want daer en is gheen onder-scheyt tusschen den Jode en Griecke. Want t'is een Heere van allegader / rijck over alle de ghene die hem aen-roepen. Want alle die den naem des Heeren aenroept / zal salich wesen. Hoe sullen sy dan aenroepen / den ghe-nen daer sy niet in ghelooft en heb-ben? Oft hoe sullen sy hem gelooven / dien sy niet ghehoort en hebben? En hoe sullen sy't hooren sonder Predi-kant? Ende hoe sullen sy predicken / ten zij datse ghesonden worden? Ghe-

lijck

welck ghesonden is: Hoe schoone zijn de voeten der ghener die den vrede vercondighen / die goede dinghen verkondighen. Maer sy en zijn alle den Evangelie niet ghehoorsaem. Want Isaias seyt: Heere / wie heeft onsen ghehoore ghelooft? Soo is dan het gheloove uyt het ghehoor / ende het ghehoor door t woort Christi. Maer ick segghe: En hebben sy t niet ghehoort? Ende voorwaer haer luyden gheluyt is uyt ghegaen tot allen landen: ende haer woorden tot de eynden der werelde.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 4.

IN dien tijde: Jesus wandelende by de zee van Galileen / heeft twee ghebroeders ghesien: Simon / die ghenoemt wordt Petrus / ende Andreas synen broeder / worpende het net in de zee (want het waren visschers) ende hy seyde tot hen lieden: Volghet my ende ick sal u visschers der menschen doen worden. Ende sy terstont / verlatende de netten zijn hem gevolght. Ende van daer voort-gaende / heeft hy twee ander ghebroeders ghesien / Jacobum Zebedeus sone / ende Joannem

nem synen broeder in't schip met Zebedeus haren vader / vermakende hare netten: ende heeftse gheroepen. Ende sy terstont verlatende de netten ende haren vader / zijn hem ghevolght.

Op den Feest-dagh van S. Niclaes.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Hebreen. Cap. 13.

BRoeders. Weest gedachtich uwer oversten / die u lieden het woordt Godts ghesproken hebben: der welcker levens uytganck aenmerckende / volghet t'gheloove. Jesus Christus is gisteren ende heden: de selve is oock inder eeuwicheyt. En laet u niet verleyden / met verscheyden eñ vremde leeringhen. Want t'is d'alder-beste door de gratie t'herte te bevestighen / niet met spijsen / die niet ghebaet en hebben den ghenen die daer in ghewandelt hebben. Wy hebben eenen autaer: waer af sy gheen machte en hebben te eten / die het tabernakel dienen. Want welcker dieren bloet door den oversten priester voor de

soude in't heylighe ingebracht wort/ deser lichamen worden buyten de legheren verbrandt. Daerom oock Jesus om dat hy door syn bloet het volck soude heylighen / heeft buyten de poorte geleden. Laet ons dan tot hem uytgaen buyten de legheren: syn verwijt draghende. Want wy en hebben hier gheen blijvende stadt/ maer wy soecken de toecomende. Laet ons dan door hem altijt Gode offeren de offeranden des lofs/ dat is/ de vrucht der lippen die synen naem belijden. En wilt der weldadicheyt ende der mededeelinghen niet vergeten: want door sulcke offeranden wordt Godt vernoecht. Weest uwen oversten onderdanich / ende zijt henlieden onderworpen: want sy waken ghestadelijck / als die redene voor u zielen sullen gheven.

Evangelio by S. Mattheus. *Cap. 25.*

In dien tijde: Jesus heeft synen discipelen dese ghelijckenisse ghesept. Een mensch buytens landts reysende heeft syn knechten geroepen / ende heeft henlieden syn goeden ghelevert. Ende den eenen heeft hy vijf ponden ghe-

ghegheven/ ende den anderen twee/ maer
den anderen een: eenen peghelijcken
na sijn eyghen vermoghen: ende is
terstont ghereyst. Ende die vijf pon-
den ontfanghen hadde / is ghegaen/
ende heeft die te wercke ghestelt/ ende
noch andere vijve ghewonnen. Des-
ghelijcks oock dier twee ontfanghen
hadde / heeft ander twee ghewonnen.
Maer die een ontfanghen hadde /
wech gaende heeft dat in de aerde ge-
graven / ende sijns heeren ghelt ghe-
borghen. Ende na veel tijts is den
Heere van dien knechten ghecomen/
ende heeft met henlieden rekeninghe
ghehouden. Ende die vijf ponden
ontfanghen hadde by hem comende/
heeft de ander vijf ponden voort
ghebracht seggende: Heere ghy hebt
my vijf ponden ghelevert: siet andere
vijf heb ick daer toe ghewonnen.
Sijnen heere seyde tot hem: Wel aen
goeden en ghetrouwen knecht: want
ghy over luttel ghetrouwe hebt ghe-
weest / over vele zal ick u setten: gaet
in tot de vreughde uwes heeren. Eñ
die twee ponden ontfanghen hadde/
is oock by ghecomen / ende heeft ghe-
seyt: Heere twee ponden hebdy my

ghelevert: siet twee ander heb ick daer toe ghewonnen. Synen Heere seyde tot hem: wel aen goeden ende ghetrouwen knecht: want ghy over luttel hebt getrouwe gheweest / tot over vele zal ick u setten: gaet in tot de vreught uwes Heeren.

Op den Feest-dagh onser Liebe Vrouwen ontfanghenisse.

Epistel uyt den boeck der Proverb. Cap. 8.

DE Heere heeft my beseten van't beghinsel synder weghen / eer hy iet maeckte vanden beghinne. Van der eeuwicheyt ben ick gheordineert / ende van den ouden tyden / eer de aerde ghemaeckt wordt. De af-gronden en waren noch niet / ende ick was nu ontfanghen. De fonteynen der wateren en waren noch niet uytghebersten: de berghen en stonden noch niet met haer swaere grootheyt. Voor alle heuvelen begonste ick ghebaert te worden: Hy en hadde de aerde / ende de vloeden / ende de herten des ombancks der aerden noch niet ghemaeckt. Als hy de hemelen bereydde / was

was ick daer by. Als hy de af-gronden met een sekere wet / en met eenen ronden rinck omleyde. Als hy de locht boven vast maeckte: en woech de fonteynen der wateren. Doen hy de zee haer pale rondtsomme sette: en den wateren eene wet stelde / dat sy over hare eynden niet gaen en souden. Als hy de fondamenten der aerden woech / was ick met hem / alle dinghen makende. Ende ick hadde dagheliickx wellusten spelende voor hem tot allen tijden / spelende in den omganck der aerden: ende myn wellusticheyt is te zijn met de kinderen der menschen. Nu dan kinderen hoort my. Salich zijn sy die myn weghen bewaren. Hoort de onderwijsinghe ende weest wijs: en en wilt haer niet verworpen. Saligh is de mensche die aen myn dooren dagheliicks waeckt / ende wacht aen de stijlen van myn-der dooren. Die my vint / zal het leven vinden / ende zal salicheyt schep-pen van den Heere.

Evangelie by S. Matheus. Cap. 1.

HEt boeck des gheslachts Jesu Christi / des soons Davids / des

soons Abrahams. Abraham heeft Isaac ghewonnen: ende Isaac heeft Jacob ghewonnen: ende Jacob heeft Judas gewonnen ende syn broeders. Ende Judas heeft Phares ende Zaram ghewonnen van Thamar. Eñ Phares heeft Esron gewonnen: ende Esron heeft Aram ghewonnen: ende Aram heeft Aminadab ghewonnen: ende Aminadab heeft Naasson ghewonnen: ende Naasson heeft Salmon gewonnen: ende Salmon heeft Booz ghewonnen van Rahab: ende Booz heeft Obed ghewonnen upt Ruth: ende Jesse heeft David den Koninck ghewonnen. Ende David den Koninck heeft Salomon ghewonnen upt haer die Ozias huysvrauwe gheweest hadde. Ende Salomon heeft Roboam ghewonnen: ende Roboam heeft Abiam ghewonnen: ende Abia heeft Asa gewonnen. Ende Asa heeft Josaphat ghewonnen: ende Josaphat heeft Joram ghewonnen: ende Joram heeft Oziam ghewonnen: eñ Ozias heeft Joatham ghewonnen: ende Joatham heeft Achaz gewonnen: ende Achaz heeft Ezechiam gewonnen: ende Ezechias heeft Manassen

nassen gewonnen / en Manasses heeft Amon ghewonnen: ende Amon heeft Josiam gewonnen: ende Josias heeft Jechoniam ghewonnen, en syn broeders / inde Babylonische overvoeringhe. Ende na de Babylonische overvoeringhe / heeft Jechonias gewonnen Salathiel: ende Salathiel heeft Zorobabel gewonnen: ende Zorobabel heeft Abiud ghewonnen: ende Abiud heeft Eliacim gewonnen: ende Eliacim heeft Azor ghewonnen: ende Azor heeft Sadoc ghewonnen: ende Sadoc heeft Achim gewonnen: ende Achim heeft Eliud gewonnen: ende Eliud heeft Eleazar ghewonnen: en Eleazar heeft Mathan gewonnen: ende Mathan heeft Jacob ghewonnen: ende Jacob heeft gewonnen Joseph den man van Maria / van de welcke Jesus is ghebozen / die ghenoemt wordt Christus.

Op den Feest-dagh van S. Thomas Apostel.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Ephesien. *Cap. 2.*

Broeders. Ghy en zijt nu geen gasten ende vreemdelinghen: maer

soons Abrahams. Abraham heeft Isaac ghewonnen: ende Isaac heeft Jacob ghewonnen: ende Jacob heeft Judas gewonnen ende syn broeders. Ende Judas heeft Phares ende Zaram ghewonnen van Thamar. Eñ Phares heeft Esron gewonnen: ende Esron heeft Aram ghewonnen: ende Aram heeft Aminadab ghewonnen: ende Aminadab heeft Naasson ghewonnen: ende Naasson heeft Salmon gewonnen: ende Salmon heeft Booz ghewonnen van Rahab: ende Booz heeft Obed ghewonnen uyt Ruth: ende Jesse heeft David den Koninck ghewonnen. Ende David den Koninck heeft Salomon ghewonnen uyt haer die Ozias huysvrauwe gheweest hadde. Ende Salomon heeft Roboam ghewonnen: ende Roboam heeft Abiam ghewonnen: ende Abia heeft Asa gewonnen. Ende Asa heeft Josaphat ghewonnen: ende Josaphat heeft Jozam ghewonnen: ende Jozam heeft Oziam ghewonnen: eñ Ozias heeft Joatham ghewonnen: ende Joatham heeft Achaz gewonnen: ende Achaz heeft Ezechiam gewonnen: ende Ezechias heeft Ma-

nassen

nassen gewonnen / en Manasses h
Amon ghewonnen: ende Amon h
Josiam gewonnen: ende Josias h
Jechoniam ghewonnen, en syn b
ders / inde Babylonische overvoer
ghe. Ende na de Babylonische ov
voeringhe / heeft Jechonias gew
nen Salathiel: ende Salathiel he
Zorobabel gewonnen: ende Zoro
bel heeft Abiud ghewonnen: en
Abiud heeft Eliacim gewonnen: en
Eliacim heeft Azor ghewonnen: en
Azor heeft Sadoc ghewonnen: en
Sadoc heeft Achim gewonnen: en
Achim heeft Eliud gewonnen: en
Eliud heeft Eleazar ghewonnen:
Eleazar heeft Mathan gewonne
ende Mathan heeft Jacob ghewo
nen: ende Jacob heeft gewonnen J
seph den man van Maria / van
welcke Jesus is ghebozen / die gh
noemt wordt Christus.

Op den Feest-dagh van S. Th mas Apostel.

Epistel uyt den brief van S. Paul totten Ephesien. *Cap. 2.*

Broeders. Ghy en zyt nu geen g sten ende vremdelinghen: ma

ghe borghers der heylighen / en huys-ghenooten Gods opghetimmert op t'fondament der Apostelen ende Pro-pheten / op den selven principalen hoeckstéen Jesu Christo. In den welc-ken alle opgherechte timmeragie / wast tot eenen heylighen tempel in den Heere. In den welcken ghy oock mede getimmert wordt tot een wo-ninghe Godts / inden heylighen gheest.

Evangelie by S. Ian. Cap. 20.

In dien tijde. Thomas een vande twaelven / die ghenaemt is Didi-mus / en was met henlieden niet doen Jesus quam. De ander discipe-len dan hebben hem ghesept: Wy hebben den Heere ghesien. Maer hy heeft henlieden ghesept: ten zy dat ick in syn handen sien de gaten der naghelen / ende mynen vingher steke inde plaetse der naghelen / ende myn hande steke in syn zijde: ick en sals niet ghelooven. Ende naer acht da-ghen / waren syn discipelen wederom binnen / ende Thomas met henlie-den. Jesus is ghecomen met ghesla-ten dooren / ende heeft ghestaen in't midden

midden / ende ghesepr: Vrede
Daer na sept hp tot Thom
Brenght uwen vingher hier i
ende besiet mijn handen / en bre
uwe hant ende steecktse in
zijde ende en wilt niet ongheloo
wesen maer gheloovich. Tho
heeft gheantwoort ende hem ghe
Mijn Heere ende mijnen Godt.
sus seyde hem: want ghy my
sien hebt Thoma hebdy gheloof
dich zijnse diet niet ghesien en
ben / ende gheloofd hebben.

Op den Feest-dagh van S. P
lus bekeeringhe.

Epistel uyt de Wercken der Apost
Cap. 9.

IN die daghen. Saulus noch
fende dreyghementen ende doo
slaghen teghen des Heeren discipel
is ghegaen totten Prince der Prie
ren / ende heeft van hem brieven
gheert na Damascum aen de Sy
gogen: op dat hy mannen ende vr
wen / soo hy eenighe van deser le
vonde / soude ghevanghen brengh
in Jerusalem. Ende doen hy rey
over wech / is't ghebeurt dat hy

uyt Damasco / ende onversienlijck
schene een licht uyt den hemel
hem. Ende vallende ter aerde
heeft hy een stemme ghehoort / seg-
gende tot hem : Saule / Saule / wat
vervolghdy my ? De welcke
gheseyt : Wie zijdy Heere ? En
seyde : Ick ben Jesus dien welcken
vervolght : het is u hert teghen
teeck / tegen den prickel te sloo-
Ende hy bevende ende verbaest
e heeft ghesegt : Heere wat wil-
at ick doe ? Ende de Heere seyde
hem : Staet op / ende gaet inde
de / ende u zal ghesept worden
ghy doen moet. Ende de man-
nie met hem reysden stonden ver-
/ hoorende wel de stemme / maer
nandt siende. Ende Saulus is
der aerden opghestaen / ende sijn
gen opendoende en sach niet. En
hy der handt treckende / hebben
ghelepdt in Damasco. Ende hy
drij daghen niet siende : ende hy
eeft gheten noch ghedroncken.
e daer was eenen discipel in Da-
co Ananias ghenaemt. Ende de
e heeft tot dien in een visioen
ept : Siet hier ben ick / Heere :
ende

ende de Heere seyde tot hem: Staet
op ende gaet inde strate / die genoemt
wordt de rechte / ende soeckt in Judas
huys eenen ghenaemt Saulus van
Tharsen. Want siet hy bidt. Ende
hy heeft ghesien eenen man Ananias
ghenoemt / incomende / ende de han-
den op hem legghende / op dat hy't
ghesicht weder ontfanghen soude. Ende
Ananias heeft gheantwoort: Heere /
ick heb van veel luyden ghehoort van
desen man / hoe veel quaets hy uwen
Heylighen ghedaen heeft in Jerusa-
lem. Ende dese heeft macht van de
Princen der Priesteren te vanghen
alle die uwen naem aenroepen. Maer
den Heere heeft hem gheseyt: Gaet
henen / want dese is my een uytver-
coren vat om mijnen naem te draghen
voor de Heydenen / ende Coninghen /
ende kinderen van Israel. Want ick
sal hem toonen / hoe veel hy om my-
nen naem moet lijden. Ende Ana-
nias is henen ghegaen / ende is ghe-
komen in't huys: ende legghende de
handen op hem / heeft gheseyt: Sau-
le broeder / de Heere Jesu die u gheo-
penbaert heeft op den wech daer ghy
quaemt: heeft my ghesonden / op dat

ghy sien soudt / ende vervult worden met den H. Gheest. Ende terstont zijn van sijn ooghen ghevallen als schellen: ende hy heeft t'ghesichte ontfanghen. Ende opstaende werde hy ghedoopt. Ende als hy spijse ghenomen hadde / is versterckt ghetweest. Ende heeft sommighe daghen ghetweest by de discipelen die te Damasco waren. Ende terstont gaende inde Synagogen / predicte hy Jesum: dat desen den Sone Godts is. Ende alle die hem hoorden verwonderden hen seer / ende seyden: Is dit niet de ghene die te Jerusalem vervolghde alle die desen naem aenriepen / ende is daerom hier ghekomen dat hy die ghebonden soude leyden tot de Princen der Priesteren? Maer Saulus worde noch veel meer versterckt / ende hy beschaemde de Joden die te Damasco woonden / vast betuyghende dat desen Christus is.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 19.

In dien tijde. Simon Petrus heeft ghesept tot Jesum. Siet wy hebben al verlaeten / ende zijn u ghevolcht: wat zal ons dan ghewozden? Ende

Jesus

Iesus heeft heulieden gheseyt: Voorwaer ick segghe u, dat ghy die my ghevolght zijt / ende weder gheboorte/ als de Sone des menschen sitten zal inden stoel synder Majesteyt / oock sitten zult op twaelf stoelen / oordeelende de twaelf gheslachten van Israel. Eñ soo wie huys / oft broeders/ oft susters/ oft vader / oft moeder/ oft huysvrauwe/oft kinderen/oft ackers/ om mynen naem verlaet: zal t'hondert fault ontfanghen / ende het eeuwich leven besitten.

Op den Feest-dagh onser Lieve Vrouwen Lichtmisse.

Epistel uyt den Propheet Malach.

Cap. 3.

DIt seyt Godt den Heere: Siet ick seynde mynen Enghel / ende hy zal den wech bereyden voor mijn aensicht. Ende terstont zal tot synen heylighen tempel comen den heerschapper dien ghy soeckt / ende den Enghel des testaments dien ghy wilt: Siet hy comt / seyt den Heere der heyrschaven. Ende wie zal moghen dencken den dagh zijnder toecomst? Eñ wie zal staen om hem te sien. Want hy is als

als smeltende vier / ende als volders cruyt. Ende hy zal de kinderen van Levi suyveren / ende hy zalse sijghen als gout ende als silver: ende sy zullen zijn den Heere offerende sacrificien in rechtveerdicheyt. Ende het sacrificie van Juda ende Jerusalem / zal den Heere behaghen / als de daghen der eeuwicheyt / ende als de oude jaren: seydt den almoghenden Heere.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 2.

IN dien tijde: Na dat vervult waren de daghen der suyveringhe van Maria na de wet Moysi / hebben sy Jesum ghedraghen in Jerusalem/ dat sy hem souden stellen voor den Heere/ ghelijck gheschreven is inde wet des Heeren: Dat alle knechtken des moeders lichaem openende den Heere zal heylich ghenoemt worden. Ende op dat sy gheven souden de slach-offerhande na datter gheseyt is inde wet des Heeren / een paer tortelduyven / oft twee jonghe duyven. Ende siet / daer was een mensch in Jerusalem / wiens name was Simeon: en dese mensche was rechtveerdich ende Gods-

Godt vreesende / verbeydende de v
troostinghe van Israel / ende den h
lighen Gheest was in hem. Ende
hadde antwoorde ontfangen van
H. Gheest / dat hy de doodt niet s
en soude / ten ware hy te voren sag
den ghesalfden des Heeren / Ende
is door den gheest ghekomen in t
Tempel. Ende doen de ouders
kindt Jesu inbrachten inden temp
op dat sy na de ghewoonte der w
voor hem doen souden / heeft hy h
oock in syne armen ghenomen / e
heeft Godt ghebenedijdt / ende gese
Heere nu laet ghy uwen dienaer n
woort in vrede. Want myn oogh
hebben uwe salicheyt ghesien: d
ghy bereyt hebt voor t'aensicht v
allen volcken. Een licht tot verli
tinghe der Heydenen / ende ter g
rien uws volcks van Israel.

Op den Feest-dagh van S. Peeters stoel.

Epistel uyt den 1. brief van S. Pe

Cap. 1.

PEtrus een Apostel Jesu Chri
den vremdelinghen der versti
inge van Ponto/ Galatien/ Cappa
ci

tien / Asien / ende Bithynien / die vercoren zijn / voorweetentheyt Godts des Vaders / tot heylichmakinghe des Gheests / ter ghehoorsaemheyt ende bespzoeyinghe des bloets Jesu Christi: gratie ende vrede worde u lieden vermenichvuldicht. Ghebenedydt zy Godt ende den Vader ons Heeren Jesu Christi / die na syn groote bermherticheyt ons weder ghebooren heeft tot een levende hope / door de verrijssenisse Jesu Christi uyt den dooden / tot een onbederffelijcke ende onbesmette ende onverwelckerlijcke erffenisse / die inde hemelen bewaert is voor u lieden / die door de cracht Godts bewaert worde / door t'ghelove ter salicheyt / bereydt om inden uytersten tijdt gheopenbaert te worden. In de welcke ghy u verheughen zult: al is't dat ghy nu een luttel tijts moet bedroeft zijn in verscheyden tentatien: op dat de proevinghe uws gheloofs / veel kostelijcker dan gout (dat door t'vier gheproeft wordt) ghevonden worde ten love ende glorie / ende eere / inde openbaringhe ons Heeren Jesu Christi.

Evan-

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 16

IN dien tijde: Jesus is ghecomen in de palen van Cesarea Philippi: vraeghde syn discipelen / segghende: Wien segghen de menschen te wesen den sone des mensche? Ende sy hebben ghesept: Sommighe Joannem den dooper: d'andere Eliam: maer d'andere Jeremiam, oft eenen van de Propheten. Jesus sept tot hen: Maer wie seght ghy my te wesen? Simon Petrus antwoordende / heeft ghesept: Ghy zijt Christus den Sone des levenden Godts. Ende Jesus antwoordende / heeft hem ghesept: Salich zijdy Simon Bar Jona: want vleesch ende bloet en hebet u niet gheopenbaert / maer myn Vader die in de hemelen is. Ende ick segghe u / dat ghy Petrus zijt: ende op desen steen sal ick myn kercke timmeren: ende de poorten der hellen en sullen teghen haer niet verwinnen. Ende ick sal u gheven de slotelen des rijcks der hemelen. Ende al wat ghy bindt op der aerden / sal oock ghebonden zijn inde hemelen. Ende al wat ghy ontbindt op der aerden / sal oock ontbonden zijn inde hemelen.

Op den Feest-dagh van S. Matthijs.

Epistel uyt de wercken der Apostelen. *Cap. I.*

IN dien daghen: Petrus op-staende in't midden der broederen / heeft ghesept: (Daer was een schare van ontrent hondert ende twintich menschen t'samen) Ghy mannen broeders / t'is van noode dat de schrifture volbracht worde / welcke den H. Gheest te voren ghesept heeft door Davids mont / van Judas / die den leydsman heeft gheweest der ghener die Jesum ghevanghen hebben: die onder ons mede gherekent was: en heeft een deel ontfangen een deel van desen dienst. Ende dese heeft beseten den acker vanden loon der onrechtveerdicheyt: ende verhanghen zijnde / is in't midden ghebborsten / ende alle zijn ingheweyt is uyt-ghestort. Ende t'is kennelijck gheworden alle den ghenen die te Jerusalem woonen / al soo dat dien acker ghenoemt wordt na haerlieder tale Hakeldema / dat is / den acker des bloedts. Want daer is ghescheven in't boeck der Psal-

men.

men. Dat haerlieder wooninghe ver-
woest worde / en daer en zij niemant
die daer in woone / ende een ander
ontfanghe sijn bisdom. Soo is van
noodigh van dese mannen die met
ons vergadert zijn gheweest / binnen
alle den tijdt dat onder ons in ende
uytghegaen is den Heere Jesus / be-
ghinnende van Joannes doopsel / tot
op den dagh dat hy van ons opghe-
nomen is / dat een van dese met ons
getuyghe worde sijnder verrijssenisse.
Ende sy hebbender twee ghestelt / Jo-
seph die ghenoemt worde Barsabas /
die toeghenaemt worde rechtveer-
digh: ende Matthiam. Ende bidden-
de / hebben ghesept: Ghy Heere / die
de herten alder menschen kent / toont
welcken ghy verkozen hebt van de-
se twee / om te ontfangen de plaet-
se deses diensts / ende Apostelschap /
daer Judas af-ghetreden is / op dat
hy wech gaen soude in sijn plaetse.
Ende sy hebben haerlieden loten ghe-
gheven: ende t'lot is ghevallen op
Matthiam / ende hy is mede ghetelt
gheweest met de elf Apostelen.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 11.

In dien tijde: Jesus antwoordende heeft ghesept: Ick belijde u Vader Heere des hemels ende der aerden: dat ghy dese dinghen verborghen hebt voor de wijse ende voorsienighe / ende die den kleynen gheopenbaert. Jae Vader / want het heeft aldus behaghelijck gheweest voor u. Alle dinghen zijn my over ghegheven van mynen Vader. Ende niemant en kent den Sone / dan den Vader: noch den Vader en kent niemant dan den Sone / ende dien den Sone dat wilt openbaren. Comt tot my alle die beladen ende belast zijt / ende ick sal u vermaken. Neemt mijn jock op u / ende leert van my dat ick sachtmoedich ben / ende ootmoedich van herten / ende ghy sult ruste vinden uwen zielen. Want mijn jock is soet / ende mijnen last is licht.

Op den Feest-dagh onser Liever Vrouwen Boodtschap.

Epist. uyt den Propheet Isaias. Cap. 7.

In die daghen: den Heere heeft ghesproken tot Achaz / segghende: Eyscht

Eyscht u een teecken vanden He
uwen Gode/ inde diepte der helle
ofte boven inde hooghde. Ende Ach
heeft ghesept: Jck en sal't niet e
schen/ ende ick en sal den Heere n
tenteeren. Ende hy heeft ghesep
Hoort dan ghy huys van Davi
Ende is't u lieden niet wepnich/ l
menschen moeyelijck te zijn/ dat g
oock mynen Gode moeyelijck z
Daerom sal den Heere selve u e
teecken gheven. Siet eene mag
zal ontfanghen ende baren eenen
ne/ ende synen naem sal Eman
ghenoemt worden. Boter ende
nich zal hy eten/ op dat hy w
t'quaet te verworpen/ ende t'goe
verkiesen.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 1.

IN dien tijde: Den Enghel Gab
is van Gode gesonden in een st
van Galileen/ der welckes naem
Nazareth/ tot een maghet die
houwelijck gegeven was eenen m
die ghenaemt was Joseph/ van D
vids huys: ende den naem der m
ghet was Maria. Ende den Eng
tot haer ingegaen zijnde/ heeft g

seyt: Weest ghegroet ghy vol van gra-
tie/ den Heere is met u: ghebenedijt
zijt ghy onder de vrouwen. De wel-
ke als sy 't ghehoort hadde/ is onstelt
ghewreest door syn woordt/ eñ dachte
hoedanich dese groete was. Ende de
Enghel heeft haer gheseyt. En vreest
niet Maria: want ghy hebt gratie
ghevonden by Gode. Siet ghy zult
in u lichaem ontfanghen/ eñ eenen so-
ne baren/ eñ synen naem heeten Je-
sum. Dese zal groot zijn/ eñ zal de so-
ne des Alder-hooghsten ghenoemt
worden. Ende den Heere Godt zal
hem Davidts syns vaders stoel ghe-
ven/ ende hy zal in't huys van Ja-
cob regneren inder eeuwicheyt/ ende
syns rijcks en zal geen eynde wesen.
Ende Maria heeft geseyt totten En-
ghel: Hoe zal dat gheschieden/ want
ick geenen man en bekenne? Ende den
Enghel antwoordende/ heeft haer
gheseyt: Den H. Gheest zal van bo-
ven in u comen/ eñ de cracht des Al-
der-hooghsten zal u overschaduwen:
ende daerom het Heyligh dat uyt u
zal ghebooren worden/ zal Godts So-
ne ghenoemt worden. Ende siet Eli-
zabeth u Nichte: die heeft oock ont-
fanghen

fanghen eenen sone in haren ouderdom: ende dese maent/is haer de seste die onvruchtbaer ghenoemt wordt: want geen dinck en zal by Gode onmoghelijck zijn. Ende Maria heeft ghesept: Siet de Dienst maeght des Heeren: my gheschiede na u woordt.

Op den Feest-dagh van S. Marcus.

Epistel ghelijck op den Feest-dagh van S. Mattheus fol. 219. Evangelie ghelijck op den Feest-dagh van S. Lucas, fol. 213.

Op den Feest-dagh van S. Philips ende Jacob.

Epistel uyt t'boeck Sapien. *Cap.* 5.

DIe rechtveerdighe zullen staen met grooter volstandicheyt teghen de ghene diese benauwt hebben: ende die haren aerbeyt verworpen hebben. Dit siende zullen verbaest worden met eene grouwelijcke vreese, ende zullen verwondert zijn van de onversienlijcke vertooninghe der onverwachter salicheyt/ segghende by haer selven berouw hebbende/ en van benautheyt haers gheests suchtende.

tende. Dit zijnse die wy somtijts in spot hebben ghehadt / ende in gelijckenisse der lacheringhe. Wy onverstandighe achteden haerlieder leven te wesen rasernije / ende haerlieder eynde sonder eere. Siet hoe sy gherekent zijn onder de kinderen Gods: en onder de Heyligen is haerlieder deel.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 14.

In den tijdt: Iesus heeft ghesept tot syn Discipelen: En laet u herte niet ontstelt zijn. Ghelooft ghy in Godt: ghelooft oock in my. In mijns Vaders huys zijn veel wooninghen. Waer't anders / ick soude u ghesept hebben: want ick gae u lieden plaetse bereyden. Ende ist dat ick wech gae / ende u plaetse zal bereydt hebben: ick zal wederkomen / ende u tot my nemen / op dat ghy mooght zijn daer ick ben. Ende waer ick henen gae / dat weet ghy / ende ghy weet den wech. Thomas sept tot hem: Heere wy en weten niet waer ghy henen gaet / ende hoe connen wy den wech weten? Iesus sept tot hem: Ick ben den wech / de waerhept / ende het leven. Niemant en comt totten Vader / dan

dan door my. Waer't dat ghy my ghekent hadt / ghy soudt mynen vader oock ghekent hebben: ende van nu voort zuldy hem kennen/ende ghy hebt hem ghesien. Philippus seyt tot hem: Heere toont ons den vader / en t'is ons ghenoech. Jesus seydt tot hem: ben ick soo langhen tijdt met u lieden/ende en hebdy my niet gekent? Philippe die my siet / die siet oock den vader? Ende hoe seght ghy: Thoont ons den vader? En ghelooft dy niet dat ick inden vader ben / ende den vader in my is? De woorden die ick u spreke / en spreke ick van my selven niet. Maer den vader in my blijvende / doet de wercken. En ghelooft dy niet dat ick inden vader ben/ende den vader in my is? Oft anders soo ghelooft om der wercken wille. Voorwaer / voorwaer segghe ick u: Die in my ghelooft / de wercken die ick doe/ zal hy oock doen: ende zal meerder doen dan dese: want ick gae totten vader. Ende al wat ghy vanden vader begheert in mynen naem / dat zal ick doen.

Op den Feest-dagh des H. Cruys bindinghe.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Philippensen. *Cap.* 2.

Soeckt vooz op den Palm-Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 3.

IN dien tijde: Daer was een mensche vanden Phariseen / ghenaemt Nicodemus / een Prince der Joden. Dese is des nachts tot Jesum ghecomen: en heeft hem ghesept. Rabbi/ wy weten dat ghy een meester zijt van Gode ghecomen. Want niemant en kan dese teecken doen / die ghy doet / ten zy dat Godt met hem zy. Jesus heeft gheantwoozt ende hem ghesept: Voozwaer / voozwaer segghe ick u: ten zy dat iemant anderwerf ghebozen wozde / soo en kan hy het rijck Godts niet sien. Nicodemus sepde tot hem: Hoe kan een mensch ghebozen wozden als hy out is? kan hy wederom in syns moeders lichaem gaen / ende herbozen wozden? Jesus heeft gheantwoozt: Voozwaer / voozwaer ick segghe u: ten

ten zy dat iemandt herboren worde uyt den water ende den Heylighen Gheest / soo en kan hy niet ingaen in't rijcke Godts. Dat uyt den vleesch gheboren is / dat is vleesch : ende dat uyt den gheest gheboren is / dat is gheest. En verwondert u niet om dat ick u gheseyt hebbe : Ghy moet wederom gheboren worden. Den gheest blaest daer hy wilt : ende ghy hoort sijn stemme / maer ghy en weet niet van waer hy comt / ende waer hy henen gaet. Alsoo is een yeghelijck die gheboren is uyt den gheest. Nicodemus heeft gheantwoort / ende hem ghesept : Hoe konnen dese dinghen gheschieden ? Iesus heeft gheantwoort ende hem ghesepdt : Ghy zijt een meester in Israel / ende en weet ghy dese dinghen niet ? Voorwaer / voorwaer segh ick u : wy spreken dat wy weten / ende ghetuyghen dat wy ghesien hebben : ende ghy en ontfanght ons ghetuyghenis niet. In dien ick u aertsche dinghen ghesept hebbe / ende ghy en ghelooft niet : hoe suldy ghelooven / is't dat ick u hemelsche dinghen segghe ? Ende nie-

mant en isser opghevaren ten he-
mel: dan die van den hemel neder
ghedaelt is / den Sone des mensche/
die in den hemel is: Ende ghelijck
Moyses t'serpent verheven heeft
in de woestijne: alsoo moet den Sone
des menschen verheven worden: op
dat alle die in hem ghelooft niet ver-
loren en gae / maer het eeuwich le-
ven hebbe.

Op den Feest-dagh van S. Jan Baptist.

Epistel uyt den Propheet Isaias.

Cap. 49.

DIt seydt den Heere: Hoort ghy
eylanden ende ghy volcken van
verre luystert toe. Den Heere heeft
my van den buyck gheroepen: van
mijns moeders buyck heeft hy
mijns naems ghedachtich gheweest.
Ende hy heeft mynen mondt ghe-
stelt als een scherp sweerde / in de
schaduwe van zijnder handt heeft
hy my beschermt: ende heeft my ghe-
stelt als een uytghekoren pijl. In
synen pijl-koker heeft hy my ghe-
borghen: ende heeft my ghesept:
Mynen knecht zijt ghy Israel: want
in u

In u zal ick glorieren. Ende nu dit seyt den Heere / scheppende my uyt den buyck hem tot eenen knecht. Ick heb u ghegheven tot een licht der Heydenen : op dat ghy myn salicheyt zijn soudt tot het uytterste der aerden. De Coninghen zullen sien / ende de Princen zullen te samen opstaen / ende zullen aenbidden den Heere / ende den heylighen van Israel / die u verkoren heeft.

Evangelie by S. Lucas. *Cap. 1.*

DEn tijdt des barens van Elizabeth is vervult ghewee st : ende sy heeft ghebaert eenen sone. Ende haer ghebueren ende maghen hebben ghehoort / dat den Heere syn bermherticheydt groot met haer ghemaeckt hadde : ende sy verblijden hen met haer. Ende het is gheschiedt: op den achtsten dagh zijn sy ghekomen om t' kindt te besnijden : ende sy noemden hem met syns vaders naem / Zacharias. Ende syn moeder antwoordende heeft gheseyt : Gheensins / maer hy zal Joannes ghenaemt worden. Ende sy hebben tot haer gheseyt : daer en

is niemant in u maeschap die met sulcken naem ghenoemt wordt. Ende sy wenckten synen vader hoe hy hem wilde ghenoemt hebben. Ende eysschende een schrijf-tafelkeo / heeft gheschreven / segghende: Joannes is synen naem. Ende sy zijn allegaeder verwondert gheweest. Ende terstondts is synen mondt ende syn tonghe gheopent ende hy sprack / ghebenedijdende Godt. Ende daer is een vreese ghecomen over allen haer ghebueren: ende dese woorden worden over al't gheberghte van Judeen vermaert. Ende alle die dit ghehoort hadden / namen't ter herten / segghende: Wien meyndy zal dit kindt wesen? Ende de hande des Heeren was met hem. Ende Zacharias synen vader is vervult gheweest met den H. Gheest: ende heeft ghepropheteert / segghende: Ghebenedijt zy den Heere Godt van Israel: want hy heeft besocht / ende ghedaen de verlossinghe zijns volcks.

Op den Feest-dagh van H. Peeter ende Paulus.

Epistel uyt de wercken der Apostelen, Cap. 12.

In die daghen: Den Coninck Herodes heeft (macht uytghesonden op dat hy sommighe vander kercken soude verdrucken. Ende hy heeft Jacobum Joannes broeder met den sweerde ghedoodt. Ende siende dat het den Joden behaeghde / heeft daer toe ghedaen dat hy Petrum oock soude vanghen. (Ende het waren de daghen der ongheheefder brooden.) Den welcken als hy ghevanghen hadde / heeft hem in den kercker ghesonden / leverende hem te bewaren aen vier vierlinghen krijchs-knechten: willende hem na Paesschen den volcke voorts brenghen. Ende Petrus worde in den kercker bewaert: maer t'ghebedt gheschiede sonder ophouden vander kercken tot Godt voor hem. Ende als hem Herodes soude voort brenghen / op den selven nacht was Petrus slapende tusschen twee crijchs-knechten / ghebonden met twee ke-

tenen: ende de bewaerders voor de
doze bewaerden den kercker. Ende
siet / den Enghel des Heeren heeft
by hem ghestaen: ende een licht
heeft in de woonstede ghescheneu.
Ende Petrus zijde ghestaghen heb-
bende heeft hem ghewectkt / segghen-
de: Staet rasschelijck op. Ende de
ketenen zijn ghevallen van sijnen
handen. Ende den Enghel heeft tot
hem gesept: Gozdt u / en doet u kou-
sen aen. Ende hy heeft alsoo ghedaen.
Ende hy heeft hem ghesept: Doet u
kleedt om / eñ volght my: Ende uyt-
gaende volghde hy hem: ende en wist
niet dattet waer was datter ghe-
daen worde door den Engel. Maer hy
meynde dat hy een visioen sach. En-
de gaende door d'eerste ende tweede
wacht / zijn sy ghekomen tot de yse-
re poorten / die ter stadt waerts leyt:
de welcke van selfs hen lieden gheo-
pent is. Ende uytgaende / zijn een
strate voorts ghegaen: ende ter-
stont is den Enghel van hem ghe-
scheyden. Ende Petrus tot hem
selven ghekomen zijnde / heeft ghe-
sept: Nu weet ick waerachtelijck /
dat den Heere sijnen Enghel ghe-
sonden

fonden heeft: ende heeft my uyt Herodes handt verlost / ende van alle verwachtinghe des Jodtschen volcx.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 16.

IN dien tijde: Jesus is ghecomen.
Soeckt voor op den Feest-dagh van S. Peeters stoel. Fol. 183.

Op den Feest-dagh van onser L. Vrouwen Visitatie.

Epistel uyt t'boeck der Cant. *Cap.* 2.

SIet dese komt springhende op de berghen / over-springhende de heuvelen. Myn beminde is ghelijck een capret / ende een hindeken der herten. Siet hy staet achter onsen muer / siende door de vensteren: van verre siende door de tralien. Siet mynen beminden / spreeckt tot my: Staet op / haest u myn vriendinne / myn duyve / myn schoone: ende comt: Want den winter is nu voorby / den reghen is over / ende vergaen. De bloemen zijn in ons lande ghesien: den tijdt des snoeyens is aen ghecomen. De stemme der tortelduyven is in ons landt ghehoort: den vijgh-boom heeft syn

 knoppen

knoppen voort ghebracht: de bloeymen de wijngaerden hebben haeren reuck ghegheven. Staet op myn vriendinne, myn schoone: ende komt. Myn duyve in de gaten der steenrotsen / in het hol van den muer / thoont my u aensicht: laet u stemme in myn ooren klincken. Want u stemme is soet / ende u aensicht schoon.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 1.

IN dien tijde: Maria opstaende / is met haesten wech gegaen naer't gheberghte / in een stadt van Juda: ende is inghegaen in Zacharias huys / ende heeft Elizabeth gegroet. Ende t'is ghescheidt: als Elizabeth de groete van Maria ghehoort hadde: dat haer kindt uyt vreughden opghesprongen heeft in haer lichaem. Ende Elizabeth wordt vervult met den heyligen Gheest / ende heeft met luyder stemmen gheroepen / ende ghesept: Ghebenedyt zijt ghy onder de vrouwen / ende ghebenedijt is de vrucht uws lichaems. Ende van waer komt my dit / dat myns Heeren moeder tot my komt? Want siet /

ftet / soo als de stemme uwer groe-
tinghen in myn ooren ghekomen is/
heeft het kindt van vreughden op-
ghesprongen in myn lichaem. Ende
saligh zijdy die ghelooft hebt:
want de dinghen zullen volbrocht
worden / die u vanden Heere ghe-
seyt zijn. Ende Maria heeft ghe-
seyt: Myn ziele maeckt groot den
Heere. Ende mynen gheest heeft hem
verheught in Godt mynen Saligh-
maecker.

Op den Feest-dagh van H. Maria Magdalene.

Epistel uyt t'boeck der Cantijcken.

Cap. 3.

ICk zal opstaen / ende de Stadt om-
gaen: door de wycken ende stra-
ten zal ick soecken dien myn ziele be-
mint. Ick heb hem ghesocht: ende
niet ghevonden. De wachters die
de Stadt bewaren / hebben my ghe-
vonden. Hebdy niet ghesien dien
myn ziele bemindt? Als ick hen een
luttelken voorby ghegaen was / heb
ick vonden den ghenen die myn zie-
le bemindt. Ick heb hem ghehouden
ende en zal hem niet laten gaen / tot

dat ick hem binnen brenghe in myns moeders huys / eñ in de slaep-kamer der ghener die my ghebaert heeft. Ick beswere u ghy dochteren van Jerusalem by de reeën / ende herten der velden : dat ghy myn lief niet en weckt / noch wacker en maeckt / tot dat sy selve wilt. Stelt my als een teecken op u herte / als een teecken op uwen arm : want de liefde is sterck als de doodt : de jalousheyt is hert als de helle. Haer lampen zijn als lampen des viers / ende der vlammen. Veel wateren en hebben de liefde niet konnen uyt blusschen : noch de vloeden en zullense niet overvallen. Is't dat een mensch alle t'goedt zijns huys gheeft voor de liefde : als niet zal hy dat versmaden.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 7.

In dien tijde : een vande Phariseen badt Jesum dat hy met hem eeten soude. Ende in des Phariseus huys ghegaen zijnde / is ter tafelen ghesetten. Ende siet een vrouwe / die een sonderesse was in de Stadt / als sy verstaen heeft dat Jesus ghesetten was ten maeltijde in

der

des Phariseus huys heeft ghebr
een alabaster en busse met salve :
de staende achter neffens syn
ten : heeft met traenen begonst
voeten nat te maken : ende dro
dese met den hayre haers ho
ende kuste syn voeten / ende sa
se met de salve. Ende dit siende
Phariseus die hem ghenoodt
de / heeft in sy selven ghespro
segghende : Waer desen eenen
pheet / hy soude immer wel we
wie ende hoedaenich dese vrouw
die hem gheraket : want sy een
derisse is. Ende Jesus antwoorde
heeft tot hem ghesept : Simon
heb u wat te segghen. Ende hy
de : Meester seght. Een uyt lee
hadde twee schuldenaren / den e
was schuldigh vijf hondert pen
ghen / ende d'ander vijftigh. E
als sy niet en hadden daer med
sy betalen mochten / heeft hy't
beyden quyt ghescholden. Wie
heeft hem alder-meest lief? Si
antwoordende / heeft ghesept :
meyne / dat de ghene die hy m
quyt ghescholden heeft. End
heeft hem ghesept. Ghy hebt r

ghevoordeelt. Ende omghekeert zijnde tot der vrouwen / heeft tot Simonem gheseyt: Siedy dese vrouwe? Ick ben in u huys ghecomen / ghy en hebt mijne voeten gheen water ghegheven: maer dese heeft met tranen mijn voeten nat ghemaeckt / ende met haren hayre ghedrooght: Ghy en hebt my gheenen kus ghegheven: maer dese en heeft niet op ghehouden / van dat sy in ghecomen is / mijn voeten te kussen. Mijn hooft en hebdy met olie niet ghesalft: maer dese heeft met salve mijn voeten ghesalft. Daerom segghe ick u: Haer worden veel sonden vergheven / om dat sy seer bemindt heeft: Maer den welcken min vergheven wordt / die bemindt my. Ende hy heeft tot haer gheseyt: U sonden worden u vergheven. Ende die daer t'samen ter tafelen saten / begonsten te segghen in haer selven: Wie is desen die oock de sonden vergheeft? Ende hy heeft totter vrouwen gheseyt: U gheloove heeft u saligh ghemaeckt: gaet in vrede.

Op den Feest-dagh van S. Jacob.

Episteel uyt den 1. brief van S. Paulus totten Corinthen. Cap. 4.

BRoeders. Ick meyne / dat Godt ons Apostelen de laetste ghetoont heeft / als die ter doodt toegheschickt zijn: want wy zijn een toonsel ghe-worden der werelt / ende de Enghelen / ende de menschen. Wy zijn dwaes om Christus wille: maer ghy zijt voorsienich in Christo. Wy zijn kranck: maer ghy zijt sterck. Ghy zijt edel: maer wy onedel. Tot deser uren toe zijn wy oock hongherich / ende dorstich / ende naeckt: ende worden met vuysten gheslaghen / ende zijn sonder seker stede / ende wy arbeyden werckende met onsen handen. Wy worden vermaledijdt: ende wy ghebenedijden: Wy lijden vervolginghe: ende wy verdraghent. Wy worden ghelastert: ende wy bidden. Als vuylnisse van deser werelt zijn wy ghewordem / aller menschen verworpsel tot noch toe. Dit en schrijf ick u lieden niet / om dat ick u beschamen soude: maer ick

ver

vermane u als myn alder-liefste kinderen. Want al hebdy thien duysent leer-meesters in Christo / maer ghy en hebt niet veel vaders: Want in Christo Jesu heb ick u lieden door het Evangelie voort ghebracht.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 10.

IN dien tijde: De moeder der kinderen van Zebedeus is met hare sonen tot Jesum ghecomen / aenbiddende ende begherende wat van hem. Den welcken haer gheseyt heeft: Wat wildy? Sy seyde hem: Seght / dat dese myn twee sonen / sitten d'een aen u rechte handt / ende d'ander aen u slincke handt in u rijck. Eñ Jesus antwoordende heeft geseyt: Ghy en weet niet wat ghy begheert. Kont ghy drincken den kelck den welcken ick drincken zal? Sy seggen hem: Wy connen. Hy heeft henlieden gheseyt: Mynen kelck zuldy wel drincken: maer te sitten aen myn rechte oft slincke handt / en staet my niet toe u lieden te gheven: maer den ghenen die't van mynen vader bereyt is.

Op den Feest-dagh van S. Peeters banden.

Epistel.

In die daghen. Den Koninck Herodes heeft.

Soeckt voor op den Feest-dagh van S. Peeter ende Paulus. Fol. 199.

Evangelie.

In dien tijdt; Jesus is ghecomen inde palen van Cesarien / etc.

Soeckt voor op den Feest-dagh van S. Peeters stoel. Fol. 183.

Op den Feest-dagh van S. Laureys.

Epistel uyt den 2. brief van S. Paulus totten Corinthen, *Cap.* 9.

BRoeders: Die spaerlijck saeyt / zal oock spaerlijck maeyen. Ende die in benedictien saeyet / zal vande benedictien oock maeyen. Een peghelijck na dat hy in syn herte ghesthicht heeft: niet uyt droefheydt oft noot. Want Godt bemindt den blijmoedighen ghever. En Godt is machtigh alle gratie te doen overvloedigh zijn in u lieden: op dat ghy in alles altijt al-

alle ghenoechsaemheydt hebbende / overvloedigh mooght zijn tot alle goet werck / gelijcker gheschreven is. Hy heeft uyt ghestroyt / hy heeft den aermen ghegheven: syn rechtveerdicheyt blijft inder eeuwicheyt der eeuwichede. Ende die den saeyere t'saet gheeft / zal oock broot om t'eten gheven. Ende zal u lieden saet vermenichvuldighen: ende vermeerderen het ghewas der vruchten uwes rechtveerdicheydt.

Evangelie by S. Ian. Cap. 12.

IN dien tijde: Jesus heeft gheseyt tot syn Discipelen: Voorwaer voorwaer ick segghe u lieden: ten zy dat het terwen graen in d'aerde vallende / sterve: soo blijft het alleen. Maer is't dat versterft: soo brenghet veel vrucht voort. Die zijn ziele bemindt / zalse verliesen: ende die syn ziele haet in dese wereldt / die bewaertse ten eewighen leven. Soo wie my dient die volghe my: ende daer ick ben / daer zal mynen dienaer oock wesen. Soo wie my dienen zal / dien zal myn vader / die inde hemelen is / eeren.

Op den Feest-dagh van onse L. Vrouwen Hemel-vaert.

Epistel uyt t' boeck Ecclesiast.

Cap. 24.

IN alle dese heb ick ruste ghesocht: ende in de erffenisse des Heeren zal ick woonen. Doen heeft my ghebo-den ende gheseyt den Schepper van alle dinghen/ ende die my gheschapen heeft/ heeft in myn tabernakel ghe-rust/ ende heeft my gheseyt: Woont in Jacob/ ende wordet in Israel gheerfte/ ende schiet wortelen in myn uytverkorenen. Van den beghinne ende voor de eeuwen ben ick ghe-schapen/ ende tot de toecomende wereldt en zal ick niet ophouden/ en-de in de heyligh- ghemaeckte woo-ninghe heb ick voor hem ghedient. Ende alsoo ben ick in Sion ghebe-stight: ende in de gheheylichde Stadt heb ick desghelijcks gherust: ende in Jerusalem is myn macht. Ende ick ben ghewortelt in het eerlijck volck, ende in de deelen myns Godts is de erffenisse van dien: ende in de vol-heydt der Heylighen is myn ont-houdinghe. Ick ben verheven als eenen

eenen ceder-boom in Libano: ende als een cypresse-boom op den bergh Sion. Ick ben verheven ghelijck eenen pal-boom in Cades: ende als een plantinghe der roosen in Jericho. Ghelijck eenen schoonen olijf-boom in de velden: ende ghelijck eenen ahozen-boom ben ick verheven neffens de wateren / in de straten. Ghelijck caneel / ende wel-rieckende balsame heb ick reuck gheheven. Gelijck uytvercozen myrrhe / heb ick soeticheyt des reucks gheheven.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 10.

IN dien tijde: Jesus is ingheganen in een Casteelcken: ende een vrouwe Martha ghenaemt heeft hem ontfanghen in haer huys. Eñ dese hadde een suster ghenoemt Maria: de welcke oock sittende neffens de voeten des Heeren / hoorde syn woorden. Ende Martha was sorghvuldighlijck becommert met veel dienens. De welcke ghestaen heeft ende ghesept: Heere / en achte ghy dat niet / dat myn suster my alleen heeft laten dienen? Seght haer dan dat sy my helpe. Ende de Heere antwoorde ende

heeft

heeft haer ghesept: Martha / Martha / ghy zijt sorghvuldich / ende wordt ongerustelijck becommert met veel dinghen. Maer / een isser van noode. Maria hevet beste deel vercoren: het welck van haer niet en zal wech ghenomen worden.

Op den Feest-dagh van S. Bartholomeus.

Epistel uyt den 1. brief van S. Paulus totten Corinthen. *Cap.* 12.

BRoeders. Ghy zijt het lichaem Christi ende leden van het lit. Eñ Godt heeft sommighe in de Kercke ghestelt: ten eersten Apostelen / ten tweeden Propheten / ten derden Leeraers / daer nae krachten / daer nae de gratien der gesondt-makinghen / behulpsaemheden / regeeringhen / verscheyden tonghen: uytlegghinghen der talen. Zijn't alle Apostelen? Zijn't alle Propheten? Zijn't alle Leeraers? Zijn't alle mirakel-doenders? hebben sy alle de gratie van ghesont te maken? spreken sy alle met verscheyden talen: Zijn't alle beduyders? Maer zijt vierich nae beteren gaven.

Evan-

Evangelie by S. Lucas. Cap. 6.

IN dien tijde: Jesus is uyt ghegaen op den bergh om te bidden: ende hy was over-nachtende in Godts ghebede. Ende als't dagh gheworden was / heeft hy syn Discipelen gheroepen: ende heeft er twaelve uyt hen-lieden ghecosen / die hy oock Apostelen ghenoemt heeft. Simonem den welcken hy ghenoemt heeft Petrum ende Andream synen broeder: Jacobum ende Joannem / Philippum ende Bartholomeum / Mattheum ende Thomam / Jacobum Alpheus sone / ende Simonem / die ghenoemt wordt Zelotes / ende Judam Jacobus sone / ende Judam den Iscarioten die den verrader ghe-weest heeft. Ende afkomende met hen-lieden / heeft ghestaen in een veldtachtighe plaetse: ende de schare synder discipelen / ende een groote menichte des volckx van alle't landt van Judeen ende Jerusalem / ende die aen de zee ligghen / ende van Tyro ende Sidon: die ghecomen waren om dat sy hem hooren souden / ende ghenesen worden van haer ghe-brekẽn.

breken. Eñ die van onsuyvere geesten ghequelt waren/ die worden ghenesen. Eñ alle de schare socht hem te raken: want daer ginck een kracht uyt van hem/ ende maeckte se alle ghesont.

Op den Feest-dagh van S. Jans onthoofdinghe.

Epistel uyt den Propheet Hierem. Cap. 1.

IN die daghen. Het woort des Heeren is tot my gheschiet segghende: Omgort u lendenen/ende spreeckt tot Juda al dat ick u ghebiede. Eñ vreest niet van haerlieder aensicht: want ick en sal u haerlieder aensicht niet doen vreesen. Want ick heb u heden ghegheven tot een vaste stadt/ ende tot een ysere columne/ eñ tot eenen metaelen muer/ over t'aertrijck/ de Coninghen van Juda/ hare Princen ende Priesteren/ ende alle den volcke des landts. Ende sy zullen teghen u strijden/ ende sy en zullen u niet verwinnen: want ick ben met u (seyde den Heere) om u te verlossen.

Evangelie by S. Marcus. Cap. 6.

IN dien tijde. Herodes heeft ghesonden ende Joannem doen vanghen: ende hem in den kercker ghebonden / om Herodias sijns broeders Philippi huysvrauwe wille: om dat hy die ghetrouwt hadde. Want Joannes seyde tot Herodes / Ten is u niet gheoorloft te hebben uwes broeders huys-vrauwe. Ende Herodias leyde hem laghen: ende wilde hem dooden: maer sy en konde niet. Want Herodes vreesde Joannem / wetende datter een rechtveerdigh ende heyligh man was: ende bewaerde hem: ende hem ghehoort hebbende dede hy vele / ende hoorde hem gheerne. Ende alsser eenen bequamen dagh gecomen was / heeft Herodes een avondtmael van synder gheboorten ghegheven den Princen ende Hoof-mannen over duysent / ende den principaelsten van Galileen. Ende doen de dochter van de selve Herodias binnen ghekomen was / ende ghedanst hadde / ende Herodi dat behaeghe hadde / ende ooc mede den ghenen die daer ter mael-

tijdt

tijdt saten: heeft den Koninck tot de dochter ghesept: Begheert van my dat ghy wilt: ende ick zal't u gheven. Ende hy heeft haer ghesworen: alle dat ghy begheeren zult / zal ick u gheven / al waer't de helft van myn rijck. De welcke als sy uut ghegaen was / heeft tot haer moeder gesept: Wat zal ick begheeren? Ende sy heeft ghesept: Het hooft van Joannes den dooper. Ende als sy terstondt tot den Coninck met haesten binnen ghekomen was: heeft begheert / segghende: ick wille dat ghy my terstondt gheeft t'hooft van Joannes den dooper in een schotel. Ende den Coninck is bedroeft gheweest. Nochtans om den eedt / ende om de ghene die daer t'saemen ter maeltijdt saten / en heeft haer niet willen bedroeven / maer seyndende den scherprechter / heeft gheboden dat men syn hooft brenghen soude in een schotel. Ende die heeft hem onthalst inden kercker. Ende heeft syn hooft ghebrocht in een schotele: ende dat ghegheven de dochter: ende de dochter heeft haer moeder ghegheven. T'welck als syn discipelen ghehoort

hebben / zyn ghecomen ende hebben syn lichaem ghehaelt: ende dat ghe-leydt in een graf.

Op den Feest-dagh van onse L. Vrouwen gheboorte.

Epistel ende Evangelie ghelijck op den Feest-dagh der ontfanghenisse. Fol. 171.

Op Heyligh Cruys Verheffinghe.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Philippensen.

Ghelijck op den Palm Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 12.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesept tot de scharen der Joden. Nu is't des wereldts oordeel. Nu sal de Prince der wereldt uytghewo rpen worden. Ende is't dat ick verheven worde vander aerden / sal alle dinghen tot my selven trecken. Ende dit seyde hy / te kennen ghevende wat doot hy sterven soude. De schare heeft hem gheantwoordt: Wy hebben ghehoort uyt de wet / dat Christus inder eeuwicheydt blijft: en hoe seght ghy

gy: Den Sone des menschen moet ver-
heven worden? Wie is dien Sone des
menschen? Jesus dan heeft henlieden
ghezeyt. Noch een luttel tijts is 't in u-
lieden het licht. Wandelt de wijle ghy
het licht hebt: op dat u de duysternis-
sen niet en bevanghen. Ende die in
duysternissen wandelt / en weet niet
waer waerts hy gaet. De wijle dat ghy
het licht hebt / ghelooft in het licht /
op dat gy kinderen des lichts moght
wesen.

Op den Feest-dagh van S. Mattheus.

Epistel uyt den Propheet Ezech. Cap. 1.

De ghelijckenisse des aensichts
der vier dieren: was eens men-
schen aensicht / ende eens leeuws aen-
sicht aen de rechte zijde van hen vie-
ren: maer eens ossen aensicht was
aen de slincke zijde van hen vieren:
ende des arents aensicht was boven
hen vieren. Ende haer aensichten en
haer vleughelen waren boven uytge-
streckt: de twee vleughelen van elck
dier worden t'samen ghevoeght / en-
de de twee bedeckten haer lichamen.

Ende een aenghesicht van den Aren-
de/ boven syn aensichte. Waer het
dwinghen des gheests was/ derwaerts
ghinghen sy/ ende sy en keerden niet
wederom als sy wandelden. Ende de
ghelijckenisse der dieren ende haer
ghedaente was als van brandende
kolen des viers/ ende als de ghedaen-
te van lampen. Dit was het al om-
loopende ghesicht in't midden der
dieren: een blinckende vier des viers/ en-
de uyt den viere eenen blixem uytko-
mende. Ende de dieren ginghen/ ende
keerden wederom in de ghelijckenisse
van eenen schijnende blixem.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 9.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesien
eenen mensche sittende in het tol-
huys ghenaemt Mattheus/ ende sey-
de hem: Volght my. Ende hy opstaen-
de heeft hem ghevolght. Ende t'is
ghesciedt/ doen hy in't huys ter ta-
felen sat: siet veel Publicanen ende
sondaers daer komende/ saten met
Jesu ende syn Discipelen ter tafe-
len. Ende de Phariseen dit siende/
seyden tot syn Discipelen: Waerom
eet u meester met de Publicanen ende
sondaers?

sondaers? Maer Jesus dit hoorende heeft ghesept: De medicijn en is den ghesonden niet van noode / maer den ghenen die qualijck te passe zijn. Gaet dan henen ende leert wat dat is: Ick wil bermhertichepdt ende niet sacrificie. Want ick en ben de rechtveerdighe niet comen roepen / maer de sondaren.

Op den Feest-dagh van S. Michiel.

Epistel uyt t'boeck der Openbaringhen. *Cap.* 1.

IN die daghen: Godt heeft te kennen ghegheven t'ghene dat geringe moet ghesthieden / sprekende door sijnen Enghel tot sijnen dienaer Joannem: die ghetupghenis gheghevcn heeft den woorde Godts: ende t'ghetupghenis Jesu Christi / al wat hy ghesien heeft. Saligh is hy die leest / ende hoort de woorden deser Prophetie: ende bewaert de dinghen: dier in ghescheeven zijn. Want den tijdt is nae by. Joannes den seven Kercken die in Asien zijn. Gratie zij u ende vrede van hem die is / ende die was / ende die komen zal: ende

van de seven gheesten die voor't aen-
schijn van synen throon zijn: ende
van Jesu Christo / die een ghetrouw
ghetuyghe is / de eerst ghebozen der
dooden / ende een Prince van de co-
ninghen der aerden: die ons lief ghe-
hadt heeft / ende ons ghewasschen
van onse sonden in sijn bloet.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 18.

In dien tijde. De discipelen zijn tot
Jesum ghecomen / segghende. Wie
meyndi dat de meeste is in't rijck
der hemelen? Ende Jesus een kleyn
kindt tot hem roepende / heeft dat
ghestelt in't midden van hen / ende
heeft ghesept: Voorwaer segghe ick
u: ten zij dat ghy bekeert wordt / en-
de wordt als kleyn kinderen: ghy
en zult in't rijck der hemelen niet ko-
men. Daerom soo wie hem veroodt-
moedight / ghelijck dit kleyn kindt:
die is de meeste in't rijck der hemelen.
Eñ soo wie een sulck kleyn kindt ont-
fanghe in mijnë naem: die ontfanght
my. Maer soo wie een van desen kley-
nen die in my ghelooven verarghert:
het waer hem beter dat eene molen-
steen aen synen hals ghehanghen wa-

de/ende verdroncken worde inde diepte der zee. Wee der wereldt vande verargheniſſen. Want het is van noode datter verargheniſſen komen. Maer nochtans wee dien mensche / door de welcken de verarghenisse komt. Maer is't dat u handt oft uwen voet u verargert: snijt dien af/ eñ worpten van u. Het is u beter totten leven in te gaen kranck oft kreupel/ dan twee handen ende twee voeten hebbende in't eeuwich vier ghewolpen te worden. Ende is't dat u ooghe u verargert: treckse uyt / ende worpse van u. Het is u beter met een ooghe totten leven in te gaen / dan twee ooghen hebbende inde helle des viers geworpen te worden. Siet dat ghy niet en versmaet een van dese kleynen. Want ick segghe u: dat haer Enghelen altijdt sien t'aenschijn mijns Vaders die inde Hemelen is.

Op den Feest-dagh van S. Lucas.

Epistel uyt den 2. brief van S. Paulus totten Corinthen. *Cap.* 8.

Broeders. Ick dancke Godt / die de selve sorghvuldicheyt voor u

lieden in Titus herte ghegheven heeft: want hy de vermaninghe aenghenomen heeft: maer als hy sorchvuldigher was/ is hy van selfs tot u lieden gereyst. Wy hebben oock met hem ghesonden onsen broeder / wiens lof is in t' Evangelie / door alle de Kercken: Eñ dat niet alleen: maer hy is oock gheordineert vande Kercken een mede-gheselle onser pelgrimagien / tot dese gracie die van ons bedient wordt / ter glorien des Heeren / ende onses bereyt-ghesichteen wille: schouwende dit / dat ons niemandt en lastere in dese volheydt / die van ons bedient wordt ter glorien den Heeren. Want wy besorghen goede dinghen: niet alleen voor Gode: maer oock voor de menschen. Ende wy hebben oock met haer ghesonden onsen broeder / den welcken wy bevonden hebben / dicktwils in veel dinghen seer sorghvuldigh te zijn: maer nu noch veel sorchvuldigher / door het groote vertrouwen van u lieden: t' zy van Titus weghen die myn gheselle is / eñ onder u lieden een helper: oft van onser broeders die Apostelen zijn ter Kercken / ende der eere Christi. Daerom wilt de bewijsinghe

linghe uwer liefden ende onser glo-
rien van u-lieden / in hem bethoonen
in't aenschouwen vande wercken.

Evangelie by S. Lucas. Cap. 10.

IN dien tijde: Den Heere heeft er noch twee-en-tseventich andere ghekozen: ende heeft die twee ende twee ghesonden voor sijn aensicht / in alle stede ende plaetse daer hy komen soude. Ende hy seyde hen-lieden: Den ooghst is wel groot: maer de werck-lieden zijn luttel. Daerom biddet den Heere des ooghst / dat hy werck-lieden in sijnen ooghst sende. Gaet henen: siet ick sende u ghelijck lammeren onder de wolven. En wilt gheen borse draghen noch male / noch schoenen: ende en groet niemant op den wech. In wat huys ghy inne gaet seght eerst: Vrede zij deser huyse. Eñ is't dat daer een sone des vrede is / uwen vrede zal op dien rusten: maer is't soo niet / uwen vrede zal weder tot u keeren. Eñ blijft in t'selve huys / etende ende drinckende van dat sy hebben. Want eenen werck-man is sijns loons weerdigh. En wilt niet vertrecken van't een huys in't an-

der. Eñ in wat Stadt dat ghy gaet/ ende sy u ontfanghen / etet dat u voor gheskelt wordt: ende gheneest de siecken die daer in zijn: ende segghet hen-lieden. Het rijck Godts is u lieden na by komen.

Op den Feest-dagh van S. Simon ende Judas.

Epistel uyt den brief van S. Paulus totten Ephesien. Cap. 4.

Broeders. Eenen jegelijcken van ons is gratie gegeven na de mate van Christus ghifte. Daerom seyt hy: Climmende in 't hooghe / heeft hy ghevangen ghelept de ghevangenisse / hy heeft de menschen ghiften ghegheven. Maer dat hy op-gheclommen is: wat is 't dat hy oock eerst neder-ghedaelt is inde onderste deelen der aerden? Die neder-ghedaelt is: de selve is 't oock die op-gheclommen is boven alle hemelen: om dat hy 't al vervullen soude. Eñ hy selve heeft ghegheven sommighe tot Apostelen: ende sommige tot Propheten: maer andere tot Evangelisten: eñ andere tot herders ende leeraers / tot volmakinghe der heylighen / totten wercke des dienst/

dienst / ter stichtinghe van Christus lichaeme: tot dat wy alle over een komen tot de eenicheyt de gheloofs ende der kennissen des Soons Godts / tot eenen volmarckten man / tot de mate des ouderdoms van Christus volcomentheyt.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 15.

IN dien tijde: Jesus heeft gheseyt tot syn Discipelen. Dit gebiede ick u: dat ghy malckanderen lief hebt. Is't dat de wereldt u haet: weet dat sy my eer dan u gehaet heeft. Waer't dat ghy vander werelt hadt gewcest: de wereldt soude dat hare was / lief hebben. Maer want ghy vander wereldt niet en zijt / maer ick hebbe u uyt de wereldt verkozen: daerom haet u de werelt. Gedenckt myns woorts dat ick u gheseyt hebbe. Den knecht en is niet meerder dan synen Heere. Ist dat sy my vervolght hebben: sy zullen u oock vervolghen. Ist dat sy myn woort gehouden hebben: sy zullen uwe oock onderhouden. Maer alle dese dingen zullen sy u doen om mynen naem / om dat sy hem niet en kennen die my gesonden heeft. Maer ick

niet ghecomen / eñ hadde ick hen-lieden niet ghesproken: sy en souden geen sonde hebben. Maer nu en hebbē sy gee gheschulte van haer sonde. Soo wie my haet: die haet oock mynen vader. En hadde ick de wercken onder hen niet ghedaen / die niemant anders gedaen en heeft / sy en souden geen sonde hebben. Maer nu hebben syse ghesien / eñ hebben oock my / ende mynen vader ghehaet. Maer op dat het woort vervult worde dat in haer-lieder wet geschreven is: Sy hebben my sonder oorsake ghehaet.

Op den Feest-dagh van alle Heylighen.

Epistel uyt het boeck der Openbaringhen. Cap. 7.

IN die daghen. Siet ick Joannes heb ghesien eenen anderen Enghel op-klimmende vanden opganck der sonnen / hebbende het teecken des levende Godts. Eñ hy heeft met luyder stemme ghetroepen de vier Enghelen / den welcken ghegheven is te hinderen der aerden / ende der zee / segghende: En wilt gheen hinder doen der aerden eñ der zee / noch den boomen /

men / tot dat wy de dienaren onses Godts teeckenen in hare voorhoofden. Ende ick hebghehoort t'ghetal der gheteeckenden / hondert vier-en-veertigh duysent gheteeckende / uyt alle gheslachten der kinderen van Israel: Uyt den gheslachte van Juda / twaelf duysent geteeckende. Uyt den gheslachte van Ruben / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den gheslachte van Gad / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den gheslachte van Aser / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den geslachte van Nepthali / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den gheslachte van Manasse / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den geslachte van Simeon / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den gheslachte van Levi / twaelf duysent gheteeckende / uyt den gheslachte van Issachar / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den geslachte van Zabulon / twaelf duysent gheteeckende. Uyt den ghcslachte van Joseph / twaelf duysent geteeckende. Uyt den geslachte van Beniamin / twaelf duysent gheteeckende. Hier van heb ick gesien een groote schare / die niemant tellen en conde / uyt allen natien en

gheslachten/ ende volcken ende talen/ staende voor den throon: ende voor l'aensichte des lams/ ghecleedt met witte lange cleederen / ende palmen in haren handen: ende sy riepen met grooter stemmen / segghende: Salicheyt zy onsen Gode / die op de throon sit/ ende den Lamme. Ende alle de Enghelen stonden rontsom den throon/ ende der ouders / ende der vier dieren: ende zyn voor den throon ghevallen op hare aensichten / en hebben God aenghebeden/ segghende: Amen. Ghebenedijdinghe / ende claerheyt / ende wijsheyt/ ende danck-segginghe/ eere ende cracht/ ende sterckheyt sy onsen Gode in der eeuwicheyt der eeuwicheyt. Amen.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 5.

IN dien tijdt: Jesus siende de scharen/ is ghecommen op den berch: ende doen hy ghesetten was/ zijn tot hem ghecomen sijn discipelen/ en heeft sinen mont opghedaen: ende leerde hen/ segghende: Salich zijn de arme van gheeste/ want het rijck der hemelen is hun toe-hoort. Salich zijn de sachtmoedighe: want sy de aerde sullen besitten.

besitten. Saligh zijnse die droevich zijn: want sy sullen vertroost worden. Saligh zijnse die honghere ende dorst hebben van de rechtveerdicheydt: want sy sullen versadet worden. Saligh zijn de bermhertighe: want sy sullen bermhertischeyt verwerven. Salich zijn de suyvere van herten: want sy sullen Godt sien. Salich zijn de vredsamighe: want sy sullen kinderen Gods genoempt worden. Salich zijnse die vervolginghe lijden om de rechtveerdicheyt: want t'rijck der hemelen hen toebehoort. Salich zijt ghy als u de menschen vermaledijden en u vervolgen / ende alle quaet teghen u seggen / lieghende om mijnen wille. Verblijdt en verheught u / want uwen loon is overvloedigh inde hemelen.

Op de gedenckenisse der gelooviger Zielen.

Epistel uyt den 1. brief van S. Paulus totten Corinthen. Cap. 15.

Broeders. Siet ick segh u verborghentheyt: Wy sullen wel alle verrijsen, maer wy en sullen niet alle verandert worden. In eenen stont / in eenen ooghenblick / in de leste

tromp

trompet: want de trompet zal ghe-
clanck gheven ende de dooden zullen
onghecorrumpeert opstaen: ende wy zullen
verandert worden. Want dit verderf-
felijck lichaem moet onverderffelijc-
heyt aendoen, ende dit sterffelijck / aen-
doen onsterffelijckheyt. Ende als dit
sterffelijck de onsterffelijckheyt zal
aen-ghedaen hebben: dan zal ghe-
schieden het woort dattet gheschre-
ven is. De doodt is verslonden in de
victorie? O doodt waer is u steeck-
sel? Het steecksel des doodts is de
sonde: maer de cracht der sonde / is
de wet. Maer Godt zy danck die ons
victorie ghegheven heeft / door Jesum
Christum onsen Heere.

Evangelie by S. Ian, Cap. 5.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesegt
tot de scharen der Joden. Voor-
waer voorwaer ick segghe u: dat de
ure komt ende nu is / dat de dooden
zullen hooren de stemme des Soons
Godts: ende die se hooren / zullen leven.
Want gelijck den Vader t'leven heeft
in sy selven / alsoo heeft hy den sone
gegeven te hebben het leven in sy sel-
ven: eñ heeft hem de macht ghegheven

te

gheopenbaert / om dat hy den Sone des menschen is. En wilt u hier af niet verwonderen; want de ure komt / in de welcke alle die in de graven zijn / de stemme des Soons Gods zullen hooren. Ende die goet ghedaen hebben zullen voorts komen tot de verrijsenisse des levens: maer die quaet ghedaen hebben tot de verrijsenisse des oordeels.

Op den Feest-dagh van S. Marten.

Epistel uyt t' boeck Ecclesiast. Cap. 43.

SIet een groot priester / die in syne daghen den Heere behaeght heeft / en is rechtveerdigh ghevonden: ende ten tyde der gramschappen / is hy de versoeninghe ghewoorden. Daer en is syns ghelijck niemant gevonden / die bewaren soude de wet des Hooghsten. Daerom heeft den Heere met eenen eedt hem doen wassen in syn volck. De benedictie van allen volcken heeft hy op syn hooft ghevestight. Hy heeft hem bekent in syne benedictien: hy heeft hem syn bermherticheyt bewaert: ende hy heeft gratie ghevonden-

der

den voor de ooghen des Heeren: Hy heeft hem groot ghemaeckt int aenschijn der Coningen / ende heeft hem ghegheven de croone der glorien: Hy heeft hem gestelt een eeuwich Testament / ende heeft hem ghegheven een groot Priesterschap / ende heeft hem saligh ghemaeckt in glorien. Te bedienen het Priesterschap / ende te hebben lof in synen naeme / en hem op te offeren eenen weerdighen brande-offer tot eenen reuck der soeticheyt.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 11.

In dien tijde: Jesus heeft ghesept tot syn Discipelen. Niemandt en ontsteeckt een licht / ende stelt dat in t' verborghen / noch onder een koren-vat: maer op eenen kandelaer / op dat de ghene die in komen het licht sien. Het licht uwes lichaems is u ooge. Is dyn ooghe simpel is / u geheel lichaem sal klaer wesen: maer is 't dat de oogh is / t' lichaem zal oock duyster wesen. Daerom siet toe / dat het licht welck in u is / gheen duysternisse en sy. In dien dan dat u lichaem geheel licht is: niet hebbende eenich deel der duysternissen / soo zal 't gheheel licht wesen/

wesen / en gelijck een licht des schijnsels zal't u verlichten.

Op den Feest-dagh van S. Catharine.

Epistel uyt t'boeck Ecclesiastici.

Cap. 51.

Ick zal u belijden Heere Coninck/ en ick zal u mijnen Salighmaker t'samen loven. Ick zal uwen naem belijden/ want ghy zijt my een helper en een beschermer geworden: ende ghy hebt myn lichaem verlost vande verderffenisse / vanden strick der quader tonghen / ende vande lippen der geenre die leughenen wercken: ende voor d'menschen der geenre die daer by stonden / zijt ghy mijnen helper ghe-worden. Ende ghy hebt my verlost na de menichte der bermhertichept uws naems vande brieschende die bereyt waren om te eten: Van de handen der geenre die mijn ziele sochten / ende vande poorten der verdruckinghen die my omringhe hebben: van het verdrucken der vlammen die my ombanghen heeft/ en in't midden des viers en ben ick niet verbrant geweest. Uyt de diepe vanden buyck der

der hellen / ende vande [illegible] [illegible]-
ghe ende van de [illegible] / [illegible]
boosen koninck / en van de onrecht-
veerdighe tonghe: Mijn ziele sal tot-
ter doodt toe den Heere loven / want
ghy [illegible] onsen Godt verlost [illegible]-
ne die u verbeyden / ende ghy verlost
se vande handen der Heydenen.

Evangelie by S. Mattheus, Cap. 25.

In dien tijde. Jesus heeft tot sijn
Discipelen ghesept dese ghelijcke-
nisse. Het rijck der hemelen is [illegible]
[illegible] ghelijck / die haer lampen
nemende uyt gegaen zijn den bruyde-
gom ende de bruyt te ghemoete. Ende
vijf [illegible] voorsichtighe. Maer de vijf dwae-
se / haer lampen ghenomen hebbende /
en hebben gheen olie met haer ghenom-
men. Maer de voorsichtighe hebben
olie in haer vaten genomen met lam-
pen. Ende als den bruydegom vertoef-
de / hebben sy alle ghesluymert en ghe-
slapen. Ende ter midder-nacht is er
een geroep ghesciet / Siet den Bruy-
degom komt / gaet uyt hem te ghe-
moete. Doen zijn alle die maeghden
op gestaen / en hebben haer lieder lam-
pen bereyt. Maer de dwaese hebben
tot

tot de voorsichtighe ghesept: Gheeft
ons van uwer olien / want onse lam-
pen gaen uyt. De wijse hebben ghe-
antwoordt / segghende: Op dat by avon-
tueren voor ons ende u lieden niet ghe-
noech en zy / gaet liever tot de vercoo-
pers / ende coopt voor u. Maer doen
sy gingen om te coopen / is de bruy-
degom gecomen / en die bereyt waren /
zijn met hem ingegaen totter bruy-
loft / ende de door is ghesloten. Maer
ten laetsten komen oock de ander
maeghden / segghende: Heere / Heere
doet ons open. En hy antwoordende /
heeft ghesept: Voorwaer ick segghe u /
ick en kenne u niet. Daerom waket /
want ghy en weet dagh noch ure.

Voor eenen Martelaer die Bisschop is.

Epistel uyt den brief van S. Iacob.

Cap. I.

Alderliefste. Saligh is den man /
die de bekooringhe verdraeght:
want als hy zal gheproeft zijn / zal hy
de croone des levens ontfanghen: die
Godt den ghenen die hem lief hebben
belooft heeft. Niemant en segghe als
hy getenteert wordt / dat hy van Go-

de ghetenteert wordt. Want Godt en is geen tenteerder tot quaet/ en hy en tenteert niemant. Maer een jegelijck wordt ghetenteert van syn begheerlijckheyt af ghetrocken ende aenghelockt. Daer nae als de begheerlijckheyt ontfanghen heeft soo baert sy de sonde: en de sonde als sy volbracht is/ brenght de doodt voorts. Daerom myn alderliefste Broeders en wilt niet dolen. Alle beste gave en alle volmaeckte ghifte is van boven/ nederdalende van den Vader der lichten: by den welcken gheen veranderinghe en is/ oft overlommeringhe der verkeeringhe. Want vrywillichlijck heeft hy ons voortsbracht door het woordt der waerheyt/ op dat wy zijn souden eenighe eerstelinghen syns schepsels.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 14.

In dien tijde: Jesus heeft tot de scharen ghesept. Soo wie tot my komt/ en niet en haet synen vader en moeder/ ende huysvrauwe/ ende kinderen/ ende broederen/ en susteren/ ende oock mede syn ziele: die en kan mynen discipel niet wesen. Ende die syn cruys niet en draeght/ ende komt na my/

wijf/ en kan mijn discipel niet wesen.
Want wie van u lieden willende eenen
tooren timmeren / en rekent niet eerst-
al sittende de kosten / die van noode
zijn / oft hy heeft om te volmaken: op
dat namelijcks als hy 't fondament ghe-
leyt sal hebben/ eñ niet en sal connen
volmaken / alle die 't sien niet en be-
ginnen hem te bespotten / segghende:
Desen man heeft begonnen te tim-
meren / eñ en heeft niet connen vol-
brenghen? Oft wat Coninck willen-
de gaen oorloghen tegen eenen ande-
ren Coninck / en peynst niet eerst ne-
dersittende/ oft hy hem met thien duy-
senden can te ghemoet gaen / die met
twintich duysenden tot hem komen?
Want anders/ te wyle dien noch ver-
re is/ sijne boden uytsendende begeert
t'gene den vrede aengaet. Alsoo oock
een jegelijck van u / die niet en ver-
saeckt al dat hy besit: en kan mynen
discipel niet wesen.

Voor eenen Martelaer die geenen Bisschop en is.

Epistel uyt t' boeck Sapientæ. *Cap.* 10.

DEn Heere heeft den rechtveerdi-
ghen gheleydt door rechte we-
ghen/

ghen / ende heeft hem ghetoont t'rijcke Godts / ende heeft hem ghegheven de wetenschap der heylighen: sy heeft hem eerlijck ghemaeckt in sijnen arbeyden: ende heeft sijnen arbeyt vervult. In't bedrogh der ghener die hem bedroghen / heeft sy hem by ghestaen / ende heeft hem eersaem ghemaeckt. Sy heeft hem bewaert vande vyanden / ende vande verleyders heeft sy hem beschermt. Ende heeft hem ghegheven eenen stercken strijdt / op dat hy verwinnen soude / ende weten dat die wijsheyt boven al d'aldermachtichste is. Dese en heeft den verkochten rechtveerdighen niet verlaten / maer van de sondaren heeft sy hem verlost. Ende sy is met hem nedergheadaelt in den put / ende in de banden en heeft sy hem niet verlaten / tot dat sy hem bracht den scepter des rijckx / ende macht tegen den ghenen die hem verdruckten. Ende den Heere onsen Godt heeftse loghenachtigh ghetoont die hem leelijck beschuldicht hadden / ende heeft hem de eeuwighe klaerheyt ghegheven.

Evan-

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 10.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesept tot syn Discipelen. En wilt niet meynen / dat ick ghekomen ben om vrede te seynden op d'aerde. Ick en ben niet ghekomen om vrede te seynden / maer t'swert. Want ick ben ghekomen om den mensch te scheyden teghen synen vader / ende de dochter teghen haer moeder / ende de behoude dochter teghen haer behoude moeder: ende des menschen vyanden zullen syn huys-ghenooten zijn. Wie vader oft moeder meer bemint dan my: die en is myns niet weerdigh. Ende soo wie sone oft dochter lief heeft boven my: en is myns niet weerdigh. Ende wie syn cruys niet en neemt / ende my volght: en is myns niet weerdigh. Wie syn ziele vindt / zalse verliesen: ende wie syn ziele verliest om mynen t' wille / zalse vinden. Die u lieden ontfanght / ontfanght my: ende die my ontfanght / ontfanght hem die my ghesonden heeft: Die eenen Propheet ontfanght inden naem van eenen Propheet / zal den loon eens

Propheets ontfanghen. Ende wie eenen rechtveerdighen ontfanght in den naem van eenen rechtveerdighen: zal den loon van eenen rechtveerdighen ontfanghen. Ende soo wie iemanden van desen alder-minsten te drincken gheeft eenen kroes kout waters, al-leenlijck in den naem van eenen discipel: voorwaer segghe ick u, hy en zal synen loon niet verliesen.

Voor de Martelaren in den tijdt van Paesschen.

Epistel. De rechtveerdighe zullen staen. Soeckt voor op den Feest-dagh van S. Philips ende Iacob. Fol. 191.

Evangelie by S. Ian. Cap. 15.

In dien tijde: Jesus heeft gheseyt tot syn Discipelen. Ick ben eenen waerachtighen wijn-stock: ende mynen vader is eenen acker-man. Alle rancke in my gheen vrucht draghende, zal hy af nemen: ende alle die vrucht voorts brenght, die zal hy suyvere, op dat sy meer vrucht voorts brenghe. Ghy zijt nu suyver om't woordt, het welck ick u lieden ghesproken hebbe. Blijft in my: ende ick in u lieden. Ghelijck een rancke geen

ghern vrucht uyt haer selven en kan voorts brenghen / ten zy datse in den wyn-stock blyve: alsoo ghy oock niet / ten zy dat ghy in my blyft. Ick ben den wyn-stock / ghy zijt de rancken. Die in my blijft/ende ick in hem: dese draeght veel vruchten: want sonder my en cont ghy niet doen. Soo wie in my niet en blyft: die zal uyt geworpe worden gelijck een rancke / ende zal verdorren / ende sy zullen hem vergaderen / ende in't vier worpen / ende hy zal branden. Is't dat ghy in my blyft / ende myn woorden in u lieden blyven: al wat ghy wilt / zuldy begeeren / ende t'sal u ghewordem.

Voor meer Martelaren.

Epistel uyt 't boeck der Wijsheyt.

Cap: 3.

De zielen der rechtveerdighen zijn in Godts handt: ende de pijne des doods en zal haer niet raken. Sy schenen de ooghen der onwijsen te sterven: ende haren uytganck is gheacht een pyninghe te wesen: ende haer affscheyden van ons / wordt een verderf ghereckent: maer sy zijn in vrede. Eñ al hebben sy voor de men-

schen tormenten gheleden: haerlieder hope is vol onsterffelijckheyt. Een weynich ghequelt zijnde: zal haer veel goedts ghescheiden / want Godt heeftse gheproeft / ende sijns weerdich ghevonden. Ghelijk t'gout in't forneys heeft hyse gheproeft; ende ghelijck een slach-offerande des brandtoffers heeft hy se ontfanghen: ende inder tijdt zullen sy aenghesien worden. De rechtveerdighe zullen blincken en gelijck gensterë in't riet-bosch zullen sy over al loopen. Sy zullen de nacien oordeelen en heerschappije hebben over alle volcken / en haren Heere zal inder eeuwicheyt regneren.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 21.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesept tot syn Discipelen. Als ghy hooren zult oorloghen ende tweedrachtighe oploopen / en wilt niet verbaert worden / want dese dinghen moeten eerst gheschieden / maer ten zal noch terstont geen eynde zijn: Doen seyde hy hun-lieden: T'een volck zal teghen t'ander volck op staen / en t'een Rijck tegen t'ander Rijck: ende daer zullen groote aerdbevingen wesen van plaetsen

sen so eplaetsen / ende pestilentien / en diere tijden / ende verværlijckheden van den Hemel. Ende daer zullen groote teeckenen zijn. Maer voor alle dese dingen zullen sy hun-lieder handen aen u slaen: ende zullen u vervolghen / levetende u inde Synagogen ende bewaernissen / treckende u tot de Koninghen ende Presidenten om mynen naem: ende t'zal u gheschieden tot een ghetuyghenisse. Daerom stelt in u herten niet te voor dencken hoe ghy antwoorden zult: want ick zal u eenen mond ende wijsheyt gheven / den welcken niet en zullen connen wederstaen ende teghen segghen alle uwe vyanden. Ende ghy zult ghelevert worden van uwe ouders / ende broeders / ende maghen / ende vrienden: ende sy zullen sommighe van u lieden de doodt aendoen. Ende ghy zult in den haet wesen van alle menschen om mynen naem: ende een hayr van uwen hoofde en zal niet verloren gaen. In u verduldicheyt zulde uwe zielen besitten.

Voor eenen Confessoor die Bisschop is.

Epistel. Op den Feest-dagh van S. Marten. Fol. 253.

Evangelie. Ghelijck op den Feest-dagh van S. Michaels. Fol. 169.

Voor eenen H. Doctoor.

Epistel uyt den brief van S. Paulus tot Timoth. Cap. 4.

ALderliefste. Ick betuyghe voor Gode ende Jesu Christo / die levende ende doode oordeelen sal / door syn toecomste / ende syn rijck: predickt t'woordt / weest daer neerstigh in / t' zy oft gheleghen is oft onghe-leghen: berispt / smeeckt / straft met alle verduldicheyt ende leeringhe: want daer zal eenen tijdt comen dat sy geene salighe leeringhe en zullen verdraghen: maer sy hebbende jeuck-sel der ooren / zullen na hare begheer-ten voor haer selven meesters vergaderen / ende zullen het ghehoor vande waerheyt afkeeren / ende tot fabelen ghekeert worden. Maer waeckt ghy / arbeydet in alles / doet het werck van eenen Evangelist / volbrenght uwen dienst /

dienst / weest sober. Want ick worde nu ten offer ghedoodt / en den tijt van mijn verscheyden is nakende. Eenen goeden strijdt heb ick ghestreden / den loop heb ick volbracht / t'gheloove heb ick bewaert. Voorts wordt my bewaert de croone der rechtveerdicheyt / die my den Heere weder gheven zal in dien dagh / den rechtveerdighen rechter: ende niet alleen my / maer oock den ghenen die syne toekomste beminnen.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap. 5.*

IN dien tijdt: Jesus heeft ghesegt tot syn Discipelen. Ghy zijt t'sout der aerde. Is't dat het sout syn cracht verliest / waer mede zal t'ghesouten worden? Een dooght voorts nergens toe / dan dat buyten ghewoorpen / ende van de menschen vertreden worde. Ghy zijt het licht der wereldt. Een Stadt die op eenen bergh ghestelt is / en kan niet verborghen worden. Noch sy en onsteken het licht niet / en setten dat onder een korn vat / maer op eenen kandelaer: op dat het lichte alle den genen die in't huys zijn. Laet u licht alsoo schijnen voor de men-

selfsen / op dat sy uwe goede wercken sien / ende glorificeeren uwen Vader die inde hemelen is. En wilt niet meynen dat ick ghecomen ben om te breken de Wet oft de Prophheten: ick en ben niet ghekomen om die te breken / maer te vervullen. Want voorwaer ick segghe u lieden: tot dat hemel ende aerde vergaet / en zal een de minste letter oft een stipken niet voorby gaen van de wet / tot dat alle dinghen ghescheden. Daerom soo wie een van dese minste ghebonden breeckt / ende de menschen alsoo leert: die zal de minste genoemt worden in't rijck der hemelen. Maer die se doet ende een ander leert: dese zal groot ghenoemt worden in't rijck der hemelen.

Voor eenen Confessoor die geenen Bisschop en is.

Epistel uyt t' boeck Ecclesiast. *Cap.* 31.

Saligh is den man / die ghevonden is sonder smette: ende die naer't goutniet wech ghegaen is / noch in schatten van ghelt ghehoopt en heeft. Wie is dese / ende wy zullen hem loven? want hy heeft wonderlijcke dinghen in syn leven ghedaen. Die daer

door ghepzoeft is / ende volmaeckt is / hem zal een eeuwighe glozie wesen. Die konnen overtreden heeft / ende en heeft niet overghetreden: quaet doen / ende en heves niet ghedaen. Daerom zijn syne goeden ghevestight in den Heere / ende alle vergaderinghe der Heylighen zal syne aelmoessen vertellen.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 12.

IN dien tijdt: Jesus heeft ghesept tot syn Discipelen. Laet u lendenen omgozt wesen / ende bernende lichten in uwe handen. Ende ghy weest ghelijck de menschen die haren Heere verwachten wanneer hy vande bzuploft wederkeeren zal / op dat sy (als hy comt ende clopt) hem ter stont open doen: Saligh zijn die knechten / de welcke (als den Heere komt) hy wakende vindt: voorwaer ick segghe u / dat hy hem opschozten zal / ende zalse doen ter tafelen sitten / ende doozgaende zal hyse dienen. Ende is't dat hy komt in de tweede wake / ende is't dat hy in de derde wake komt / ende dat hyse alsoo vindt: saligh zijn die knechten. Maer weet dit / waer't

sake / dat den vader des huysghesins wiste ter wat uren den dief komen soude / hy soude voorwaer waken / en en soude syn huys niet laten doorgraven. Ende ghy / weest oock bereet: want ter ueren als ghy t'niet en meynt / zal den Sone des menschen komen.

Voor eenen H. Abt.

Epistel uyt t'boeck Ecclesiast, *Cap.* 45.

HY is Gode ende de menschen lief-ghetal / wiens ghedachtenisse is in ghebenedijdinghe. Hy heeft hem ghelijck ghemaeckt in glorie der Heylighen / ende groot ghemaeckt door de vreese der vyanden / ende door syn woorden heeft hy de wonder teeckenen versaecht. Hy heeft hem glorieus ghemaeckt in't aensichten der Coninghen / ende heeft hem gheboden voor syn volck / ende hem syne glorie ghetoont. In syn ghelooue ende sachtmoedicheyt / heeft hy hem heyligh ghemaeckt / ende hem vercoren uyt allen vleesche. Want hy heeft syne stemme ghehoort / ende hem gheleyt in de wolcke. Ende heeft hem teghenwoordigh de gheboden ghegeven / en de wet des levens ende der onderwijsinghe.

Evangelie ghelijck op den Feest-dagh van S. Pauwels bekeeringhe. Fol. 177.

Voor een Maghet.

Epist. ende Evan. ghelijck op den Feest-dagh van S. Catherine. Fol. 235.

Voor een Maghet die gheen Martelaresse en is.

Epistel uyt den 1. brief van S. Paulus totten Corinthen. Cap. 7.

Broeders. Van de Maeghden en heb ick geen ghebodt des Heeren: maer ick ghebe raedt / als die bermherticheyt van den Heere verkreghen hebbe / op dat ick getrouwe zy. Want ick houde dat dit goet is / om des aenstaenden noodts wille / want het is den mensche goedt is alsoo te zijn. Zijt ghy verbonden met eender huysvrauwe: en soeckt geen ontbindinghe. Zijt ghy onghebonden van een huysvrauwe: en soeckt geen huysvrauwe. Maer is't dat ghy een huysvrauwe neemt / ghy en hebt niet ghesondight. Ende is't dat een maghet houwet / sy en heeft niet ghesondicht. Nochtans zullen alsulcke het verdriet des vleeschs hebben. Maer ick spare u lieden. Dit dan segh ick u lie-

deis/ broeders / den tijdt is kort. Van nu voort aen is't tijdt / dat oock de ghene die huysvrauwen hebben: zijn als gheen hebbende: en die weenen/ als niet weenende: ende die blijde zijn / als niet blijde zijnde: ende die koopen / als niet besittende: ende die dese wereldt ghebruycken / als die niet ghebruyckende. Want het wesen deser wereldt gaet voorby. Maer ick wille dat ghy sonder sorchvuldicheyt zijt. Die sonder huysvrauwe is / is besorght voor t'ghene dat den Heere aengaet / hoe hy Gode behaeghen mach. Maer die met een huysvrauwe is / die is besorght met de dinghen die de wereldt aengaen / hoe hy zijnder huysvrauwe behaghen mach / en hy is ghedeelt. Ende eene ongheboude vrouwe / ende een maeght dencke t'ghene dat den Heere aengaet: op dat sy heyligh zij aen lichaem en aen geest in Christo Jesu onsen Heere.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 19.

In dien tijdt. De Phariseen zijn tot Jesum ghekomen hem tempterende / ende seggende: Is't eenen mensch gheoorloft syn huysvrauwe te verlae-

ten om allerley sake? De welcke ant-
woordende heeft henlieden ghesept;
En hebdy niet ghelesen: dat de ghene
die den mensche van t'beghinsel ghe-
maeckt heeft / heeftse gemaeckt eenen
man ende een vrauwe? Ende hy heeft
ghesept: Daerom zal een mensch va-
der ende moeder verlaten/ende synder
huysvrauwe aencleven: ende sy sul-
len twee in een vleesch wesen. Dae-
rom wat Godt versaemt heeft / dat
en scheyde de mensch niet. Sy
segghen hem. Waerom heeft Moyses
dan gheboden eenen schey-brief te ge-
ven / ende te verlaten? Hy heeft hen
ghesept: Moyses heeft om de hartheyt
uwer herten u lieden toeghelaten
van u huysvrauwe te scheyden: maer
van't beghinsel en hevet alsoo niet
ghe weest. Maer ick segghe u: dat soo
wie syn huysvrouwe verlaet ten ware
om hoererye willen / ende een ander
trouwet / die doet overspel: ende die
een verlatene trouwet / doet overspel.
Syn Discipelen segghen tot hem: Is
des menschen sake alsoo met synder
huysvrauwen / ten is niet oorbaer-
lijck te trouwen. De welcke heeft
henlieden ghesept: Sy en vaten alle
dit

dit woort niet: maer die't ghegheven is. Want daer zijn versnedene die van haers moeders lichaem alsoo ghebooren zijn: ende daer zijn versnedene, die ghemaeckt zijn van de menschen: ende daer zijn versnedene die hen selven versneden hebben om t'rijck der hemelen. Die't vaten kan die vatet.

Voor een H. Weduwe.

Epistel uyt t'boeck der Proverbien.

Cap. 31.

WIe zal een stercke vrouwe vinden? Verre ende van den uytterste eynden der aerden is haren prijs. Haers mans herte betrouwt in haer, ende de rooven en zalse niet behoeven. Sy zal hem weder gheven goedt ende geen quaet, alle de daghen haers levens. Sy heeft wolle ende vlas ghesocht, ende heeft ghewracht met den raedt haerder handen. Sy is ghewòrden als een koop-vaerders schip, van verre sijn broodt brenghende. Ende by nachte heeft sy opgestaen ende heeft hare huysghenooten den roof ghegheven, ende haren dienstmaeghden spijsen. Sy heeft den acker aenghemerckt, ende heeften gekocht:

van

van de vruchte haerder handen heeft sy eenen wijngaert gheplant. Haer lenden heeft sy ghegort met sterckheyt / ende heeft haren arm sterck ghemaeckt. Sy heeft ghesmaeckt ende ghesien / dat haer komenschap goedt is: haer keersse en zal in der nacht niet uytghedooven worden. Hare handen heeft sy ghestrecken tot stercke dinghen. ende hare vingheren hebben ghewrocht de spille. Haer handen heeft sy open ghedaen den behoeftighen ende hare palmen heeft sy uytghereyckt den armen. Sy en zal niet vreesen haren huyse voor de koude des sneeuws: want alle haer huysghenooten zijn met dubbel kleederen ghekleedt. Sy heeft een kostelijck kleedt van menigherhande verwe voor haer ghemaeckt: kostelijck lijnwaet ende purper is haer kleedt. In de poorte is haren man edel / als hy sit met de Raets-lieden des Landts. Een kostelijck lijnen kleedt heeft sy ghemaeckt / ende verkocht / ende een gordel heeft sy den Chananeo ghelevert. Sterckheyt ende schoonheyt is haer kleedt / ende sy zal in den uyttersten dach lachen. Sy heeft den wijs-

heyt

heyt haren mondt open ghedaen / en de wet der goedertierentheyt is in haer tonghe. Sy heeft aenghemerckt de roetweghen van haren huyse / ende haer broodt en heeftse niet ledich ghegeten. Haer sonen zyn opghestaen: en hebbense verkondicht te wesen die alder-salichste: haren man heeftse oock ghepresen. Vele dochteren hebben rijckdommen vergadert / ghy zijtse alle te boven ghegaen. De gratieusheyt is bedrieghelijck / ende de schoonheyt is ydel / een vrouwe die den Heer vreest / zal ghepresen worden: Gheeft haer vande vrucht haerder handen: ende dat hare wercken haer in de poorten prijsen.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 13.

IN dien tijdt: Jesus heeft tot syn Discipelen ghesept dese ghelijckenisse. Het rijck der hemelen is eenen schat die verborghen is inden acker ghelijck: den welcken een mensch dien vonden heeft / verborcht / ende uyt blijdschap van dien gaet / en verkoopt al dat hy heeft / ende koopt dien acker. Wederom t'rijck der Hemelen is eenen Koop-man / soeckende

goede

goede peerle gelijck: Eñ een kostelijcke peerle gevonden hebbende is wech ghegaen / ende hebet al verkocht dat hy hadde / ende heeft die ghekocht. Wederom is't Rijck der hemelen gelijck eens visschers net dat inde zee geworpen is / eñ van alle soorte van visschen vergadert. Het welck als 't vol was / uyt-treckende / ende neffens den oever sittende / hebben sy de goede visschen uytghekozen / in hunne vaten / maer de quade hebben sy wech ghewozpen. Alsoo zal't wesen in de voleyndinghe der werelde. D'Enghelen zullen uyt-gaen / ende de quaede scheyden / uyt het midden der rechtveerdighen / ende die worpen in den hoven des viers. Daer zal gheschrey zijn ende knersselinghe der tanden. Hebdy alle dese dinghen verstaen? Sy segghen hem: Ja wy. Hy seyde henlieden: Daerom / een yeghelijck gheleert Schrift-geleerde in't Rijcke der hemelen / is ghelijck eenen mensch die vader des huysghesins is / die uyt synen schat nieuwe ende oude dingen voorts brenghen.

FINIS.

DE EVANGELIEN DIE INDEN VASTEN

Van veertigh daghen in den dienst der H. Misse ghelesen worden.

Op den Asch-woensdagh.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 6.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesept tot sijn Discipelen. Als ghy vastet: en wilt niet droevich worden ghelijck de Hypocriten. Want sy ontstellen haer aensichten / om dat sy den menschen souden schijnen te vasten. Voorwaer ick segghe u lieden / dat sy haren loon ontfanghen hebben: Maer als ghy vastet / salft u hooft / ende wasschet u aensichte / op dat ghy den menschen niet en schijnt te vasten: maer uwen vader die in't verborghen is. Ende uwen vader die in't verborghen siet / zal't u loonen. En vergadert u gheen schatten op der aerden: daer't den roest ende de motten verderven / ende daer't de die-

ven

ven uytgraven ende stelen. Maer vergadert u schatten in den hemel: daer noch roest / noch motte en schent: en daer 't de dieven niet uyt en graven noch en stelen. Want waer uwen schat is: daer is oock u herte.

Op den Donderdagh na Asch-woensdagh.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 8.

IN dien tijdt: Doen Jesus te Capharnaum ingegaen was / is tot hem gecomen een honderste man hem biddende en seggende: Heere / mijnen knecht light in mijn huys gicheticht / en wort swaerlijck gepeynicht. Ende Jesus heeft tot hem gheseyt: Ick zal komen ende hem genesen. En de honderste man antwoordende heeft gheseyt: Heere ick en ben niet weerdigh / dat ghy inne gaet onder mijn dack / maer seght het alleen metten woorde / en mijnen knecht zal gesont worden. Want ick ben oock een mensch onder eens anders macht ghestelt / hebbende onder my krijghs-knechten: en ick segghe desen / Gaet henen / ende hy gaet. En den anderen / komt hier / ende hy comt: ende mijnen dienare /

nave/doet dat/ ende hy doet het. Ende Jesus hoorende heeft hem verwondert/ eñ den genen die hem naevolghden gesept? Voorwaer segghe ick u/ ick en hebbe soo grooten ghelooue in Israel niet ghekenden. Ende ick segghe u datter veel van Oosten eñ Westen komen zullen/ende rusten met Abraham eñ Isaac/ eñ Jacob in't rijck der hemelen / maer de kinderen des rijckx zullen uytghewozpen worden inde uyterste duysternissen: daer ghescrey zal zijn / ende knyselinghe der tanden. Eñ Jesus heeft totten hondersten man ghesept: Gaet henen : eñ ghelijck ghy ghelooft hebt/ alsoo ghescheide u. Ende den knecht is op die ure ghesont ghewozden.

Op den Vrijdagh naer Aschwoensdagh.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 6.

IN dien tijdt: Jesus heeft ghesept tot sijn Discipelen. Ghy hebt ghehoort dat den ouderen gesept is: Ghy sult uwen naesten liefhebben: ende uwen vyandt haten. Maer ick segge u lieden: Hebt uwe vyanden lief: doet haer wel die u haten: ende bidt
voor

voor die ghene die u vervolghen / ende
onrechte quetsen / op dat ghy kinde-
ren uwes Vaders zijt / die inde Heme-
len is: die sijn sonne doet opgaen over
de goede ende quade : ende regent op
de rechtveerdige en onrechtveerdige.
Want is't dat ghy hare lief hebt die
u lief hebben / wat loon zult ghy heb-
ben? En doen de publicanen dat oock
niet : Ende is't dat ghy alleen uwen
broeders groetet / wat doet ghy meer?
En doen de Heydenen dit oock niet?
Weest ghy-lieden dan volmaeckt/ ge-
lijck uwen hemelschen Vader vol-
maeckt is. Siet toe dat ghy uwe
rechtveerdicheyt niet en doet voor de
menschen / op dat ghy van hen ghe-
sien wordet: want anders ghy en zult
gheenen loon hebben op uwen Vader
die inde hemelen is. Daerom als ghy
aelmoesse doet /en doet gheen trompet
voor u blasen/ghelijck de ghevepnsde
inde Synagogen/ en inde straten/op
dat sy gheeert souden worden van de
menschen: Voorwaer segghe ick u: sy
hebben haren loon ontfangen. Maer
als ghy aelmoesse doet / dat u slincke
handt niet en weete / wat uwe rechte
handt doet: op dat uwe aelmoesse in
t'ver-

verborghen zijn. Ende uwen Vader die in't verborghen siet/ sal't u weder gheven.

Op den Saterdagh na Asch-woensdagh.

Evangelie by S. Marcus, Cap. 6.

In dien tijdt: Als't avondt was gheworden/was het schip in't midden der zee / eñ Jesus alleen op d'aerde: Ende heeft sijn discipelen ghesien arbeyden in't roeyen. Want den wint was hun-lieden teghen. Ende omtrent de vierde wake des nachts/ is hy tot hun-lieden ghekomen/ wandelende op de zee / ende hy wilde haer voor-bij gaen / ende soo sy hem gesien hebben wandelende op de zee/ hebben ghemeynt dat een schijnsel was / ende hebben seer gheroepen: Want sy hebben hē alle gesien, eñ zijn verbaest geweest. Eñ terstont heeft hy met hen-lieden gesprokē eñ geseyt: Betrouwt, Ick ben't: en wilt niet vreesen. Ende hy is tot henlieden in't schip geklommen: ende den winde heeft opghehouden: Eñ sy hebben noch meer in hun selven verwondert gheweest. Want sy en hebben niet verstaen vande

vrooden.

brooden: want hun-lieder herte was verblindt. Ende als sy over de zee ghevaren waren / zijn sy in't landt Genezareth ghecomen / ende zijn te lande aen-ghecomen. Ende als sy uyt den schepe ghegaen waren / hebben sy hem terstont ghekent: Ende alle dat landtschap door-loopende hebben begost in bedden omme te draghen de gene die qualijck te passe waren / waer sy hoorden dat hy was. Ende waer hy in ginck / in dorpen / oft in landthuysen / oft in steden / leyden sy de krancken op de straten / en sy baden hem / dat die ten minsten den boort van synen kleede mochten raken. Ende al die hem raeckten / werden ghesont.

Op den Maendagh naer den eersten Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 25.

In den tijde: Jesus heeft tot syn Discipelen ghesegt. Als den Sone des menschen komen zal in syn Majesteyt / en al syn Enghelen met hem: dan zal hy sitten op den stoel synder majesteyt. Ende voor hem zullen vergadert worden alle de volcken: en hy zalse van malkanderen scheyden ghelijck

ghelijck een herder de schapen scheydt van de bocken. Ende de schapen zal hy stellen tot synder rechter handt: ende de bocken ter slincker handt. Dan zal den Koninck seggen den ghenen die aen syn rechte zijde wesen zullen: Komt ghebenedijde myns Vaders: besit het Rijck dat voor u bereyt is van t'beghin des werelts. Want ick heb hongher ghehadt / ende ghy hebt my t'eten ghegheven: ick heb dorst ghehadt / ende ghy hebt my te drincken ghegheven: ick was een pelgrim / ende ghy hebt my geherbercht: naeckt / ende ghy hebt my ghekleedt: kranck / ende ghy hebt my besocht: ick was in den kercker / ende ghy zijt tot my ghecomen. Dan zullen hem de rechtveerdighe antwoorden / segghende: Heere / wanneer hebben wy u ghesien hongherich / ende hebben u ghespijst: dorstigh / ende u te drincken ghegheven? Ende wanneer hebben wy u een pelgrim ghesien en hebben u gheherberght / oft naeckt ende u ghekleedt / oft wanneer / hebben wy u sieck ghesien oft inden kercker / ende zijn tot u ghekomen. Ende den Koninck antwoordende / zal hunlieden

segghen: Voorwaer ick segghe u: soo lange als ghy't eenen van desen mynen alderminsten broederen ghedaen hebt / soo hebdy't my ghedaen. Dan sal hy oock segghen den genen die aen syn slincke handt wesen zullen: Gaet wech van my ghy vermaledyde in't eeuwich vier / t'welck den duyvel en synen Enghelen bereyt is. Want ick ben hongherich gheweest / ende ghy en hebt my niet t'eten gegheven. Ick heb dorst ghehadt / ende ghy en hebt my niet te drincken gegeven: ick was een pelgrim / en ghy en hebt my niet gherberght: naeckt ende ghy en hebt my niet bedeckt: Ick was sieck ende in den kercker / ende ghy en hebt my niet besocht. Dan sullen die hem oock antwoorden / segghende: Heere wanneer hebben wy u ghesien honger oft dorst lydende, oft pelgrim / oft naeckt / oft sieck / oft in den kercker: ende dat wy u niet ghedient en hebben? Dan zal hy dien antwoorden / segghende: Voorwaer ick segge u / soo langhe als ghy't niet ghedaen en hebt eenen van desen minsten / ghy en hebbet my oock niet ghedaen. Ende dese zullen gaen in d'eeuwighe pyne: maer de

rechte-

welghbeerdighe in't eeuwigh leven.

Op den Dijnsdagh naer den eersten Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 21.

IN dien tijde: Als Jesus in Jerusalem gekomen was, is de gheheele Stadt beroert geworden, segghende: wie is dese? Ende de lieden seyden: Dit is Jesus de Propheet van Nazareth Galilee. Ende Jesus is in-ghegaen in den Tempel Godts, en dreef uyt alle die verkoopende ende koopende waren in den Tempel: ende de tafelen der wisselaers, ende de setelen der duyven verkoopers heeft hy om-gheworpen, Ende seyde hun lieden: daer is gheschreven: Myn huys zal een huys des ghebedes genoemt worden, ende ghy hebt dat een spelonck der moordenaren ghemaeckt. Ende tot hem in den Tempel zijn ghecomen blinde ende creupele, en hy heeftse genesen. Maer de Princen der Priesteren ende Schrift-gheleerde siende de wonderen die hy ghedaen hadde, ende de kinderen in den Tempel roepende ende segghende: Hosanna den sone van David: zijn verbolghen ge-

weest / Ende hebben hem ghesept: Hoordy wat die segghen? Maer Jesus heeft henlieden ghesept: Ja ick En hebdy nopt ghelesen / upt den monde der spraeckeloosen ende suyghenden hebt ghy den lof volmaeckt? Ende hen verlatende / is buyten uyter stadt gegaen naer Bethanien ende is daer ghebleven.

Op den Woensdagh naer den eersten Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap*, 12.

IN dien tydt: De Schrift-gheleerden ende Pharyseen zyn tot Jesum ghecomen / segghende: Meester wy willen van u een teecken sien. De welcke antwoordende / heeft hun gesepdt: Dit boos ende overspelich geslachte soeckt een teecken / ende hun en zal ghéen teecken gegheven worden / dan het teecken van Jonas den Propheet: Want gelyck Jonas inden buyck vanden Walvisch dry daghen ende dry nachten geweest heeft / alsoo zal de Sone des menschen wesen inde herte der Aerden dry daghen ende dry nachten. De mannen van Ninive sullen opstaen ten oordeel met dit ghe-

ghestachte / ende zullen dat verdoe-
men : om dat sy penitentie ghedaen
hebben / door de predicatie van Jo-
nas. Ende siet die meer is dan Jonas
is hier. De Coninghinne van den
Zuyden zal opstaen in't oordeel met
dit geslachte / ende sal dat verdoemen:
want sy is ghecomen van de eynden
der aerden / om te hooren de wijsheyt
van Salomon. Eñ siet die meer is dã
Salomon / is hier. Wanneer den on-
suyveren gheest van den mensche uyt
ghegaen is / wandelt hy door drooghe
plaetsen / soeckende ruste / eñ en vindt-
se niet. Dan seyt hy : Ick zal weder
keeren in mijn huys daer ick uyt ge-
gaen ben. Ende komende vindt hy
dat ledigh / met bessemen ghekeert
ende verciert. Dan gaet hy eñ neemt
tot hem seven andere gheesten argher
dan hy selve / ende ingaende woonen
sy daer : ende dies menschen laetsten
worden arger dan syn eerste. Alsoo
sal oock desen alderquaetsten geslach-
te gheschieden. Doen hy noch tot de
scharen sprack / siet syn moeders ende
broeders stonden buyten / soeckende
hem te spreken. Ende een seyde tot
hem: Siet / u moeder ende u broeders

staen daer buyten/ u soeckende. Ende hy antwoordende den ghenen die 't hem seyde/ heeft geseyt: Wie is mijne moeder/ ende wie zijn mijne broeders? Ende uytstreckende syn handt tot sijnen Discipelen/ heeft ghesept: Siet hier myn moeder/ ende myn broeders. Want soo wie den wille myns Vaders doet die in de hemelen is/ dese is myn broeder/ende suster/ ende moeder.

Op den Donderdagh naer den eersten Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 15.

IN dien tijdt: Jesus uytghegaen zijnde/ is ghweken tot de deelen van Tyrus ende Sydon. Ende siet een Cananeeuwsche Vrouwe van dien eynden uytghegaen zijnde/ heeft gheroepen seggende tot hem: Ontfermt u myner Heere/ Davidts sone: myn dochter wordt qualijck van den duyvel gequelt. Ende hy en heeft haer niet een woordt gheantwoordt. Ende syn Discipelen tot hem komende/ baden hem seggende: Laetse gaen/ want sy roept ons na. Ende hy antwoordende heeft ghesept. Ick en ben niet ghesonden dan tot die verloren schapen

schapen des huys van Israels. Maer sy is ghecomen / ende heeft hem aen ghebeden segghende: Heere helpt my. Die welcke antwoordende heeft ghesept: Ten is niet goet t'broot der kinderen te nemen / ende dat den honden worpen. Maer sy heeft ghesept: Jammers Heere / want de hondekens eten oock van de brockens die van haerder Heeren tafel vallen. Doen heeft Jesus antwoordende haer ghesept: O vrouwe groot is u ghelooue: u gheschiede ghelijck ghy wilt. Ende haer dochter is van dier uren af ghenesen.

Op den Vrijdagh naer den eersten Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap. 5.*

IN dien tijde: Daer was eenen Feest-dagh der Joden: ende Jesus is opwaerts ghegaen na Jerusalem. Ende te Jerusalem aen de schaeps plaetse is een badtwater t'welck in't Hebreeuws Bethsaida toeghenaemt wordt / hebbende vijf poortalen. In dese lach een groote menichte van siecken / blinden / kreupelen / verdrooghden / verwachtende des waters beroerte. Want den Enghel daelde

ter sekerder tijdt neder in't baedtwater / ende het water wordde beroert. Ende soo wie naer de beroerte des waters eerst neder ginck in't baedtwater / die wordde ghesont / van wat sieckte dat hy bevanghen was. Ende daer was een mensch die acht-en-dertich jaren in syn kranckheyt geweest hadde. Als Jesus desen hadde gesien ligghende / ende verstam dat hy daer nu langhen tijdt ghewee st hadde seyde hy hem: wildij ghesont worden? Den siecke heeft hem gheantwoordt: Heere / ick en heb gheenen mensch / die my in het baedt water draghe als het gheroert wordt. Want te wyle ick komme soo daelter een ander voor my neder. Jesus seydt hem: Staet op neemt u bedde op / ende wandelt. Ende terstont is de mensch ghesont ghewordden / ende heeft syn bedde ghenomen / en wandelde. Ende het was Sabboth op dien dagh. Dus seyden de Joden tot hem / die ghenesen was: het is Sabboth / ten is u niet geoorlooft u bedde te draghen. Hy heeft hem gheantwoordt: Die my ghesont ghemaeckt heeft / die heeft my ghesept: Neemt u bedde op / ende wandelt.

Hierom

hierom hebben sy hem ghevraeght
Wie is den mensch die u geseyt heeft
Neemt u bedde op ende wandelt
Maer de ghene die ghesont gemaeckt
was / en wist niet wie hy was / want
Jesus was besyden ghegaen vande
schare die op de plaetse was. Daer n
heeft Jesus hem ghevonden in de
Tempel / ende heeft hem geseyt: Sie
hy zijt ghesont ghemaeckt / en son
dight niet meer / op dat u niet arger
en ghesciede. Die mensch is wech
ghegaen / eñ heeft de Joden geboodt
schapt dat Jesus was / die hem ghe
sont ghemaeckt heeft.

Op den Saterdagh naer den eersten Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 17.

IN dien tijde: Jesus heeft tot hem ghenomen Petrum ende Jacobum &c. Ghelijck op den 2. Sondagh [van] den Vasten. Fol. 59.

Op de Maendagh naer den tweeden Sondagh.

Evangelie by S. Jan. *Cap.* 8.

IN dien tijde: Jesus heeft ghesey[t] tot de scharen der Joden: Ick ga[e] ...

ende ghy zult my soecken: ende in u
sonde sult ghy sterven. Waer ick henen
gae / daer en kont ghy niet komen.
Hierom hebben de Joden geseyt: Sal
hy sy selven dooden / dat hy seydt /
Waer ick henen gae / daer kont ghy
niet komen? Ende hy seyde hunlie-
den: Ghy zijt van beneden: ick ben
van boven. Ghy zijt van deser we-
relde / ick en ben van deser wereldt
niet. Hierom heb ick u lieden ghe-
seyt: dat ghy in u sonden sterven
sult: Want is't dat ghy lieden niet
en-ghelooft dat ick 't ben: in u sonden
suldy sterven. Waerom hebben sy
hem ghesept: Wie zijt ghy? Jesus
heeft henlieden ghesept: Het beginsel/
die tot u oock spreke. Ick heb vele van
u lieden te segghen/ende te oordeelen.
Maer die my ghesonden heeft / die is
waerachtigh/ende de dinghen die ick
van hem ghehoort hebbe / die spreke
ick inde wereldt. Ende sy en hebben
niet verstaen / dat hy synen Vader
Godt seyde te zijn. Dus heeft Jesus
henlieden ghesept: Als ghy den sone
des menschen zult verheven hebben/
dan zuldy bekennen dat ick 't ben / en
dat ick van my selven niet en doen:
maer

maer gelijck my den Vader ghele
heeft / alsoo spreke ick: Ende die n
ghesonden heeft / is met my: ende
en heeft my niet alleen gelaten wa
ick doen altoos dat hē behagelijck i

Op den Woensdagh naer den twe den Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 23.

IN dien tijdt: Jesus heeft ghespr
ken tot de scharen ende syn Discip
en segghende. Op Moyses stoel zi
de Schrift-gheleerde ende Pharise
ghesetten. Waerom onderhoudt en
doet al dat sy u ghebieden. Maer
doet na hare wercken niet: want
segghent ende en doens niet. Wa
ware ende onverdraeghlijcke last
binden sy te samen ende legghen t
op der menschen schouderen: ma
met haren vingher en willen sy t
niet roeren. Maer alle hare werck
doen sy / om vanden menschen gesi
te worden. Want sy verbreyden ha
ghedenck brieven / ende vergrooten
oomen der kleederen. Ende sy bemi
nen d'eerste sit-plaetsen inde avont
malen / ende d'eerste zetelen inde Syn
goghen / ende de groetenissen op
merckt / ende vanden menschen gi

noeme te worden Rabbi. Maer ghy en zult u niet laten Rabbi noemen. Want maer een is uwen Meester: eñ ghy zijt alle broeders. Ende en noemt u geenen Vader op der aerden: Want een is u uwen Vader / die inde hemelen is. Noch en wordt gheen meesters ghenoemt / want een is uwen meester / Christus Die de meeste is van u lieden zal u lieden dienaer zijn. Eñ die hem selven verheft / zal vernedert worden: ende die hem selven vernedert / zal verheven worden.

Op den Woensdagh naer den tweeden Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 20.

IN dien tijdt: Jesus op-gaende nae Jerusalem / heeft syn twaelf Discipelen heymelijck tot hem ghenomen / ende heeft hen lieden ghesept: Siet wy gaen opwaerts nā Jerusalem / ende de Sone des mensche zal ghelevert worden den Princen der Priesteren / ende den Schrift-gheleerden / ende sy zullen hem ter doodt verwijsen / ende sullen hem den Heydenen leveren om te bespotten ende te geesselen / eñ te cruycen / eñ den derden

dagh

dagh zal hy weder opstaen. Doen i
de moeder der kinderen van Zeb
deus tot hem gecomen / aenbiddeni
eñ begheerende wat van hem. D
haer ghesept heeft wat wildy ? Z
sepde hem. Seght dat dese myn tw
sonen sitten/d'een aen u rechte hand
ende d'ander aen u slincke handt in
rijcke. Eñ Jesus antwoordende he
ghesept: Ghy lieden en weet niet w
ghy begheert. Kont ghy drincken d
kelck die ick drincken zal. Sy segg
hem : wy konnen. Hy heeft henlied
gesept: Mynen kelck zuldy wel dri
ken : maer te sitten aen myn rech
oft slincke handt/ en staet my niet
u lieden te gheven ? maer den ghen
die't van mynen Vader berept i
Ende de thiene dit hoorende/zijn v
volghen ghe weest over de twee br
ders. Maer Jesus heeftse tot hem
roepen ende ghesept. Ghy weet dat
Princen der Heydenen over de se
heerschappije hebben : ende die me
deye zijn / ghebruycken macht o
haer. Alsoo en zal't onder u lieden n
zijn. Maer soo wie onder u lieden w
de meeste worden : die zy u lieden
naer / ende die onder u lieden w

Veer

d'eerste zijn/ sal u lieden dienst-knecht wesen. Gelijck den Sone des menschs niet en is ghekomen om ghedient te worden/ maer om te dienen/ ende sijn Ziele te ghevven tot een verlossinghe voor vele.

Op den Donderdagh naer den tweeden Sondagh.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 16.

IN dien tijdt: Jesus heeft ghesept tot sijn Discipelen. Daer was een rijck mensch/ ende hy wordde ghecleet met purper ende zijde/ ende hy adt daghelijckx seer wellustelijck. Ende daer was eenen bedelaer/ Lazarus ghenaemt/ die aen sijn deure lach vol sweeren/ begheerende versaedt te worden vande brocxkens die van des rijckx-mans tafel vielen/ ende niemandt en gaffe hem. Maer oock quamen de honden ende leckten sijn sweeren. Ende t'is ghesch[i]edt dat de bedelaer sterf/ ende gedraghen wierde vande Enghelen in Abrahams schoot. Den rijcken is oock ghestorven/ ende hy is begraven in de helle. Ende sijn ooghen op-heffende/ als hy inde pijnen was/ heeft Abraham van verre ghesien ende Lazarum in sijnen schoot.

[illegible]oot. Ende roepende heeft ghesept. Vader Abraham / ontfermt u mijn-der/ eñ sepnt Lazarum/dat hy d'uyt-terste van sijnen vingher steke in't water / op dat hy mijn tonghe ver-koele / want ick worde ghepijnicht in dese vlamme. Ende Abraham heeft hem ghesept: Sone weest gedachtich dat ghy goet ontfanghen hebt in u leven/eñ Lazarus desghelijckx quaet. Ende nu wordt desen vertroost/ maer ghy wordt gepijnicht. Ende met alle dese is tusschen ons ende u lieden een groote duyster diepte bevesticht / soo dat de gene die van hier willen door-gaen tot u lieden / niet en connen/ noch van daer herwaerts over ko-men. Ende hy sepde: Vader ick bidde u dan / dat ghy hem sepndt in mijns Vaders huys: want ick hebbe vijf broeders / op dat hy henlieden mach ghetuyghen / dat sy oock niet en ko-men in dese plaetse der pijnen. Ende Abraham sepde hem. Sy hebben Moysen ende de Propheten: datse die hooren. En hy heeft ghesept: Neen/ vader Abraham / maer ist datter je-mant vanden dooden tot henlieden gaet / sy zullen penitentie doen. Ende

hy

hy heeft hem geseyt: Is dat sy Moy-sen en de Propheten niet en hooren / sy en sullen oock niet ghelooven / al waer't datter jemandt vander doodt verrese.

Op den Vrydagh naer den tweeden Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 21.

IN dien tijdt: Jesus heeft tot de scharen der Joden dese ghelijckenisse ghesept. Daer was een mensch een vader des huysghesins die een wijngaert gheplant heeft / en heeftem eenen tuyn omme ghelepdt / ende een persse daer in gegraven / ende eenen torre opghetimmert: ende heeft dien den landts-lieden verhuert / ende is buytens landts ghereyst. Maer als nu den tijdt der vruchten aenghecomen was / heeft hy syn knechten ghesonden tot de landts-lieden / op dat sy syn vruchten souden ontfanghen. Ende de landts-lieden syn knechten gegrepen hebbende / hebben den eenen gheslaghen / den anderen ghedoodt / maer den anderen hebben sy ghesteenicht. Wederom heeft hy ander knechten ghesonden: meer dan de eerste waren: ende sy hebben dien des-ghelijcks

ghebarn. Maer ten laetsten heeft h
synen sone tot haer ghesonden / se
ghende: Sy zullen mynen sone on
sien. Ende die Landts-lieden den s
ne siende / hebben onder malckand
ren gheseyt: dit is den erfghenaen
komt ende laet ons hem dooden / e
wy sullen syn erffenisse hebben. En
dien aengrijpende / hebben hem uy
ghewozpen uyt den wijngaert / en
hem ghedoodt. Als dan de Heere d
wijngaerts zal ghekomen zijn / w
sal hy dien landts-lieden doen? S
seggen hem. Hy sal de quade qualij
verdoen / ende synen wijngaert and
ren landts-lieden verhueren die he
de vruchte te haren tijdesullen ghebr
Jesus seyde henlieden: En hebt
noyt ghelesen inde Schriftturen: D
steen die de timmerlieden verworp
hebben / is ghewozden tot een hoo
van den hoeck? Dat is vanden Hee
ghescshiedt / ende t'is wonderlijck
onsen ooghen. Daerom segghe ick
lieden: dat het rijck Godts van u
ghenomen wozden / ende den volc
dat syne vruchten voozt-brenght g
ghegeven wozden. Ende soo wie op
sen steen valt / die sal ghebzoken w
D

den: maer op den welcken hy valt/ dien zal hy vermorselen. Ende doen de Princen der Priesteren en de Phariseen syn ghelijckenissen ghehoort hadden / hebben sy verstaen dat hy van hunlieden seyde. Ende soeckende hem te vanghen / hebben sy de scharen ghevreest. Want sy hielen hem als eenen Propheet.

Op den Saterdagh naer den tweeden Sondagh.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 15.

In dien tijdt: Jesus heeft syne Discipelen dese ghelijckenisse ghesept. Een mensche heeft twee sonen ghehadt / ende de jonckste van dien / heeft synen vader ghesept: Vader gheeft my het deel van t'goet / welck my toe comt. Ende hy heeft hemlieden t'goet ghedeelt. Ende na een luttel daghen is de jonckste sone (als hy't alle vergadert hadde) uytghereyst in een verre lantschap / en aldaer heeft hy syn goet verdaen overdadichlijck levende. Ende naer dat hy't al verdaen hadde / isser eenen crachtighen hongher op ghestaen in dat lantschap / ende hy heeft begonst ghebreck te lijden. Ende hy is wech ghegaen / ende heeft

heeft hem ghevoecht by eenen borger
van dien lande. Ende die heeft hem
ghesonden in syn hoeve / dat hy de
vercken hoeden soude. Ende hy
begheerde synen buyck te vullen van
den draf dat de verckenen aten / ende
niemant en gaf hem. Maer in hy sel-
ven ghekeert zynde / heeft gesept: Hoe
veel huerlinghen hebben overvloe-
dicheyt van broodt in mijns vaders
huys / ende ick vergae hier van hon-
gher. Ick zal opstaen / ende gaen tot
mynen vader / ende zal hem segghen:
Vader ick hebbe ghesondicht teghen
den hemel ende voor u: nu en ben ick
niet weerdigh u sone ghenoemt te
worden / maeckt my als eenen van
uwen huerlinghen. Ende opstaende
is ghecomen tot synen vader. Ende
als hy noch verre was / heeft hem sy-
nen vader ghesien: ende is met bermh-
herticheyt beweecht gheweest. Ende
toeloopende is om synen hals geval-
len / ende heeft hem ghekust. Ende de
sone heeft hem ghesept: Vader ick
hebbe ghesondicht teghen den hemel
ende voor u: ick en ben nu niet weer-
dich u sone ghenoemt te worden. Ende
de vader heeft tot synen knechten ge-
sept:

seyt: Haestelijck brenght voort het eerste kostelijck lanck kleedt / ende doet hem aen / gheeft eenen rinck aen syn handt / ende schoenen aen syn voeten: ende brenght hier het ghemest kalf / ende doodet / ende laet ons eten ende vrolijck zijn: want dese mijn sone was doodt / ende is weder levendigh gheworden: hy was verloren / ende hy is ghevonden. Ende sy hebben begonst vrolijck te zijn. Maer syn oudtsten sone was in't veldt. Ende doen hy quam ende den huyse naeckte / heeft hy't ghesanck ende t'gedans ghehoort. Ende heeft een van de knechten gheroepen: ende ghevraeght wat dese dinghen waren. Ende dese heeft hem gheseyt: V broeder is komen / ende u vader heeft t'ghemest kalf ghedoodt / om dat hy hem ghesont weder ontfanghen heeft. Ende hy verontweerdicht zijnde / en wilde niet binnen komen. Syn vader dan uyt ghegaen zijnde / heeft hem begonst te bidden. Maer hy antwoordende / heeft tot synen vader gheseyt. Siet ick diene u nu soo vele jaren / ende en hebbe u bevel noyt overtreden: ende noyt en hebdy my eenen boeck gegheven / om

met

met mijn vrienden vrolijck te zijn
Maer na dat dese uwe sone die all
n goet met hoeren verteirt heef
hecomen is: hebdy't ghemest kal
hedoodt. Maer hy heeft hem geseyt
sone! ghy zijt altijdt met my / end
wat myn is / is uwe. Men behoo
vrolijck ende blijde te zijn / om da
dese uwe broeder doodt was / ende i
weder levendich ghewozden: hy wa
verlozen / ende is ghevonden.

Op de Maendagh naer den derden Sondagh.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 4.

In dien tijdt. Jesus heeft den Pha
riseen ghesept. Voorwaer ghy zu
my dese ghelijckenisse segghen: Me
dicijn-meester geneest u selven. Doe
hier oock in u vaders-landt soo ve
als wy ghehoozt hebben dat in Ca
pharnaum gheschiedt is. Maer h
seyde. Voorwaer segge ick u / dat gee
Propheet aenghenaem en is in sy
vaderlandt. Inder waerheyt segh ic
u: daer waren veel weduwen in I
rael in de daghen van Elias / doe
den hemel drij jaren ende sesse maen
den ghesloten was / doender groote
hongher

honger opgestaen was in alle t'lant: ende tot ghieen van dien en is Elias ghesonden gheweest / dan tot een weduwe in Sarepta van Sidonien. Ende in Israel waren veel melaetsche onder Eliseus den Propheet / ende geen van haer een is ghereynicht gheweest / dan Naaman Syrus. Ende alle die in de Synagoge waren dit hoorende / worden verbult met gramschap. Ende sy hebben hem uyter stadt ghewoerpen: ende hebben hem ghelept tot op't hooghste des berchs / daer haerlieder stadt op ghetimmert was / op dat sy hem souden van boven neder worpen. Maer hy in't midden van haer voorgaende ginck henen.

Op den Wijsdagh naer den derden Sondagh.

Evangelie by S. Mattheus. Cap. 18.

In dien tijdt: Jesus heeft tot sijn Discipelen ghesept. In dien dat u broeder teghen u sondight / gaet ende straft hem tusschen u ende hem alleen / is't dat hy u hoort / gy sult uwen broeder ghewonnen hebben. Maer is't dat hy u niet en hoort / neemt noch eenen oft twee met u / op dat in den

den mondt van twee ofte drij getuy-
ghen alle woordt mach staen. Maer
is't dat hy die niet en hoort / segghet
der Kercken. Eñ is't dat hy de Kercke
niet en hoort / dat hy u zij als eenen
Heydene ende Publicaen. Voorwaer
segghe ick u lieden / al wat ghy op de
aerde bindt / zal ghebonden zijn oock
in den hemel: ende al wat ghy op der
aerden ontbindt / zal ontbonden zijn
oock inden hemel. Wederom segghe
ick u: is't sake datter twee van u lie-
den overeen comen op der aerden / van
alle dinck wat sy begheeren / zal hen-
lieden gheschieden van mynen vader
die inde hemelen is. Want waer der
erghens twee oft drij vergadert zijn
in mynen naem / daer ben ick in't
midden van henlieden. Doen heeft
Petrus tot hem komende ghesept:
Heere / hoe dickmael zal myn broeder
teghen my sondighen / ende dat ick't
hem vergheven zal? tot seven mael?
Jesus heeft hem ghesept: Ick en seg-
ghe u niet tot seven mael / maer tot
seventich werf seven mael.

[illegible]

)p den Maendagh naer den
derden Sondagh.

vangelie by S. Mattheus. *Cap.* 15.

) dien tijdt: Tot Jesus zijn van
erusalem Schrift-gheleerde ende
ariseen gekomen / seggende. Waer-
n over-treden u Discipelen de in-
inghen der ouderen? want sy en
schen haer handen niet als sy
odt eten. Ende hy antwoordende
ft hen geseyt: Waerom overtreedt
) oock Godts ghebodt / om uwe
ettinghe? Want Godt heeft ghe-
t: Eert vader ende moeder / ende
wie vader ende moeder vermale-
dt / die sterve de doodt. Maer ghy
den seght: Soo wie tot vader oft
ieder seyt: Alle gave die vā my kōt/
l u baten / eñ hy en zal synen vader
syn moeder niet eeren / eñ ghy hebt
ntet ghedaen het ghebodt Godts/
) uwe insettinghe. Ghy geveynsde/
l heeft Isaias van u ghepropheteert / segghende: Dit volck eert my
et den lippen / maer haer herte is
rre van my. Maer te vergheefs
nen sy my / leerende die leeringhen
de gheboden der menschen. Ende

de

de scharen tot hem gheroepen hebben-
de / heeft hun gheseyt: Hoort ende ver-
staet / dat in den mondt gaet / en be-
smet den mensche niet / maer dat uyt
den mont comt dat besmet den men-
sche. Doen hebben syn Discipelen
tot hem komende gheseyt : Weet ghy
dat de Phariseen dit woordt ghehoort
hebbende verarghert syn ? Ende hy
antwoordende heeft gheseyt: Alle plan-
tinghe die mynen hemelschen Vader
niet gheplant en heeft / sal uytghe-
roeyt worden. Laetse ghewoorden. Sy
zyn blinde / ende leyts-mannen der
blinden. En in dien dat eenen blinde
den anderen leyde / beyde vallen sy
in de gracht. Ende Petrus antwoor-
dende / heeft hem gheseyt : Verclaert
ons dese ghelyckenisse. Ende hy heeft
gheseyt : Zyt ghy lieden oock noch
onder verstandt ? En verstady niet /
dat alle dat in den mondt komt in
den buyck gaet / ende wordt in't se-
creet uyt gheworpen : Maer dat ten
monden uyt comt / comt uytter her-
ten / ende dat besmet den mensche.
Want uytter herten komen quade
ghedachten / doodt-slaghen / over-spe-
len / hoererijen / dieverijen / valsche

uyygensffen / Godts-lasteringen
e zijn die den mensche besmetten.
er eten met onghewasschen han-
en besmet den mensche niet.

p den Donderdagh naer den derden Sondagh.

vangelie by S. Lucas. Cap. 4.
dien tijt. Jesus opstaende uyt de
ynagoge/ is gegaen in Symons
s. Eñ de Moeder van Simons
sbzauwe was met groote koortse
nghen/ ende sy hebben hem voor
: ghebeden. Ende staende over
:/ heeft hy der koortsen bevolen/
ie heeft haer ghelaten. Ende ter-
dt op staende diende sy henlieden.
je als de sonne onder ghegaen
i / alle die krancken hadden van
ttgetley sieckten / leydden die tot
im / ende hy ghenas die / op elc
besonder de handen legghende.
daer ginghen duyvelen uyt veel
nschen / roepende ende segghende:
y zijt de Sone Godts. Ende hy
straffende en liet se niet spreken:
sy wisten dat hy Christus was.
er als 't dach ghewozden was/
gegaen zijnde/ ginck in een woeste
plaetse.

plaetse. Ende de scharen sochten hem / ende zijn tot hem ghecomen / ende spheelden hem / dat hy van haer niet gaen en soude. Den welcken hy seyde: Ick moet oock den anderen steden het rijcke Godts verkondighen: want ick ben daerom ghesonden. Ende hy predickte in de Synagogen van Galileen.

Op den Vrijdagh naer den derden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 4.

IN dien tijdt: Jesus is ghecomen in een Stadt van Samarien / die Sichar ghenoemt wordt / by de Hoeve die Jacob synen Sone Joseph ghegheven heeft. Ende daer was Jacobs fonteyne. Jesus dan vermoeyt zijnde van gaen / sat alsoo op de fonteyne. Het was ontrent der sester ueren. Daer is een vrouwe van Samarien komen water putten. Jesus seyde haer: geeft my te drincken. En syn Discipelen waren wech ghegaen inde Stadt / dat sy spijsen coopen souden. Die Samaritaensche vrouwe dan seyde hem: Hoe begheert ghy / die ghy een Jode zijt / te drincken

my / die een Samaritaensche
we ben ? Want de Joden en
den gheen ghemeynschap met
amaritanen. Jesus heeft ghe-
woort / ende haer ghesept: Wiste
de gave Godts / ende wie hy is
u seydt: gheeft my te drincken/
soudet hy avontueren van hem
rheert hebben / ende hy soude u
nde water ghegheven hebben. De
uwe seyt tot hem: Heere / ghy en
t niet daer ghy mede putten
ght / ende den put is diepe: Van
er hebt ghy dan t'levende water? Zijt
meerder dan onsen Vader Ja-
/die ons desen put ghegheven heeft:
e hy heeft er uyt ghedroncken/ende
kinderen / ende syn beesten? Jesus
ft gheantwoordt/ende haer geseyt:
le die van dit water drinckt / sal
derom dorst hebben: Maer soo wie
nckt van het water dat ick hem
even sal / die en sal inder eeuwic-
yt gheenen dorst hebben. Maer
vater dat ick hem sal gheven / sal
hem worden een fonteyne des wa-
s springende in 't eeuwich leven. De
ouwe seyde tot hem: Heere gheeft
y dat water / op dat ick gheenen dorst
en

en hebbe / ende dat ick heerwaerts niet en kome putten. Jesus seyde tot haer: Gaet / roept uwen man / ende kome hier. De vrouwe heeft gheantwoort / ende gheseyt: Ick en heb geenen man. Jesus seyde tot haer: Ghy hebt wel gheseyt: ick en heb gheenen man: want ghy hebt vijf mans ghehadt / ende die ghy nu hebt en is uwe man niet / dat hebdy metter waerheyde gheseyt. De vrouwe seyde tot hem: Heere soo ick sie ghy zijt een Prophert. Onse vaders hebben op desen berch aengebeden / ende ghy lieden segghe dat te Jerusalem de plaetse is / daer men aenbidden moet. Jesus seyt haer: Vrouwe / ghelooft my / de ure komt / wanneer ghy lieden noch op desen berch / noch in Jerusalem den Vader en zult aenbidden. Ghy lieden aenbidt / dat ghy niet en weet: wy aenbidden dat wy weten: want de salicheyt is uyt den Joden. Maer de ure comt / en is nu / wanneer de waerachtighe aenbidders den Vader zullen aenbidden in den gheest ende in de waerheyt. Want oock de vader soeckt alsulcken die hem aenbidden. Godt is eenen gheest / ende de ghene die hem

 aen-

bidden / moeten in den gheest ende waerheyt aenbidden. De vrouwe seyt: Ick weet dat Messias komt / ghenaemt wordt Christus. Wanneer hy zal komen zyn / die zal't ons al verkondighen. Jesus seyde tot haer: Ick ben't die met u spreke. Ende terstondt zyn ghecomen syn Discipelen / ende waren verwondert om dat hy met de vrouwe sprack. Maer niemant en heeft geseyt / wat vraeghdy / of wat spreeckt ghy met haer? De vrouwe dan heeft haer kruycke gelaten / ende is wech ghegaen naer de stadt / ende sy seyt dien menschen: Komt / ende siet eenen mensch die my geseyt heeft alle't ghene dat ick ghedaen hebbe. Is hy Christus niet? Sy zyn dan uytter stadt ghegaen / ende quamen tot hem. Hier en tusschen baden hem syn Discipelen / seggende / Rabbi / etet. Maer hy heeft hemlieden geseyt: Ick heb een spyse t'eeten die ghy niet en weet. De Discipelen dan seyden tot malckanderen: Heeft hem yemandt t'eten ghebrocht? Jesus seyde hemlieden: Myn spyse is dat ick doen wille van hem die my gesonden heeft / op dat ick syn werck vol-

doen

doen mach. En seght ghy lieden niet dat er noch vier maenden zijn / ende dat van den ooghst komt: Siet ick segghe u: Heft op u ooghen / ende besiet de landen / want sy zijn nu wit ten ooghste. Ende die maeyt die ontfanght loon / ende vergadert de vrucht tern eeuwighen leven / op dat oock de gene die saeyt t'samen hem verblijde / ende die maeyt. Want hier in is t'woort waerachtigh / dat een ander is die't saeyt / ende een ander die't maeyt. Ick heb u ghesonden te maeyen dat ghy niet bearbeyt en hebt: andere hebben't ghearbeyt / ende ghy zijt in hen arbeyden ghekomen. Ende van die stadt hebbender vele vande Samaritanen in hem ghelooft / om der vrouwen woort die't ghetuyghenis gaf: Dat hy my al ghesept heeft dat ick gedaen hebbe. Als de Samaritanen dan tot hem ghecomen waren / hebben hem ghebeden dat hy daer blijven soude. Ende hy is daer twee daghen ghebleven. Ende veel meer hebbender in hem ghelooft om sijn woordt. Ende seyden der vrouwen. Wy en gelooven nu niet om u seggen: want wy hebben't selve ghehoort: ende

op weten dat dese waerachtelijck is de Salighmaker der werelt.

Op den Saterdagh naer den derden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. Cap. 8.

In dien tijdt: Jesus is ghereyst tot den berch van Olijvetten / ende des morghens is hy weder ghecomen in den Tempel. Ende alle't volck quam tot hem: ende sittende / leerde hy hen lieden. Ende die Schrift-gheleerde ende Phariseen brenghen tot hem een vrouwe in overspel bevonden: ende hebben haer in't midden ghestelt / ende hebben hem gheseyt: meester / dese vrouwe is nu in overspel bevonden. Moyses heeft ons in de wet bevolen alsulcke te steenighen. Wat seght ghy dan? Ende dit seyden sy / hem beproevende: op dat sy hem souden moghen beschuldighen. Maer Jesus hem nederwaerts buyghende / heeft met den vingher in die aerde ghescreven. Ende als sy hem bleven vraghende / heeft hy hem opgherecht ende tot hen gheseyt: Wie van u lieden sonder sonde is / die worpe eerst den steen op haer. Ende wederom hem selven buyghende

ghezet in 't midde. Ende dit ghehoozende
ginghen sy d'een na d'ander uyt / be-
ginnende vande oudtste. Ende Jesus
is daer alleen ghebleven / en de vrou-
we in 't midden staende. Ende Jesus
hem oprichtende / heeft tot haer ghe-
seyt: Vrouwe waer zijn se die u be-
schuldighden? Heeft u iemant ver oo-
deelt? Die welcke heeft ghesept: Nie-
mant Heere. Ende Jesus seyde: Ick
en zal u oock niet veroozdeelen. Gaet
henen ende en sondicht nu niet meer.

Op den Maendagh naer den vierden Sondagh.

Evangelie by S. Jan. Cap. 2.

IN dien tijt. Der Joden Paesschen was na by / ende Jesus is opghe-
gaen naer Jerusalem. Ende heeft in
den Tempel ghevonden die daer ver-
cochten schapen ende ossen / ende duy-
ven / ende de wisselaers sittende. Ende
als hy een koozdekens een gheessel
ghemaeckt hadde / heeft se alle uyt den
Tempel ghedreven / oock mede de
schapen ende ossen / en der wisselaers
ghelt heeft hy uytghestozt / ende de
tafel en omghewozpen. Ende den ghe-
nen die de duyven verkochten / heeft

hy ghesept: Neemt dese dinghen van hier / ende en maeckt myns Vaders huys gheen coop-huys. Doen werden syn Discipelen indachtigh: t'ghene datter gheschreven is: Den yver uwes huys heeft my gheten. Maer de Joden hebben gheantwoordt / ende hem ghesept: Wat teecken toondy ons / dat ghy dit doet? Jesus heeft gheantwoordt / eñ henlieden gesept: Breeckt desen Tempel; ende in drie daghen sal ick dien oprichten. Maer de Joden hebben ghesept: Ses-en-veertigh jaren wiert desen Tempel ghetimmert: ende sult ghy dien oprichten in drie dagen? Maer hy sprack van den Tempel syns lichaems. Dus als hy van den dooden weder opghestaen was / syn Discipelen zijn ghedachtich gheworden / dat hy dit sprack: Ende sy hebben der Schrifturen ghelooft / ende den woorde dat Jesus ghesept hadde. Eñ als hy te Jerusalem te Paesschen op den Feest-dagh was: hebben der vele in synen naem ghelooft / siende syn teeckenen die hy dede. Maer hy Jesus en betrouwde sy selven henlieden niet / om dat hyse alle kende / ende om dat hem van gheenen noode en

was

[illegible]/ dat iemandt ghetuyghenis sou-
de gheven van den mensche. Want
hy wiste wat in den mensche was.

Op den Dijsdagh naer den vierden Sondagh.

Evangelie by S. Ian, *Cap.* 7.

IN dien tijdt: Als nu den Feestdach half overleden was/ is Jesus op-gheclommen in den Tempel/ ende leerde. Ende de Joden verwonder-den haer/ seggende: Hoe kan dese Schriften/ daer hy die niet gheleert en heeft. Jesus heeft hen-lieden ghe-antwoort ende ghesept: Myn leerin-ghe en is myne niet/ maer des ghe-nen die my ghesonden heeft. Soo wie synen wille doen wilt/ die zal ver-staen van de leeringe/ oftse uyt Godt is/ oft dat ick uyt my selven spreke. Die van sy selven spreeckt/ die soeckt syn eyghen eere. Maer soo wie de eere soeckt van den ghenen die hem ghe-sonden heeft/ dese is waerachtigh/ ende in hem en is geen onrechtveer-dicheydt. En heeft Moyses u de Wet niet ghegheven: ende niemandt van u lieden en doet de Wet? Waerom soeckt ghy my te dooden? De schare

heeft gheantwoordt ende gheseyt:
Ghy hebt den duyvel: wie soeckt u
te dooden? Jesus heeft gheantwoordt
ende tot henlieden geseyt: Een werck
heb ick ghedaen, ende ghy verwon-
dert u allegader. Daerom heeft u
Moyses de besnijdenisse ghegheven:
niet dat die van Moyses is, maer
vande Vaderen, ende op den Sab-
bath soo besnijdt ghy den mensche.
Is't dat de mensch de besnijdenisse
ontfanght op den Sabbath, alsoo dat
de wet van Moyses niet ghebroken
en wordt: wordt ghy vertoornt teghen
my, om dat ick den gheheelen
mensch op den Sabbath heb ghesont
ghemaeckt? En oordeelt naer 't aen-
sichte niet: maer oordeelt een recht
oordeel. Sommighe dan van Jeru-
salem seyden: En is dit niet de ghene
dien sy soecken te dooden? ende siet hy
spreeckt openbaerlijck, ende sy en seg-
ghen hem niet. Hebben de Princen
waerlijck bekent dat dese Christus
is? Maer wy weten van waer deser
is. Ende als Christus komen sal,
niemandt en weet van waer hy is.
Dus riep Jesus in den Tempel, lee-
rende ende segghende: Ghy kent my,
ende

ende ghy weet van waer ick ben: ende
Ick en ben van my selven niet gheko-
men: maer hy is waerachtich die
my ghesonden heeft, den welcken ghy
niet en kent. Ick kenne hem / want
ick ben van hem / ende hy heeft my
ghesonden. Doen sochten sy hem te
vanghen / ende niemant en sloegh de
handen aen hem: want syne ure en
was noch niet gekomen. Maer van-
der scharen hebbender vele in hem ghe-
looft.

Op den Woensdagh naer den vierden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap. 9.*

IN dien tijdt: Jesus voorby gaende heeft gesien eenen mensch die blint ghewordden was. Ende syn Discipe-len hebben hem ghevraeght. Rabbi/ wie heeft ghesondicht/ dese oft syn ou-ders / dat hy blindt soude gheboren worden. Jesus heeft gheantwoordt: Noch dese en heeft ghesondight / noch syn ouders: maer op dat de wercken Godts in hem souden gheopenbaert worden. Ick moet wircken de werc-ken van hem die my ghesonden heeft/ soo langhe als het dach is: Den nacht komt

komt wanneer niemant wercken en kan. Soo lange als ick in de werelt ben, ben ick t'licht der wereldt. Als hy dese dingen gheseyt hadde, heeft hy op de aerde uyt ghespoghen, ende heeft slijck ghemaeckt van speecksel, en dat slijck gestreken op zijn ooghen. Ende heeft hem gheseyt: Gaet henen ende wasscht u in het badt-water van Siloe, t'welck te segghen is, ghesonden. Hy is dan henen ghegaen, ende heeft hem ghewasschen, ende is siende ghekomen. Soo dan de ghebueren, ende die hem te voren ghesien hadden, dat hy een bedelaer was, seyden: En is't dese niet die sat, en bedelde? De ander seyden: Het is dese: Maer de anderen seyden: Gheensins, maer hy is hem ghelijck. Maer hy seyde: Ick ben't. Dus seyden sy hem: Hoe zijn u de ooghen gheopent? Hy heeft gheantwoordt: Dien mensch die Jesus ghenaemt wordt, heeft slijck ghemaeckt, ende heeft mijn ooghen ghesmeert, ende tot my gheseyt: Gaet henen tot het badt-water van Siloe, ende wasscht u. Ende ick ben wegh ghegaen, en ick heb ghewasschen ende ghesien. Sy hebben hem dan gheseyt:

Waer

Waer is dien? Hy seyde: Ick en weets niet. Sy brenghen hem die blinde gheweest hadde totten Phariseen. Ende het was Sabboth als Jesus het slijck gemaeckt heeft / ende syn oogen gheopent. De Phariseen dan vraeghden hem wederom / hoe dat hy siende gheworden was. Ende hy heeft hunlieden gheseyt. Hy heeft slijck op myn ooghen ghelept / ende ick heb my ghewasschen / ende ick sie. Sommighe van den Phariseen seyden / Desen mensche en is van Godt niet / die den Sabboth niet en houdt. Maer de andere seyden: Hoe kan een sondigh mensche dese teeckenen doen? Ende daer was tweedracht tusschen henlieden. Sy hebben dan totten blinden wederom gheseyt: Wat seght ghy van den ghenen die u ooghen open ghedaen heeft? Ende hy heeft gheseyt: Dat hy een Propheet is. Doen en hebben de Joden niet gheloost van hem / dat hy blindt gheweest hadde / ende siende was worden / tot dat sy gheroepen hebben de ouders van hem die siende was worden. Ende hebben hem ghevraeght / segghende: Is dit u lieder Sone / den welcken ghy seght

dat

dat blinde gheboren is? Doe riepen sy
nu den / Syn ouders hebben hemlie-
den gheantwoordt / ende gheseyt: Wy
weten dat dit onse sone is: Maer hoe
dat hy nu siet / oft wie hem de ooghen ghe-
opent heeft / en weten wy niet / Vraeget
hem / hy heeft oudt ghenoech / dat hy
van hem selven spreke. Dit hebben syn ou-
ders gheseyt / om dat sy de Joden vreesden / want de Joden hadden over een ghe-
draghen / dat soo wie hem soude belijden
Christum te zijn / uyt de Synagoge
soude ghestooten worden. Daerom heb-
ben syn ouders gheseyt: Hy is oudt
ghenoech / vraeghet hem. Sy hebben
dan wederom den mensch gheroepen
die blindt gheweest hadde / ende heb-
ben hem gheseyt: Gheeft Gode de eere.
Wy weten dat dese mensche een son-
daer is. Doen heeft hy gheseyt: Oft
hy een sondaer is / en weet ick niet /
een dinck weet ick: dat ick nu siende
ben daer ick blindt was. Sy hebben dan
hem gheseyt: Wat heeft hy u ghedaen?
hoe heeft hy u de ooghen gheopent. Hy
heeft hemlieden gheantwoordt: Ick
hebbet u nu gheseyt / ende ghy hebbet
ghehoort / wat wilt ghy het wederom hoo-
ren? Wilt ghy oock syn Discipelen
worden?

mozden ? Dus hebben sy hem ver-bloeckt ende ghesept: Weest ghy sy-nen Discipel / maer wy zijn Moyses Discipelen. Wy weten dat Godt Moysi ghesproken heeft / maer desen en weten wy niet / van waer hy is. Dien mensche heeft geantwoordt / en henlieden gesept: Dit is een wonder / dat ghy-lieden niet en weet van waer dat hy is / ende hy heeft myn ooghen gheopent. Ende wy weten dat Godt de sondaers niet en hoort / maer soo wie Godts dienaer is / ende synen wille doet / desen verhoort hy. Van beghin der wereldt en ist niet gehoort dat yemant de oogen van eenen blint ghebozen open ghedaen heeft. En waer dese van Gode niet / hy en hadde niet met allen konnen ghedoen. Sy hebben gheantwoordt / ende hem ge-sept: Ghy zijt gheheel in sonden ghe-bozen / ende leert ghy ons? Ende sy hebben hem uyt-ghewozpen. Jesus heeft ghehoort dat sy hem uyt-ghe-worpen hebben / en als hy hem von-den hadde / heeft hem ghesept: Ghe-looft ghy in den Sone Godts? Hy heeft gheantwoordt ende ghesept: Wie ist Heere / op dat ick in hem ghe-loove?

Joode? Ende Jesus heeft hem gesept: Ende ghy hebt hem ghesien / ende dit met u spreeckt / die ist. Ende hy seeft ghesept: Ick gheloove Heere. Ende neder-vallende / heeft hem aenghebeden.

Op den Donderdagh naer den vierden Sondagh.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 7.

IN dien tijde: Jesus ginck tot een Stadt die genoemt wordt Naim.

Ghelijck op den vyfthiensten Sondagh na Sinxen. Fol. 140.

Op den Vrijdagh naer den vierden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 11.

IN dien tijde: Daer was een sieck Lazarus van Bethanien / van het Casteel van Maria ende Martha syn der susteren. Ende Maria was de ghene die den Heere gesalft heeft met salve / ende syn voeten met haren hayre ghedrooght / wiens broeder Lazarus kranck was. Syn susters dan hebben tot hem ghesonden / seggende: Heere / siet dien gy lief hebt is cranck. Ende Jesus hoorende / heeft tot henlieden

heeft ghesept: Dese kranckheyt en
is tes doodt niet / maer om de glorie
Godts / op dat de Sone Godts daer
door verclaert worde. Ende Jesus be-
minde Martham / ende haer suster
Mariam / ende Lazarum. Dan als
hy gehoort heeft dat hy kranck was /
is hy doen twee daghen in de selve plaet-
se ghebleven. Ende voorts daer nae
heeft hy synen Discipelen geseyt: Laet
ons wederom in Judeen gaen. Syn
Discipelen segghen hem: Rabbi / de
Joden sochten u nu om te steenighen /
ende gaet ghy wederom derwaerts?
Jesus heeft gheantwoort: En zijnder
niet twaelf uren in den dagh? Soo
wie in den dagh wandelt / die en stoot
hem niet om dat hy t'licht deser we-
relt siet. Maer ist dat hy in den nacht
wandelt / hy stoot hem / want het
licht in hem niet en is. Dit heeft hy
ghesproken. Ende daer nae heeft hy
hen lieden ghesept: Lazarus onsen
vriendt slaept, maer ick gaen / op dat
ick hem van den slaep ontwecke. Dus
hebben syn Discipelen ghesept: Hee-
re / ist dat hy slaept / hy zal ghesont
worden. Maer Jesus hadde ghesept
van syn doodt / maer sy hebben ghe-
meynt

meynden dat hy van de slaepe ghe-
slaets sprack. Doen heeft Jesus hen
lieden openlijck ghesept: Lazarus is
doodt. Ende ick ben blijde om u-lie-
der wille / dat ick daer niet en was /
op dat ghy ghelooft. Maer laet ons
tot hem gaen. Thomas dan die ghe-
heeten is Didymus heeft tot zijn
mede-Discipelen ghesept: Laet ons
ooc gaen / dat wy met hem sterven.
Also is Jesus gekomen / ende heeft
hem ghevonden dat hy nu vier da-
ghen inde graf gheweest hadde. Ende
Bethanien was by Jerusalem on-
trent vijfthien stadien. Eñ veel van
den Joden waren gecomen tot Mar-
tham ende Mariam / dat sy die troo-
sten souden van haren broeder. Als
dan Martha gehoort hadde dat Je-
sus quam / is sy hem te gemoet gegaen.
Maer Maria sat thuys. Doen heeft
Martha tot Jesum ghesept: Heere
hadde ghy hier gheweest / mijn broe-
der en waer niet ghestorven. Maer
ooc weet ick nu / dat soo wat ghy
begheert van Gode / dat het u Godt
gheven zal. Jesus sept haer: U broe-
der zal verrijsen. Martha sept tot
hem: Ick weet dat hy verrijsen zal
inde

de verrijssenisse inden uytersten dagh. Jesus heeft haer ghesept: Ick ben de verrijssenisse ende t'leven. Die in my gelooft/ al waer hy oock doot/ hy zal leven. Ende alle die leeft/ ende in my ghelooft/ en zal in der eeuwicheyt niet sterven; Ghelooft ghy dat? Sy heeft hem ghesept: Ja ick Heere ick heb ghelooft dat ghy Christus de Sonne des levende Godts zijt/ die in deser werelt ghekomen zijt. Ende als sy dit ghesept hadde/ is sy wech ghegaen/ ende heeft Maria haer suster heymelijck gheroepen/ seggende: De meester is hier/ ende roept u. Hoe sy dat ghehoort heeft/ staet sy haestelijck op/ ende is tot hem ghekomen: Want Jesus en was noch in't Casteel niet ghekomen/ maer hy was noch op de plaetse daer hem Martha te ghemoet ghecomen was. De Joden dan die met haer in huys waren/ ende haer vertroosteden: als sy Mariam ghesien hadden/ dat sy haestelijck opghestaen ende uytghegaen is: Zijn sy haer ghevolght seggende: Sy gaet totten grave/ om daer te weenen. Alsus doen Maria was ghecomen daer Jesus was/ hem siende/ is

aen

syn voeten ghevallen / ende heeft
hem ghesept: Heere / hadt ghy
gheweest / myn broeder en ware
doot. Maer als Jesus haer heeft
weenen / ende de Joden die met
ghecomen waren oock weenen.
heeft in synen gheest hem ver-
omt/ende sy selven ontstelt / ende
ghesept. Waer hebdy hem ghe-
Sy segghen tot hem: Heere/
t ende siet het. Ende Jesus heeft
eent. Dus hebben de Joden ge-
Siet / hoe lief hadde hy hem.
r de sommighe van henlieden
en ghesept: Ende konde dese die
ghen van den blinde-ghebozen
ghedaen heeft/niet doen dat dese
n soude sterven; Jesus dan we-
n in sy selven verschzoomende is
omen tot den grave. Ende het
een spelonckе / ende eenen steen
daerop gheleypt. Jesus heeft ge-
Neemt den steen wech. Martha
ter van hem die gestozven was/
hem: Heere / hy stinckt nu / hy
er daghen doodt. Jesus seydt
: En heb ick u niet ghesept / dat
(ist dat ghy ghelooft) de glozie
s sien sult? Dus hebben sy den
steen

steen wech ghenomen. Ende Jesus
sijn ooghen opwaerts gheheven heb-
bende/ heeft gheseyt: Vader ick danc-
ke u dat ghy my ghehoort hebt. En
ick wiste dat ghy my altijdt hoort:
maer om t'volck dat rontsom staet/
heb ick dit gheseyt: op dat sy gheloo-
ven dat ghy my ghesonden hebt. Als
hy dit gheseyt hadde/ heeft met groo-
te stemme gheroepen: Lazare / komt
uyt. Ende terstont is hy / die doode
ghetweest hadde / voorts ghekomen/
ghebonden aen handen ende voeten
met banden / ende syn aensicht was
met een sweet doeck ghebonden. Je-
sus heeft henlieden gheseyt: Ontbint
hem / ende laet hem wech gaen. Vele
dan vanden Joden die gekomen wa-
ren tot Mariam ende Martham / en
ghesien hadden t'ghene dat Jesus ge-
daen heeft: hebben in hem gelooft.

Op den Saterdagh naer den vierden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 8.

IN dien tijde: Jesus seyde den scha-
ren der Joden: ick ben het licht der
werelts. Die my volght/ en wandelt
in de duysternissen niet / maer zal het
licht

cht des levens hebben. Dus hebben
hem de Phariseen ghesept: Ghy geeft
ghetuyghenis van u selven: u ghetuy-
ghenis en is niet waer. Jesus heeft ge-
antwoordt/ ende hem ghesept: Al is
dat ick ghetuyghenis ghebe van my
selven/ mijn ghetuyghenis is waer:
want ick weet van waer ick ghecom-
men ben/ ende waer ick henen gae.
Maer ghy lieden en weet niet van
waer ick kome/ of waer ick henen
gae. Ghy lieden oordeelt na den vlee-
sche: Ick en oordeele niemanden. Eñ
of dat ick oordeele/ mijn oordeel is
waer: Want ick en ben alleen niet/
maer ick/ ende de Vader die my ghe-
sonden heeft. Ende in uwe Wet is ge-
schreven/ dat het ghetuyghenis van
twee menschen waer is. Ick ben die
ghetuyghenis ghebe van my selven:
Ende de Vader die my ghesonden
heeft/ geeft getuygenis van my. Dus
hebben sy hem ghesept: Waer is u
Vader? Jesus heeft gheantwoordt:
Ghy en kent noch my/ noch mijnen
Vader/ Waer't dat ghy my kende/
ghy soude oock wel mijnen Va-
der oock kennen. Dese woorden heeft
Jesus ghesproken by de Offerkiste le-
rende

lerde in den Tempel. Ende niemant en heeft hem ghevanghen: want syn ure en was noch niet ghecomen.

Op den Maendagh naer den vyfden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. Cap. 7.

In dien tijde: De Princen en Phariseen hebben dienaers ghesonden, dat sy Jesum vanghen souden. Dus heeft Jesus hen lieden ghesept. Noch een luttel tijts ben ick met u lieden: Ende ick gae tot den ghenen die my ghesonden heeft: Ghy sult my soecken ende niet vinden: Ende daer ick ben en kont ghy niet komen. Dus hebben de Joden tot malckanderen ghesept: Waer sal dese gaen, om dat wy hem niet vinden en zullen? Sal hy tot de verstroyinghe der Heydenen gaen, ende leeren de Heydenen? Wat woordt is dit, dat hy ghesept heeft: Ghy sult my soecken, ende niet vinden: ende daer ick ben, en kont ghy niet komen? En op den laetsten dach, welck was den grooten dach des Feestdaechs, stont Jesus, ende riep segghende: Soo wie dorst heeft, die kome tot my, ende drincke. Wie in

my

in my ghelooft / ghelijck de Schriftuere seyt / vloeden des levenden waters sullen uyt synen buyck vloeyen. Ende dit heeft hy ghesept vanden gheest / den welcken ontfanghen souden die in hem gheloofden.

Op den Dijsdagh naer den vyfden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 7.

IN dien tijdt: Jesus wandelde in Galileen. Want hy en wilde in Judeen niet wandelen: om dat de Joden hem sochten te dooden: Ende den Feestdagh der Joden Scenopegia was seer na by. Ende syn broeders hebben tot hem ghesept: Gaet over van hier / ende gaet naer Judeen: Op dat u Discipelen oock moghen u wercken sien die ghy doet. Want niemant die selve soeckt openbaer te zijn / en doet yet in't verborghen. Ist dat ghy dese dinghen doet / openbaert u selven der werelt. Want oock syn Broeders en gheloofden in hem niet. Dus heeft Jesus henlieden ghesept: Myuen tijdt en is noch niet aen-komen: Maer uwen tijdt is altijdts bereyt. De werelt en kan u

niet

...ijet haten: Maer sy haet my/ om dat
...ck getuyghenis van haer ghebe/ dat
haer wercken quaet zijn. Gaet ghy
opwaerts tot desen Feestdagh: maer
ick en zal niet opwaerts gaen tot dien
Feestdagh: Want mynen tijdt en is
noch niet vervult. Doen hy dit ghe-
seyt hadde / is hy in Galileen ghe-
bleven. Ende als syn Broeders op-
ghegaen waren / doen is hy oock op-
waerts ghegaen tot desen Feestdach/
niet openbaerlijck/ maer als in't ver-
borghen. Dus sochten hem de Joden
op den Feestdagh/ ende seyden: Waer
is hy? Ende onder de schaere was
veel gheruchte van hem. Want som-
mighe seyden: Hy is goet. En d'an-
der seyden / neen / maer hy verleydt
de scharen. Niemandt nochtans en
sprack openbaerlijck van hem / om
de vreese der Joden.

Op den Woensdagh naer den vyfden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 10.

In dien tijdt: Het is de Feest des
Tempels wijdinghe ghewozden in
Jerusalem. Ende het was winter.
Ende Jesus wandelde in den Tem-

pel / in Salamons voorzael. Dus
hebben hem de Joden omringht / en
seyden hem: Hoe lange houdt ghy on-
se ziele op? Ist dat ghy Christus zijt /
segghet ons openlijck / Jesus heeft
hen gheantwoordt: Ick seghe u: Ende
ghy en ghelooves niet. De wercken
die ick in mijns Vaders naem doen /
dese gheven ghetuyghenis van mijn:
Maer ghy lieden en ghelooft niet:
om dat ghy van mijne Schapen niet
en zijt. Mijn Schapen hooren mijn
stemme: Ende ick kense / ende sy vol-
ghen my: Ende ick gheve haer het
eeuwich leven / ende sy en sullen inder
eeuwicheyt niet verlozen gaen: Ende
niemandt en zalse rooven uyt mijn
handt. Dat mijn Vader my ghegh-
ven heeft / is het meeste van al: ende
niemandt en kan rooven uyt mijns
Vaders handt. Ick ende den Vader
zijn een. Dus hebben de Joden stee-
nen op ghenomen / om hem te stenni-
ghen. Jesus heeft henlieden gheant-
woordt: Ick hebbe u vele goede werc-
ken ghetoont uyt mijnen Vader: Om
welck werck van dien steenicht ghy
my? De Joden hebben hem gheant-
woordt, Om t'goet werck en steenen

ghy

ghen key u niet / maer om de laste-
ringhe: Ende om dat ghy / die een
mensche zijt / u selven Godt maeckt.
Jesus heeft hem gheantwoordt: Is
in uwe wet niet ghescheven. Ick
hebbe ghesept / ghy zijt Goden. Ist
dat hy die / tot den welcken Godts
woordt ghedaen is / Goden genoemt
heeft / eñ de Schriftuere en mach niet
ghebroken worden: seght ghy lieden /
ghy lastert / om dat ick den welcken
den Vader gheheplicht / ende in dese
wereldt ghesonden heeft / ghesept heb-
be / ick ben de Sone Godts. Ist dat
ick de wercken myns Vaders niet en
doe / en ghelooft my niet. Maer ist
dat ickse doe: ende indien ghy my
niet en wilt ghelooven / ghelooft de
wercken: op dat ghy mooght beken-
nen ende ghelooven dat den Vader in
my is / ende ick inden Vader.

Op den Donderdagh naer den vijfden Sondagh.

Evangelie by S. Lucas. *Cap.* 7.

In dien tijdt: Een vanden Phari-
seen badt Jesus / etc.

Soeckt op den Feest-dagh van S. Ma-
ria Magdalena. Fol. 203.

Op den Vrijdagh naer den vijfden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 11.

IN dien tijdt: De Overpriesters en Phariseen hebben den Raedt vergadert teghen Jesum: ende seyden. Wat doen wy: want dese mensche doet veel teeckenen? Ist dat wy hem alsoo laten/ sy zullen alle in hem ghelooven: en de Romeynen zullen komen/ en onse plaetse ende volck wech nemen. Maer een van henlieden met name Cayphas/ soo hy Overpriester was van dien jare/ heeft hun geseyt. Ghy en weet niet met allen: noch en peyst niet/ dat u lieden beter is datter een mensche sterve voor 't volck: ende dat alle 't volck niet verloren en gae. Maer dat en heeft hy uyt sy selven niet ghesept: maer soo hy Overpriester was van dien jare/ heeft ghepropheteert/ dat Jesus voor het volck sterven soude: ende niet alleen voor dat volck maer op dat hy de kinderen Godts/ die verstropt waren/ by een vergaderen soude. Dus hebben sy van dien dagh een gedacht/ dat sy hem souden dooden. Dus en wandelde

welde Jesus nu niet meer openbaer onder de Joden: maer is wech ghegaen in een Landtschap by de Woestijne / in een Stadt die Ephrem genoemt wordt / ende daer hy bleef met syn Discipelen.

Op den Saterdagh naer den vijfden Sondagh.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 11.

IN dien tijdt: De Princen der Priesteren hebben ghedacht dat sy Lazarum oock souden dooden: Om dat eer om syns t' wille vele wech gingen vande Joden / ende ghelooofden in Jesum. Ende des anderen daechs een groote schare / die ghekomen was tot den Feest-dagh / doen sy gehoort hadden dat Jesus nae Jerusalem quam / hebben Palm-boom tacken ghenomen / en zijn hem te ghemoete ghegaen / ende riepen / Hosanna / ghebenedijdt is hy die daer komt in den naem des Heeren / de Koninck van Israel. Ende Jesus heeft een Eselken ghevonden / ende heeft daer opghezeten gelijck geschreven is. En vreest niet ghy dochter van Sion / siet uwen Koninck komt sittende op t' veulen van een Eselinne. Dit en verstonden

[illegible] Discipelen ten eersten niet: Maer
doen Jesus verclaert was / doen zijn
sy ghedachtigh gheworden dat dese
dinghen van hem geschreven waren /
ende dat sy hem dit ghedaen hebben.
De schare dan die met hem was /
doen hy Lazarum uyt den grave ge-
roepen ende van der doodt verweckt
heeft / gaf ghetuyghenis. Daerom is
de schare hem oock te ghemoete ghe-
komen / om dat sy ghehoort hebben
dat hy dat teecken gedaen hadde. De
Phariseen hebben tot malkanderen
ghesept: Siet ghy dat wy niet en
voorderen? Siet de heele werelt is
naer hem gegaen. Ende daer waren
sommighe Heydenen van de ghene
die opghekomen waren om te aenbid-
den op den Feest-dagh. Dese dan zijn
ghecomen tot Philippus / die van
Bethsaida Galilee was: Ende baden
hem / segghende: Heere / wy beghee-
ren Jesum te sien / Philippus is ghe-
komen ende seyt het Andree. Andreas
wederom en Philippus hebbent Je-
su ghesept. Ende Jesus heeft hen ge-
antwoordt / seggende: De tijt is ghe-
comen dat de Sone des menschen
verclaert worde. Voorwaer / voor-
waer

waer segh ick u lieden: Ten zy dat
het terwen graen in de aerde vallen-
de / sterve / so blijft het alleen. Maer
ist dat het sterft; So brenghet veel
vruchte voort. Die sijn ziele bemint/
salse verliesen; Ende die sijn ziele haet/
in dese werelt/ die bewaertse ten eeu-
wighen leven. So wie my dient/ die
volghe my: Ende waer ick ben/ daer
zal ooc mijnen dienaer wesen. Ende
so wie my dienen zal/ dien zal mijn Va-
der eeren. Nu is mijn ziele beroert.
Ende wat zal ick segghen? Vader
verlost my uyt dese ure. Maer dar-
om ben ick in dese ure ghekomen.
Vader verclaert uwen naem. Doe is-
ser een stemme van den hemel ghe-
komen/ segghende: Ick heb hem ver-
claert/ ende zal dien wederom ver-
claren. De schare dan die daer stonde/
ende ghehoort hadde/ seyde datter
eenen donderslach gheschiedt was.
D'ander seyden: Eenen Engel heeft
hem ghesproken. Jesus heeft gheant-
woordt ende ghesept. Dese stemme en
is om mijnen wille niet ghekomen/
maer om uwent wille. Nu ist des
wereldts oordeel/ nu zal de Prince
deser werelde uyt ghewoorpen worden.

Ende ick dat ick verheven worde van der aerden / ick zal alle dinghen tot my trecken. Ende dit seyde hy / te kennen ghevende wat doodt hy sterven soude. De schare heeft hem gheantwoordt. Wy hebben uyt de Wet ghehoort dat Christus blijft in der eeuwicheyt blijft: Ende hoe seght ghy / De Sone des menschen moet verheven worden: wie is dien Sone des menschen. Doe heeft Jesus hen l. geseyt. Noch een kleyn tijdts is het licht in u lieden. Wandelt de wijle ghy het licht hebt / op dat u de duysternissen niet en bevanghen. Ende die in duysternissen wandelt en weet niet waer hy henen gaet. De wijle ghy het licht hebt / ghelooft in het licht: op dat ghy kinderen des lichts moeght wesen. Dit heeft Jesus ghesproken ende is wech ghegaen / ende heeft hem verborghen van henlieden.

Op den Maendagh in de goede Weke.

Evangelie by S. Ian. *Cap.* 12.

SES daghen voor Paesschen is Jesus te Bethanien ghekomen / daer Lazarus doodt gheweest hadde / den welcken Jesus verweckt heeft. Ende sy hebben hem daer een avondt-mael

bereyt:

bereyt: Ende Martha diende. M
Lazarus was een van die met h
ter tafelen saten. Maria dan h
ghenomen een pont ongheualsc
kostelijcke Nardus salve: Ende h
Jesus voeten gesalft/ ende met ha
hayre syn voeten ghedroogt: e
t'huys is vervult ghewcest van
reuck der salven. Dus heeft een v
syn Discipelen Judas Iscariotes/
hem leveren soude/ ghesept/ Waer
en is dese salve niet voor hondert p
ninghen verkocht/ ende den beh
tighen gegheven? Ende dat heeft
ghesept/ niet om dat hy besorghde m
voor de behoeftighe: maer om dat
een dief was/ ende de borse hebben
droegh t'ghene datter geghevcn w
de. Jesus dan heeft ghesept. Laet h
met vreden/ op dat sy tot dien da
van myner begravenisse dat m
bewaeren. Want ghy hebt altijt a
men met u lieden/ maer my en zu
altyt niet hebben. Dus heeft
groote schare uyt de Joden vernom
dat hy daer was/ ende zijn gecom
niet om Jesus alleen/ maer op da
Lazarum sien souden/ den welc
hy vande dooden verweckt heeft.

Op den Dijstdagh, Woensdagh ende goeden Vrijdagh wordt de Passie ghelesen.

Op den witten Donderdagh.

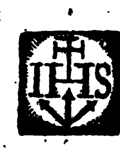
Evangelie by S. Ian. Cap. 13.

VOor den Feest-dagh van Paeschen / Jesus wetende dat syn ure ghekomen was / dat hy overreysen soude uyt dese werelde tot den Vader: Als hy de syne lief ghehadt hadde die in de werelt waren / heeftse lief ghehadt tot den eynde toe. Ende als het Avondt-mael ghedaen was / voor nu den duyvel in't herte ghegheven hadde / dat hem Judas Simonis de Iscariotes leveren soude. Wetende dat hem de Vader alle dinghen inde handen ghegheven heeft / ende dat hy van Gode uyt ghegaen is ende tot Gode ginck: Soo staet hy

hy op van den Avondt-mael / ende leyde syn kleederen af. En als hy eenen lynen doeck ghenomen hadde / heeft hem selven voorghegort. Daer nae giet hy water in een becken / ende heeft begonst de voeten van syn Discipelen te wasschen / ende te droogen met den lynen doeck daer hy mede voor ghegort was. Dus is hy ghekomen tot Simonem Petrum. Ende Petrus seyt hem: Heere / wasche ghy my de voeten? Jesus heeft gheantwoordt ende hem ghesegt: Dat ick doe / en weet ghy nu niet: maer zult het naemaels weten. Petrus seydt hem: Ghy en zult my de voeten inder eeuwicheydt niet wasschen. Jesus heeft hem gheantwoordt. Is't dat ick u niet en wassche / ghy en zult geen deel met my hebben. Simon Petrus seyt hem: Heere / niet alleen myn voeten / maer oock de handen ende t'hooft. Jesus seyde hem. Die ghewasschen is / die en behoeft niet dan dat hy de voeten wassche / maer hy is gheheel suyver. Ende ghy lieden zijt suyver: maer niet allegader. Want hy wiste wel wie dat was / die hem leveren soude:

Daerom

daerom heeft hy ghesept: Ghy en zijt niet allegader suyver. Als hy dan haerlieder voeten ghewasschen hadde / heeft syn kleederen ghenomen. Ende als hy wederom ter tafelen ghesetten was / heeft haer ghesept: Weet ghy wat ick u lieden ghedaen hebbe? Ghy-lieden noemt my meester ende Heere: ende ghy segt wel. Want ick ben't. Is't dan dat ick Heere ende Meester u lieden voeten ghewasschen hebbe: Soo moet ghy-lieden oock d'een des anders voeten wasschen: Want ick hebbe u een exempel ghegheven / op dat ghy oock soo doen soudt / ghelijck ick u lieden ghedaen hebbe.

DE PASSIE

ONS HEEREN

IESV CHRISTI

Nae t' beschryven van S. Mattheus.

Cap. 26.

IN dien tijdt. Jesus heeft tot sy-
nen Discipelen gheseyt: Ghy
weet dat na twee daghen Paes-
schen wordt / ende de Sone des
menschen zal ghelevert worden om
ghekruyst te worden. Doen zijn ver-
gadert de Princen der Priesteren/ende
de Ouderlinghen des volckx / in't
voorhof vanden Prince der Priesteren
die Cayphas ghenaemt wierdt / en-
de sy hebben raedt ghehouden / op
dat sy Jesum met listen souden van-
ghen ende dooden. Maer sy seyden:

Niet

Niet op den Feest-dagh / op datter by avontuere gheenen oploop ghe-schieden en soude onder t'volck. Ende als Jesus in Bethanien was in't huys van Simon den melaetschen / is tot hem ghekomen een vrouwe / hebbende een busse van alabasteren met kostelijcke salve: ende sy heeft die uytghestort op syn hooft / daer hy ter tafel sat. Ende de Discipelen dit siende / werden verbolghen / seg-ghende: Waer toe dient dit verlies? want dese salve mochte dier verkocht ende den aermen ghegheven wor-den. Ende Jesus dit wetende / heeft hen-lieden gheseyde: Wat zijdy de-ser vrouwen moeyelijck. Want sy heeft een goedt werck aen my ghe-daen. Want ghy hebt altijdt aermen met u: Maer my en hebdy altijdt niet. Want dese stortende dese salve op mijn lichaem: Heeft ghedaen om my te begraven. Voorwaer ick seg-ghe u / al waer dit Evangelie zal ghepredickt worden in de gheheele werelt / daer zal oock ghesept wor-den tot haerder ghedenckenisse / dat sy dit ghedaen heeft. Doen isser wech ghegaen een van den twael-

nen / die ghenoemt was Judas de Iscarioter tot de Princen der Priesteren / ende seyde hen: Wat wildy my gheven / ende ick zal hem u lieden leveren. Ende sy hebben hem dertich silveren penninghen toegheseydt. Ende van dien tijdt socht hy gheleghentheydt om hem te leveren. Ende op den eersten dagh der ongheheefder brooden / zijn de Discipelen tot Jesum ghekomen / segghende: Waer wildy dat wy u bereyden het Paesch-lam t'eten? Ende Jesus heeft ghesevt: Gaet in de Stadt tot eenen / ende seght hem: De meester seydt: Mynen tijdt is naekende / by u houde ick mynen Paesschen met mynen Discipelen. Ende de Discipelen hebben 't ghedaen alsoo hen-lieden Jesus gheboden hadde/ ende sy hebben het Paesch-lam bereydt. Ende als 't avonde ghe-worden was / sat hy ter tafelen met synen twaelf Discipelen. Ende doen sy aten / heeft hy ghesepdt: Voorwaer segghe ick u / dat een van u lieden my leveren zal. Ende sy seer bedroeft zijnde / hebben elck begonst te segghen: Ben ick 't Heere? Ende

Ende hy antwoordende heeft ghe-seydt: Die met my de hande doopt in de schotele / dese zal my le-veren. De Sone des mensche gaet ghelijck van hem ghescheven is. Maer wee den mensche / door den welcken de Sone des menschen zal ghelevert worden. Het waer hem goedt / dat dien mensche noyt gebo-ren en ware. Ende Judas die hem gelevert heeft / antwoordende / heeft ghesept: Ben ick't Rabbi? Hy seydt hem: Ghy hebbet ghesept. Ende doen sy het Avondtmael aten / heeft Jesus broodt ghenomen / ende heeft gebenedijt / ende ghebroken / ende dat synen Discipelen ghegheven / ende ge-sept: Neemt ende etet: Dat is myn lichaem. Ende nemende den Kelck / heeft hy ghedanckt: ende heeften hen-lieden ghegheven / segghende: Drinckt hier uyt allegader. Want dit is myn bloedt des nieuwen Te-staments / het welck voor vele zal uyt-ghestort worden tot vergheveniſſe der sonden. Ende ick segghe u lieden: Ick en zal voortaen niet meer drinc-ken van dit ghewas des wijnstocks / tot op dien dagh toe / als ick dat

nieuwe

nieuwe zal met u lieden drincken
myns Vaders rijck. Ende als
Lof-sanck ghesepdt was / zijn
uyt ghegaen nae den berch van O
veten. Doen seyde Jesus tot h
lieden: Ghy zult in desen nacht
tegader verargernisse lijden in
want daer is ghescheven: Ick
den Herder slaen / ende de scha
van de kudde zullen verstroyt w
den. Maer nae dat ick opghest
sal zijn / sal ick u lieden voorgaen
Galileen. Ende Petrus antwo
dende / heeft tot hem ghesepdt:
waer 't oock dat sy alle in u ver
ghert wierden / ick en zal nimm
meer verargheret worden. J
heeft hem ghesepdt: Voorwaer
segghe u / dat ghy in deser nacht
den haen craepen zal / my drij m
loochenen zult. Ende Petrus s
tot hem: Al moeste ick oock m
sterven / soo en sal ick u niet loo
nen. Desghelijcks hebben alle
Discipelen ghesepdt. Doen is
sus ghekomen met hen-liede
een Hoeve die ghenoemt wordt G
semani / ende heeft tot synen
cipelen gesept: Sit hier / tot da

derwaerts gae / ende bidde. Ende
tot hem ghenomen hebbende Pe-
trum / ende de twee Sonen van Ze-
bedeus heeft begonnen droevich ende
treurich te worden. Doen seyde hy
tot hen-lieden: Myn ziele is be-
droeft totter doodt. Verbeydt hier/
ende waeckt met my. Ende een lut-
tel voorts ghegaen zijnde / is op sijn
aensicht neder ghevallen / biddende
ende segghende: Myn Vader is't
moghelijck / laet desen Kelck van my
gaen / nochtans niet alsoo ick wille/
maer soo ghy wilt. Ende hy is tot
sijn Discipelen gekomen / ende heeftse
slapende ghevonden: ende seyde tot
Petrum. Alsoo / en hebt ghy-lieden
niet een uere met my konnen waken?
waeckt ende bidt / op dat ghy in
gheen bekoringhen en valt: Den
gheest is wel bereet / maer t'vleesch
is kranck. Wederom is hy ten twee-
den mael wech ghegaen: ende heeft
ghebeden / segghende: Myn Vader/
en mach desen Kelck niet voorby
gaen / ten zy dat ick hem drincke/
uwen wille gheschiede. Ende is we-
der ghekomen ende heeftse slapende
ghevonden. Want haer ooghen
waren

waren beswaert. Ende hem ver
ten hebbende: is weder wech g
gaen / ende heeft ten derden m
ghebeden / segghende dat s
woorde: Doen is hy ghekomen
syne Discipelen / ende seyt tot h
Slaept nu ende rust. Siet de ur
by ghekomen: ende de Sone
menschen sal ghelevert worden
de handen der sondaren. Staet
laet ons gaen: siet / hy is by ghe
men die my leveren zal. Als hy n
sprack / siet Judas een vanden t
ven quam / ende met hem een gr
schare met sweerden ende stock
ghesonden vande Princen der P
steren / ende van de Oudeling
des volckx. Ende die hem verra
heeft / heeft hen-lieden een tee
ghegheven / segghende: Den t
ken ick kussen sal / dien is't / h
hem. Ende terstondt tot Jesum
mende / heeft ghesept: Weest
groet Rabbi: Ende hy heeft hem
kust. Ende Jesus heeft hem ghes
Vriendt waer toe zijt ghy ghekom
Doen zijn sy aenghekomen / ende
den de handen aen Jesum gesla
ende hebben hem ghehouden. Ende

een van den ghenen die met Jesu waren / syn handt uyt streckende / heeft syn sweert uyt ghetrocken / ende slaende den knecht der Princen der Priesteren / heeft hem syn oore af ghehouwen. Doen seyde Jesus tot hem: keert u sweert in syn plaetse / want alle die't sweert nemen / sullen metten sweerde vergaen. Oft meynt ghy dat ick niet en kan mynen Vader bidden: ende hy zal my nu toe-schicken meer dan twaelf legioenen der Enghelen? Hoe zullen van de Schriftueen vervult worden: want het alsoo gheschieden moet? Te dier ure heeft Jesus ghesept tot de scharen: Ghy zyt als tot eenen moordenaer uyt ghegaen met sweerden ende stocken om my te vanghen? Dagheliicks sat ick by u lieden / leerende in den Tempel / ende ghy en hebt my niet gehouden. Maer dit is al gheschiet / op dat de Schriftuuren der Propheten volbracht souden worden. Doen zyn alle de Discipelen / hem verlatende / ghevloden. Maer dese Jesus ghevanghen houdende / hebben hem gheleyt tot Caipham den Prince der Priesteren /
daer

daer de Schrift-gheleerden ende Ouderlinghen t'samen ghekomen waren. Ende Petrus volghde hem van verre tot in't voor-hof. Ende binnen ghegaen zijnde / sat hy metten dienaeren / op dat hy het eynde sien soude. Ende de Prince der Priesteren / ende alle den Raet / sochten valsch gheuyghenis teghen Jesum / op dat sy hem ter doodt leveren souden: ende sy en hebben gheen vonden / hoe wel datter veel valsche ghetuyghen by komen waren. Maer ten laetsten zijnder twee valsche ghetuyghen ghecomen / ende hebben ghesepdt: Dese heeft ghesept: Ick kan den Tempel Godes af breken / ende nae dry daghen dien weder optimmeren. Ende de Prince der Priesteren opstaende: heeft tot hem ghesepdt: En antwoordy niet op't ghene dat die teghen u ghetuyghen? Maer Jesus sweegh. Ende de Prince der Priesteren heeft tot hem ghesept: Ick besweere u by den levenden Godt / dat ghy ons seght / oft ghy Christus Godts Sone zijt. Jesus sepde hem: ghy hebbet ghesept. Maer nochtans ick segghe u lieden:
voort-

voortaen sult ghy sien den Sone des menschen / sittende ter rechter handt der kracht Godts / ende komende op de wolcken des hemels. Doen heeft den Prince der Priesteren syn kleederen ghescheurt / segghende: Hy heeft ghelastert. Wat behoeven wy noch ghetuyghen? Siet / nu hebt ghy lasteringhe gehoort. Wat dunckt u? Ende sy antwoordende hebben gheseyt: Hy is des doodts schuldich. Doen hebben sy in syn aensichte ghespoghen / ende hem gheslaghen met vuysten. Maer de andere hebben hem met platte handen in syn aensichte slaghen ghegheven / segghende: Prophetéert ons Christe: wie is 't die u gheslaghen heeft? Maer Petrus sat buyten in de zale. Ende een dienst-vrouwe is tot hem ghekomen / segghende: Ghy waert oock met Jesu den Galileschen. Ende hy heeft ghelooghent voor hen allen / segghende: Ick en weet niet wat ghy segght. Ende als hy ter deuren uyt ginck / heeft hem een ander dienst-vrouwe ghesien / ende seyde den ghenen die daer waren. Dese was oock met Jesu van Nazareth.

Ende

Ende hy hevet wederom gheloochi
met eenen eede segghende : ick
kenne den mensche niet. Ende na e
kurtelken zijn sy aenkomen die da
stonden / ende hebben tot Petrus g
seydt : Voorwaer ghy zijt oock e
van dien, want u sprake maeckt
openbaer. doen begonste hy te v
vloecken ende te sweeren / dat hy d
mensch niet ghekent en hadde. E
de terstondt heeft den Haen g
kraeyt. Ende Petrus is ghedachti
gheworden Jesus woordt / dat
ghesepdt hadde : Eer den Ha
kraeyen sal / suldy my dry mael l
chenen. Ende uyt ghegaen zijn
heeft bitterlijck gheweent. En
als't morghen - stondt gheworde
was / hebben alle de Prinsen
Priesteren / ende Ouderlinghen
volcks raedt gehouden tegen Jesu
dat sy hem souden ter doodt lever
Ende sy hebben hem ghebonden
bracht / ende Pontio Pilato den P
sident gelevert. Doen siende Jud
die hem ghelevert heeft / dat hy v
wesen was / door berouw bewee
ghende / heeft de dertich silveren p
ningh weder gebracht tot de Prin

der Priesteren: eñ de Ouderlinghe seg-
gende: Ick heb gesondicht / verraden-
de het onnoosel bloet. Maer sy heb-
ben gheseyt: Wat leyt ons daer aen?
Siet ghy daer toe. Eñ de silveren pen-
ninghen in den Tempel ghewoꝛpen
hebbende: is henen ghegaen: eñ wech
gaende / heeft sy selven met eenen
strick verhanghen. Ende de Prin-
cen der Pꝛiesteren nemende de sil-
veren penninghen / hebben gheseyt:
Ten is niet gheoorloft die te woꝛ-
pen in de offer-kiste / want het eenen
loon des bloets is. Ende raet ghe-
nomen hebbende / hebben daer mede
ghekocht eens pot-backers acker /
tot begravinghe der vreemdelinghen.
Daerom is dien acker genaemt Ha-
keldema / dat is / den acker des bloets
tot op den dagh van heden. Doen is
vervult datter gheseyt is dooꝛ Jere-
miam den Pꝛopheet / seggende: Ende
sy hebben ghenomen dertich silveren
penningen / de weerde vanden genen
die daer mede ghekocht was / den
welcken sy ghekocht hebben vande
kinderen van Israel: Ende sy hebben
die ghegeven tot des pot-backers ac-
ker / alsoo my de Heere ghestelt heeft.
Ende

Ende Jesus heeft ghestaen voor den President. Ende de President heeft hem ghevraeght / segghende? Zijt ghy de Koninck der Joden? Jesus seydt hem: Ghy segghet. Ende doen hy beschuldight worde vande Princen der Priesteren ende Ouderlinghen en heeft hy niet gheantwoordt. Doen seyde Pilatus tot hem: En hoordy niet hoe veel ghetuyghenissen sy teghen u brenghen? Ende hy en heeft hem niet gheantwoordt op eenich woordt / alsoo dat den President hem seer verwonderde. Ende op den hooghen Feest-dagh plach de President den volcke eenen ghevanghenen vry te laeten / den welcken sy wilden. Ende hy hadde doen eenen vermaerden ghevanghen die Barrabas ghenoemt was. Daerom als sy vergadert waren / heeft Pilatus ghesepdt: Welcken wildy dat ick u vry laet / Barrabam oft Jesum die ghenaemt is Christus? Want hy wiste / dat sy hem door nijdicheydt ghelevert hadden. Ende als hy in den Rechter-stoel sat / heeft syn huys-vrouwe tot hem gesonden / segghende: En hebt toch niet te

met dien rechtveerdighen:
ick heb heden veel gheleden
een visioen om synen wille:
; de Princen der Priesteren
de Ouderlinghen / hebben den
e wys ghemaeckt dat sy Bar-
m souden begheeren: maer Je-
dooden. Ende de President ant-
dende / heeft hen ghesept. Welc-
wildy van den tween dat u op
aten worde. Ende sy hebben ge-
Barrabam. Pilatus sept hen-
n: Wat zal ick dan doen met
die Christus ghenaemt worde.
segghen allegader: Dat hy ghe-
yst worde. De President heeft
- lieden ghesepdt: Maer wat
edt heeft hy ghedaen? Ende sy
en noch meer / segghende: Dat
ghekruyst worde. Ende Pilatus
de dat hy niet en voorderde /
er datter meerder oproer wierde /
ter ghenomen hebbende / heeft
handen gewasschen voor t'volck/
ghende: Ick ben onschuldigh
nden bloede van desen rechtveer-
jhen: siet ghy lieden toe. Ende alle
olck antwoordende / heeft ghesept:
yn bloedt zy op ons ende op ons
kin-

kinderen. Doen heeft hy hen-li
Barrabam vry ghelaten / en Je
heeft hy hen-lieden ghegheessele
levert dat hy soude ghekruyst
den. Doen hebben de krychs-kn
ten des Presidents / Jesum in't r
huys nemende / tot hem verga
de gheheele bende. Ende hem
kleedende / hebben hem eenen pu
ren mantel om ghehanghen. E
vlechtende een kroone van door
hebben die op syn hooft ghestelt /
de een riet in syn rechte handt. E
met ghebooghde knien voor h
bespotten sy hem / segghende : W
ghegroet Koninck der Joden. E
uyt - spouwende op hem / hebb
een riet ghenomen ende sloeghe
syn hooft. Ende nae dat sy hen
spot hadden / hebben hem den r
tel uyt ghetoghen / ende hem
kleederen aenghedaen / ende he
hem ghelepdt op dat sy hem cru
souden. Ende uytgaende hebb
eenen Cyreneeuwschen man ghe
den / Simon ghenaemt. Desen
ben sy ghedwonghen / dat hy
Cruys draghen soude. Ende sy
ghekomen ter plaetsen die ghen

Golgotha : welck is de plaets
Calvarien. Ende hebben hem
i te drincken ghegeven met galle
nengelt. En als hy't ghesmaeckt
de / en wilde hy niet drincken.
de na dat sy hem ghecruyst had-
/ hebben sy syn kleederen gedeylt/
lot worpende : op dat volbracht
e worden datter ghesept is door
Propheet segghende : Sy hebben
i kleederen voor hem selven ghe-
t / ende op mijn kleede hebben sy
ghewozpen. Ende sittende be-
rden sy hem. Ende hebben boven
hooft ghestelt syn beschuldinghe/
chzeven. Dit is Jesus de Co-
k der Joden. Doen zijnder met
ghecruyst twee moordenaren:
n ter rechter/ en d'ander ter slinc-
syden. Ende die voorbij ghin-
i lasterden hem/ schuddende haer
den / ende segghende : T sy u
den tempel Godts af-breeckt /
in dry daghen dien weder op-
nert. Verlost u selven. Ist dat
Godts sone zijt / komt af vanden
uce. Desghelijcx oock de Prin-
der Priesteren hem bespottende
den Schrifte-gheleerden ende

Ouderlinghen / seyden: Ander men-
schen heeft hy ghesont ghemaeckt:
hy selven en kan hy niet ghehelpen.
Is hy Koninck van Israel dat hy
nu afcome van den cruyce / ende wy
ghelooven hem. Hy heeft in Gode
betrouwt / die verlosse hem nu / isse
dat hy hem wilt / want hy heeft ghe-
seyt: Ick ben Godts sone. Ende het
selve verweten hem oock de moor-
denaers die met hem ghekruyst wa-
ren. Ende van der sester uren zijnder
duysternissen ghewozden over de
gantsche aerde / tot de negenste ure
toe. Ende ontrent de neghenste ure
heeft Jesus gheroepen met luyder
stemme / seggende: Eli / Eli / Lama-
sabacthani? Dat is / Myn Godt /
myn Godt / waerom hebdy my ver-
laten? Ende sommighe daer staen-
de ende hoorende / seyden: Dien roept
Heliam / Ende terstondt een van hun
loopende / heeft een spongie ghena-
men / ende die ghevult met edick / en-
de ghesteken op een riet / ende gaf
hem te drincken: Maer d'andere sey-
den: Onthept / laet ons besien / oft
Helias hem zal comen verlossen. Ende
Jesus wederom roepende met luy-

ste-

mme / heeft ſynen gheeſt ghe-
n. Ende ſiet het voor-hanckſel
Tempel is gheſcheurt in twee
n van boven tot beneden / en-
aerde heeft gheveeſt / ende de
n zijn gheſcheurt / ende de gra-
jn gheopent : ende veel lichā-
er Heylighen die gheſlapen had-
zijn opgheſtaen. Ende gaende
e graven nae syn verrijſeniſſe /
hecomen inde heylighe Stadt /
hebben hen veelen menſchen ghe-
aert. Maer de hunderſte man
die met hem waren Jeſum be-
ade / gheſien hebbende de aerdt-
ghe / ende t'ghene dat daer ghe-
de / hebben ſeer ghevreeſt / ſeg-
de : Voorwaer deſe was de ſo-
Godts. Ende daer waren veel
ven van verre / die Jeſum ghe-
t waren van Galileen / hem
nde : onder de welcke was
ia Magdalene / ende Maria
bi / ende Joſephs moeder / ende
oeder van Zebedeus kinderen.
e als't avondt gheworden was /
een rijck man ghecomen van
athia / Joſeph ghenoemt : die
ock Jeſus diſcipel was. Deſe
is

is ghegaen tot Pilatum / ende heeft Jesus lichaem begheert. Doen heeft Pilatus bevolen dat men het lichaem weder soude gheven. Ende Joseph t'lichaem ontfanghen hebbende / heeft dat in een suyver lijnen kleedt ghewonden: ende gheleyt in syn nieuw graf / dat hy in een steenrotse uyt ghehouwen hadde, Ende heeft eenen grooten steen aenghewentelt aen de doze den grafs / ende is wech ghegaen. Ende Maria Magdalene / ende de ander Maria waren daer sittende teghen over het graf. Ende des anderen daechs / welck is nae den dagh der voorbereydinghe / zijn de Princen der Priesteren ende Phariseen t'samen ghekomen tot Pilatum / segghende: Heere / wy zijn ghedachtigh gheworden / dat dien verleyder ghesepdt heeft / noch levende. Nae dry daghen zal ick weder opstaen. Daerom ghebiedt dat men het graf beware tot op den derden dagh: op dat hy obontuten syn Discipelen niet en komen ende hem stelen: ende segghen den volcke: Hy is van der doodt op ghestaen. Ende de laetste

dwalinghe sal argher wesen dan d'eerste. Pilatus heeft hen-lieden ghesepdt: Ghy hebt wachte/ gaet henen/ bewaert hem ghelijck ghy weet. Ende sy wech gaende hebben het graf bewaert metten wachters/ segheknde den steen.

Op den Paesch-avondt.

Evangelie by S. Mattheus. *Cap.* 28.

Op den Sabbath avondt/ den welcken beghint te schijnen op den eersten dagh van de weke: is Maria Maghdalena ende de ander Maria gekomen het graf besien. Eñ siet/ daer is een groote aerdtbevinge ghescheidt. Want de Engel des Heeren is neder gekomen van den hemel/ ende aenkomende/ heeft den steen afghewentelt/ ende sat daer op. Ende syn aensicht was ghelijck eenen blixem: ende syn kleet gelijck sneeuw. Ende door de vreese van hem/ zijn de bewaerders verschrickt gheweest/ ende syn ghewozden als dooden.

Maer

Maer de Enghel antwoordende/ heeft tot de vrouwen ghesepdt: En wilt ghy niet vreesen / want ick weet dat ghy Jesum soeckt / die ghekruyst is. Hy en is hier niet. Want hy is op ghestaen / ghelijck hy ghesepdt heeft. Komt / ende siet de plaetse daer de Heere ghelept was. Ende haestelijck gaende: seght sijnen discipelen dat hy opghestaen is. Ende siet hy zal u lieden voorgaen in Galileen / daer zuldy hem sien: siet ick hebt u vooren ghesept.

De Tafel om lichtelijck te vinden d'Epistelen ende Evangelien vanden Jare.

Op

Op

Tafel

Tafel vande Heylighe daeghen.

Tafel vande Evangelien die in den Vasten komen.

Op

Op

CEN-

CENSVRA.

EPistolæ, & Evangelia quæ Dominicis & alijs Festivis diebus in officio Missæ recitantur, Teutonico idiomate ad commoditatem concionatorum utiliter imprimentur. Actum Gandavi Kal. Iulij anno Domini M DC. XXXII.

ANTHONIUS SMETS, *Canonicus & Archipresb. Gandensis, Librorum Censor.*

FINIS.

